

ÅRSREDOVISNING

2016

S=Banken

ÅRSREDOVISNING 2016

S-BANKEN — ÖVERLÄGSET ENKLA OCH ANVÄNDBARA BANKTJÄNSTER.....	6
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERSIKT.....	8
ÅR 2016	9

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1.1–31.12.2016

OMVÄRLD	11
EKONOMISK STÄLLNING.....	13
VERKSAMHETEN I S-BANKENS DOTTERBOLAG	15
FÖRVALTNING.....	16
VIKTIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSPERIODENS SLUT	18
UTSIKTER FÖR 2017.....	18
STYRELSENS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER FÖR RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT.....	18
FORMLER FÖR UTRÄKNING AV NYCKELTAL.....	19

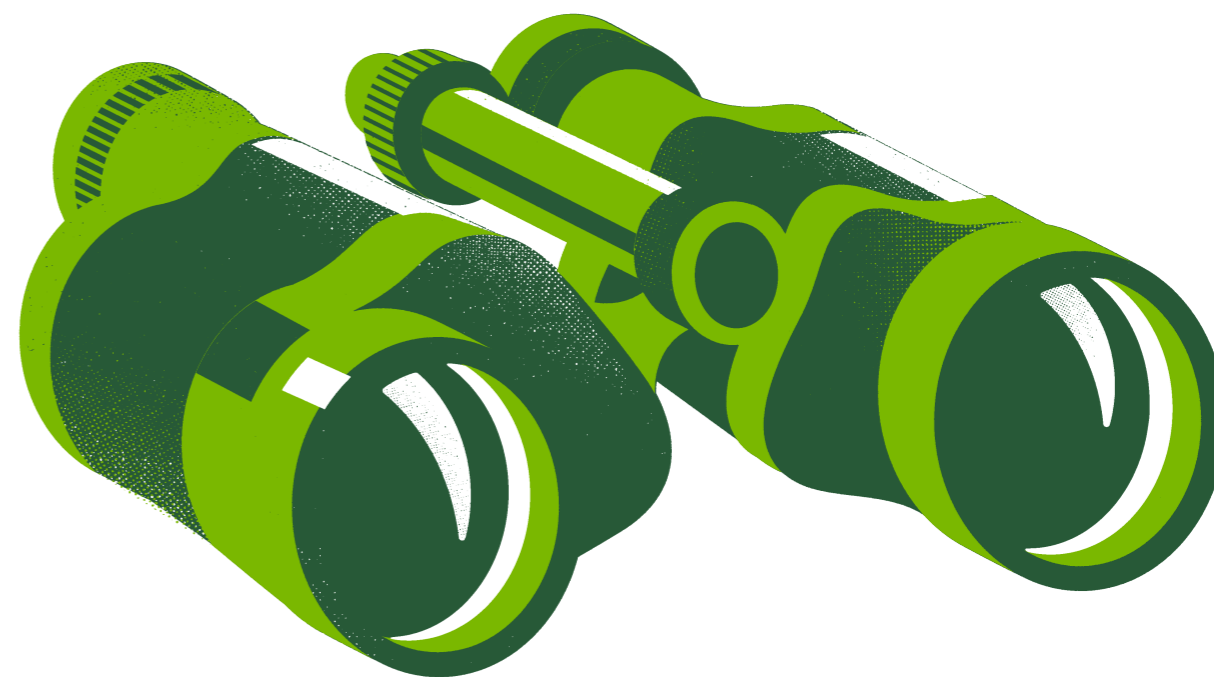
KONCERNBOKSLUT

KONCERNENS BALANSRÄKNING	20
KONCERNENS RESULTATRÄKNING.....	22
KONCERNENS FINANSIERINGSANALYS.....	23
PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET.....	24
RISKHANTERING OCH KAPITALTÄCKNING.....	29
INTERN KAPITALUTVÄRDERING	33
KAPITALBAS OCH KAPITALTÄCKNING.....	36
S-BANKEN-KONCERNENS RISKER	51
RISKBASERAT KAPITALMÅL FÖR S-BANKEN-KONCERNEN	63
NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN, KONCERNEN, 1 000 €	65

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN, KONCERNEN, 1 000 €	83
NOTER OM SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER, KONCERNEN, 1 000 €	87
NOTER OM PERSONALEN OCH FÖRVALTNINGS- OCH TILLSYNSORGANENS LEDAMÖTER.....	88
DEN NÄRMASTE KRETSENS AFFÄRSTRANSAKTIONER, KONCERNEN, 1 000 €.....	88
DOTTER- OCH INTRESSEBOLAG.....	89
ÖVRIGA NOTER, KONCERNEN, 1 000 €.....	89
NOTER OM REVISORSARVODEN, KONCERNEN, 1 000 €	90

S-BANKEN AB:S BOKSLUT

BALANSRÄKNING.....	91
RESULTATRÄKNING.....	93
FINANSIERINGSANALYS.....	94
PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET.....	96
NOTER TILL S-BANKEN AB:S BALANSRÄKNING, 1 000 €	97
NOTER TILL S-BANKEN AB:S RESULTATRÄKNING, 1 000 €.....	115
NOTER OM S-BANKEN AB:S SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER, 1 000 €.....	120
NOTER OM PERSONALEN OCH FÖRVALTNINGS- OCH TILLSYNSORGANENS LEDAMÖTER.....	121
DEN NÄRMASTE KRETSENS AFFÄRSTRANSAKTIONER, 1 000 €	121
NOTER OM AKTIEINNEHAV, 1 000 €	122
ÖVRIGA NOTER.....	123
NOTER OM REVISORSARVODEN, 1 000 €.....	123

S-BANKENS VISION

Överlägsen smidighet och nytta

S-BANKEN – ÖVERLÄGSET ENKLA OCH ANVÄNDBARA BANKTJÄNSTER

S-Banken är en finländsk bank vars centrala uppdrag är att göra vardagen smidig för sina kunder genom att erbjuda enkla och nyttiga lösningar för skötsel av dagliga penningärenden, sparande och finansiering av anskaffningar.

S-Bankens verksamhet grundar sig på enkla produkter, snabb och aktiv service, transparent prissättning, lättillgänglighet och samarbete med handeln. S-Banken satsar kraftigt på utvecklingen av digitala tjänster, och bankens mål är att erbjuda kunderna de bästa digitala banktjänsterna i Finland. Spjutspetsen för de digitala tjänsterna är S-mobil, en internationellt prisbelönad app som på ett genialiskt sätt förenar kundrelationen hos butikskedjan och hos banken på telefonen eller datorplattan. Under 2016 kompletterades S-mobil med ABC-mobiltankning, med hjälp av vilken betalningen sker med några klick.

Kärnan i S-Bankens produkt- och tjänsteutbud är fortfarande de avgiftsfria grundläggande banktjänsterna. Brukskonto, internationella betalkort och bankkoder för e-tjänster är betydande förmåner som S-gruppens ägarkunder får i sin egen bank utan års- och månadsavgifter.

S-Bankens övergripande produkturval omfattar bruks- och sparkonton, konsumtionskrediter, bostadslån och övriga krediter med säkerhet, internationella betalkort samt webbank och mobilbank. De fonder och kapitalförvaltningstjänster som S-Banken-koncernen förmedlar tillhandahålls av S-Bankens dotterbolag FIM Kapitalförvaltning.

S-Banken betjänar sina kunder på över 700 av S-gruppens serviceställen över hela landet. Kunderna kan sköta sina dagliga bankärenden på kundtjänstställena i samband med inköpen under shoppingturen, från morgon till kväll. Dessutom går det att göra kontantuttag och -insättningar i kassan på över 1 000 av S-gruppens verksamhetsställen. Även lättanvända webbanken och S-mobil samt den vänliga kundtjänsten per telefon, på chatten och i sociala medier underlättar vardagen.

S-Banken ägs av SOK-koncernen (37,5 %) och regionhandelslagen som ingår i S-gruppen (37,5 %), LokalTapiola-gruppen (23,5 %) och Elo (1,5 %). S-Banken har erhållit Nyckelflaggan som symbol för den finländska tillhörigheten.

S-BANKENS VIKTIGASTE SIFFROR I SLUTET AV 2016

2,9 miljoner kunder | 1,9 miljoner internationella betalkort

1,7 miljoner bankkoder | 4 547 miljoner euro i insättningar

3 492 miljoner euro i beviljade krediter | 6 264 miljoner euro i förvaltad kapital (FIM)

15,1 % kapitaltäckningsgrad | 22,3 miljoner euro i rörelseresultat

*) VI FICK FÖRSTKLASSIG KUND-SERVICE HOS S-BANKEN. STORT TACK!

*) TACK FÖR ER MOBILAPP! JAG ANVÄNDER DEN FLERA GÅNGER PER DAG OCH TYCKER RIKTIGT MYCKET OM DEN!

*) DEN NYA MOBILBETALNINGEN HOS ABC ÄR EN SÅ UNIK OCH HÄFTIG GREJ, ATT JAG STOLT KAN VARA ÄGARE! TACK, NI ÄR HÄRLIGA <3

*) BYTET AV BANK GICK ENKELT OCH JAG HAR KÄNT MIG VÄLKOMMEN :) JAG HAR FÅTT RÅD I SAKER SOM JAG INTE ENS FÖRSTÅTT ATT FRÅGA OM, TUMMEN UPP!

≡ S-Banken ≡

*) DET VAR SNABB LEVERANS AV DET NYA KORTET. BESTÄLLDE PÅ MÅNDAG OCH DET KOM IDAG PÅ POSTEN. FULL POÄNG FÖR KUNDSERVICE.

*) SUPERBRA #MOBILTANKNING, ÄNTLIGEN FICK JAG PROVA.

*) FÖR EN STUND SEDAN RINGDE JAG KUNDTJÄNSTEN DÅ LÖSENORDET TILL WEBBANKEN LÅSTE SIG, JAG FICK HELT UNDERBAR SERVICE!

*) Sagt om S-Banken på Facebook och Twitter.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ÖVERSIKT:

Digitaliseringen av bankverksamheten har varit aktuell redan i några år. Det är intressant att se hur diskussionen har förändrats under den tiden. I början talade vi också om själva digitaliseringen, vad den innebär och hur den kommer att förändra banktjänsterna. Beträktningsområdet fokuserade i början ofta på teknik. Nu har digitaliseringen fått sin rätta plats i diskussionen som ett medel och en möjliggörare och det som det verkligen handlar om, dvs. den tjänst som kunderna får, har lyfts fram i ett nytt ljus.

På hösten är det tio år sedan S-Banken grundades. Den strategiska avsikt som definierades redan då banken grundades är fortfarande aktuell: Det är S-Bankens uppgift att underlätta vardagen för S-gruppens ägarkunder. Överlägsen smidighet och nytta – kring den visionen är S-Bankens tjänster uppbyggda. Kundernas beteende har förändrats på knappt tio år och därför är det naturligt att även sätten att betjäna kunden på har förändrats. Antalet användare av mobilbanken har överstigit antalet användare av webbanken redan för länge sedan och nu görs cirka 70 procent av transaktionerna i mobilappen oberoende av tid och rum, närhelst det passar kunden. Tyngdpunkten i utvecklingen har alltså flyttats mer mot mobiltjänster.

När man talar om mobiltjänster stöter man ofta på tvivel om hur äldre människor ska klara av dessa nya tjänster. Enligt den kundrespons som jag har fått är svaret oftast riktigt bra. En stor del av de personer som nu är sjuttio år har använt informationsteknik under arbetsåren och har nu övergått till att använda mobiltjänster som alla andra. Och varför inte? Inom mobiltjänsterna handlar det ju inte om att man skulle ha tagit den tidigare kundtjänsten och gjort den till en obekväm självbetjäningstjänst i mobilen. Det handlar om helt nya tjänster som kombinerar information från olika källor, vilket är till nytta för kunden och där kundens användarupplevelse står i fokus. Smidigheten och nyttan är fortfarande inne.

ABC-mobiltankning är ett utmärkt exempel på sådana nya tjänster. Det var ett problem: Att betala tankningen under kalla vintrar i Finland var plågsamt. Varför skulle man inte kunna betala inuti den varma bilen? Vi samlade ABC:s och bankens proffs vid samma bord och slutresultatet var en ny internationellt prisbelönad tjänst för appen S-mobil. I den nya tjänsten kan man betala tankningen med några klick medan man sitter i sin varma bil.

Förutom att mobiltankningen är utmärkt service, visar den vägen in i framtiden. Det är precis sådana tjänster som överlägset underlättar kundens vardag och kombinerar tjänsterna i S-gruppens olika kedjor som vi kommer att utveckla också i framtiden.

Under senare tid har diskussioner förts om försvagade branschgränser. När digitaliseringen har smulat sönder intäkterna av den traditionella affärsverksamheten, utvidgar företagen sin verksamhet och söker efter nya verksamhetsformer som inte hör till deras traditionella affärsverksamhet. Bankerna börjar med hälsobusiness och Posten hjälper till med gårdsarbeten. Vi på S-Banken följer intresserat och med tillförsikt med denna utveckling, eftersom vi vet hur det är att befinna sig på gränsen mellan olika branscher. Vi behöver inte söka efter samarbetspartner inom nya branscher, utan de finns under samma tak. På så sätt kan vi kombinera enkel identifiering, betalning och finansiering av inköp med exakt de tjänster som vi som S-gruppens kunder redan har vant oss vid att använda, med målet att göra vardagen så bekväm och smidig som möjligt.

PEKKA YLIHURULA
Verkställande direktör, S-Banken

ÅR 2016

År 2016

År 2016 var ett år av stark tillväxt för S-Banken. Under året fick S-Banken 130 000 nya kunder och över 25 000 kunder tog i bruk ett lönekonto och överförde därigenom sina huvudsakliga bankärenden till S-Banken. S-Bankens bolånestock ökade över sex gånger så snabbt som marknaden. Dessutom fick lanseringen av bostadslån med en lånetid på upp till 45 år i december mycket publicitet, vilket ledde till ett rekordhøgt antal bostadslåneansökningar.

Förenklingen av S-Banken-koncernens organisationsstruktur fortsatte under 2016. Förändringarna gällde främst det tidigare förväret av aktiemajoriteten i kapitalförvaltningsbolaget FIM och fusionen med LokalTapiola Bank. Integrationsfasen efter fusionen slutfördes i maj när Mastercard-korten som beviljats av LokalTapiola togs ur bruk och kunderna övergick till S-Bankens Visakort.

I början av mars sålde S-Banken Ab hela sitt innehav i de ömsesidiga fastighetsbolagen Koy Limingan terminaali och Koy Lempäälän Terminaali. FIM:s förmedlings- och förvarings-tjänster överfördes till S-Banken likaså i början av mars. I juni förvärvade S-Banken resten av aktierna i FIM Abp och i slutet av november fusionerades FIM Abp med S-Banken. I slutet av året överfördes affärsverksamheten i FIM Investeringstjänster till S-Banken. I oktober överfördes de aktier i FIM Fastighet som FIM Abp ägde till FIM Investeringstjänster och genom en verksamhetsöverlåtelse ansökte man om tillstånd för förvaltare av alternativa investeringsfonder för FIM Investeringstjänster. I samband med detta ändrades FIM Investeringstjänster Ab:s namn till FIM Kapitalfonder Ab i början av 2017.

I slutet av 2016 hade S-Banken över 2,9 miljoner kunder som åtnjuter avgiftsfria grundläggande banktjänster. De använde över 1,9 miljoner av S-Bankens Visakort. Vid utgången av året hade 1,7 miljoner kunder tagit i bruk

bankkoderna som möjliggör användningen av webbanken och S-mobil. Vid utgången av 2016 hade S-mobil laddats ner till nästan en miljon telefoner eller datorplattor.

S-Bankens inlåning uppgick till 4 547 miljoner euro i slutet av året. Ökningen jämfört med föregående årsskifte var 435 miljoner euro. År 2016 ökade utlåningen med 661 miljoner euro och vid utgången av året var den 3 492 miljoner euro.

De fonder och kapitalförvaltningstjänster som S-Banken förmedlar tillhandahålls av dess dotterbolag FIM. I slutet av 2016 uppgick antalet andelsägare i fonder som förvaltas av FIM till över 200 000 och de förvaltade tillgångarna till totalt 6 264 miljoner euro. FIM Kapitalförvaltning förvaltar FIM:s och LokalTapiolas fonder.

Nya produkter som underlättar vardagen

Nya produkter och tjänster utvecklas utifrån kundernas önskemål. Målet är att leverera överlägsen smidighet och nytta för kunden och därför är kundernas behov och deras användarupplevelse i fokus när tjänsterna utvecklas.

I februari lanserade vi i samarbete med ABC-kedjan en tjänst för mobiltankning, där kunderna kan betala bränslet med smarttelefonen. I juni blev det också möjligt att tanka med smartklockan Apple Watch. Det är den första tjänsten i världen av sitt slag, och i juni tilldelades den teknologipris av den internationella organisationen National Association of Convenience Stores (NACS).

I april lanserades en nyttokalkylator som man kan använda för att jämföra fördelarna hos och kostnaderna för olika bankers tjänster. Utöver bankavgifterna beaktar kalkylatorn också de förmåner som ägarkunderna får i S-gruppen.

I oktober lanserade FIM ett impact investing-projekt, vars mål var att stödja sysselsätt-

ningen av asylsökande. Detta är ett exempel på konceptet impact investing (påverkansinvesteringar) som har slagit igenom stort runt om i världen. I impact investing-projekt är målet att uppnå både ekonomisk avkastning och mätbara positiva effekter för samhället eller miljön.

I november lanserade FIM en fond som främst investerar i skogsfastigheter i Finland. I fonden finns både FIM- och S-andelsserier. Fördelen med S-Skogsfond är att minimiplaceringen är mindre än normalt: Man kan börja spara i S-Skogsfonden med 200 euro, medan man i motsvarande konkurrerande inhemska fonder måste gå in med minst 5 000 euro.

I början av december kompletterades S-mobil med LokalTapiolas försäkringar. I tjänsten får kunden bland annat tillgång till sina försäkringsfakturor, kontaktuppgifter till ersättnings-tjänsten och uppgifter om gällande försäkringar. LokalTapiola är S-gruppens samarbetspartner inom försäkring och ägarkunderna får Bonus på LokalTapiolas försäkringar.

I december lanserade S-Banken ett nytt bostadslån med en lånetid på upp till 45 år. Tack vare den långa lånetiden är de månatliga boendekostnaderna måttliga och det blir mer pengar över att röra sig med. Till en början erbjuds lånelösningen i YIT:s Smartti- och Skanskas BoKlok-hem.

Beröm i Finland och ute i världen

På våren 2016 utsåg kunderna för fjärde året i följd S-Banken till den mest ansvarsfulla banken i undersökningen Sustainable Brand Index. Även YouGovs Brandindex vittnar om en stark och förtroendeingivande aktör: under både januari–juni och juli–december var S-Banken föremål för det mest positiva mediasurret bland finländarna i jämförelse med de övriga finländska finansvarumärkena. S-Bankens kundbetjäning och kreditkontroll prisades igen i undersökningen Customer's Voice Award i april och enligt Kundrelationsindex 2016 (Asiakkuusindeksi 2016) som publicer-

ades i september har S-Banken de mest lojala kunderna. Till S-Bankens styrkor hör det finländska ursprunget, värdegrunden i andelsverksamheten, närvaron i människornas vardag och förmågan att undvika komplicerad bankjargong.

ABC-mobiltankning som lanserades i februari väckte stort internationellt intresse. I juni tilldelades tjänsten ett teknologipris av den internationella organisationen National Association of Convenience Stores(NACS).

S-Bankens mål är utöver smidigheten att skapa nytta för sina kunder. Avgiftsfria grundläggande banktjänster, dvs. brukskonto, betalkort och bankkoder, utgör kärnan i produktsortimentet. Även priserna för övriga produkter är mycket konkurrenskraftiga. S-Bankens förmånliga tjänster har också lyfts fram i otaliga undersökningar. Förmånliga S-Förmånkort Visa har lyfts fram bland annat i en jämförelse som Suomen Rahatieto gjorde på uppdrag av tidskriften Taloustaito i februari och i en utredning som publicerades av Vertaaensin.fi i oktober. Enligt Suomen Rahatietos jämförelser var S-Bankens bostadslån det mest förmånliga bostadslånet på marknaden i mars och i oktober konstaterades att S-Banken är det förmånligaste alternativet för såväl par med bostadslån som singlar med bostadslån och singlar som bor i hyresbostad.

Även FIM:s fonder fick erkännande under 2016. FIM USA kom på fjärde plats i sin kategori i analysföretaget Morningstars jämförelse i januari, FIM Real tilldelades Lipper-priset i mars och FIM Bostad premierades som den förmånligaste och mest lönsamma bostadsfonden i tidskriften Arvopaperis jämförelse i april.

Koncernens rörelseresultat

S-Banken koncernens rörelseresultat var 22,3 miljoner euro. Räkenskapsperiodens resultat efter skatt var 17,3 miljoner euro och kapitaltäckningsgraden 15,1 procent.

BALANSBOK

2016

S-Banken

STYRELSENS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

1.1–31.12.2016

OMVÄRLD

EXTERN VERKSAMHETSMILJÖ

Världsekonomin växte långsammare än genomsnittet år 2016. Den ekonomiska utvecklingen i början av året var svag, då BNP-tillväxten inte nådde upp till förväntningarna i USA och den ekonomiska tillväxten avtog i tillväxtländerna. Under det andra halvåret visade de ekonomiska indikatorerna på uppgång och den ekonomiska aktiviteten fick ett uppsving i många länder. Det höjda priset på råolja ökade inflationen i flera ekonomier. Nationalprodukten i euroområdet ökade i relativt snabb takt.

Den politiska osäkerheten skapade nervositet på finansmarknaden under 2016. Storbritanniens omröstningsresultat om utträdet ur EU och resultatet av presidentvalet i USA skapade turbulens på finansmarknaden. Turbulensen var dock kortvarig. I slutet av året var aktieindexen på de centrala marknaderna högre än i början av året.

Centralbankernas expansiva penningpolitik i västländerna fortsatte under 2016. I mars sänkte Europeiska centralbanken (ECB) styrräntan till noll och bankernas dagslåneränta till -0,40 procent. I april 2016 ökade ECB värdepappersköpen till 80 miljarder euro per månad. ECB:s stimulansåtgärder ledde till att räntorna på statsobligationerna i flera euroländer var negativa. Under året sjönk alla Euriborräntor under noll. Centralbankens åtgärder försvagade eurokursen mot dollarn. I USA sköt centralbanken upp höjningen av styrräntan alldeles i slutet av året.

Finlands ekonomiska tillväxt för snabbades under 2016. Den ekonomiska tillväxten berodde främst på den inhemska efterfrågan. Den ökade sysselsättningen och den låga inflationen stödde privathushållens köpkraft och konsumtion. Under året stärktes konsumenternas förtroende avsevärt och var i slutet av året på den högsta nivån på över fem år. Investeringarna stimulerades tydligt och ökade på bred front under 2016. Särskilt bostadsbyggandet och det övriga byggandet gick starkt framåt. Exporten utvecklades sämre. Positivt var att industriproduktionen började öka. Företagens förtroende stärktes i slutet av året. Under året steg bostadspriserna med drygt en halv procent i hela landet.

Utbetalningen av nya bostadslån ökade tydligt under 2016. Den låga räntenivån, konsumenternas stärkta förtroende och de ljusare allmänna ekonomiska utsikterna förklarar ökningen av antalet nya bostadslån. Även bolånestocken ökade snabbare. Bolånestocken ökade med i genomsnitt 2,4 procent under 2016. Betalningsfria månader som bankerna beviljade gjorde sitt till för att öka lånestocken. Den årliga ökningen av privathushållens konsumtionskrediter var fyra procent. Privathushållens insättningar ökade med i genomsnitt cirka 4,5 procent. Företagens lån ökade med cirka fem procent bland annat på grund av de lån som bostadssammanslutningar tog. Fondkapitalet i fonder registrerade i Finland ökade med 9,3 procent under året till 106,5 miljarder euro, vilket är den högsta nivån någonsin. Det totala fondkapitalet ökade till följd av både positiva nettoteckningar och investeringarnas värdeförändringar.

INTERN VERKSAMHETSMILJÖ

År 2016 var ett år av tillväxt och utveckling. Dessutom satsade vi på att förenkla bolagsstrukturen. I slutet av 2015 preciserade S-Banken sin strategi. Under första halvåret 2016 beredde banken följaktligen ändringar enligt strategin, bland annat genom att förenkla sitt produktutbud. Integrationsfasen efter fusionen med LokalTapiola Bank 2014 slutfördes i maj när Mastercard-korten som beviljats av LokalTapiola togs ur bruk och kunderna övergick till S-Bankens Visakort.

Under året gjorde banken flera betydande produktlanseeringar. I februari lanserade vi i samarbete med ABC-kedjan en tjänst för mobiltankning, där kunderna använder smarttelefon för att betala för bränslet. I juni blev det också möjligt att tanka med smartklockan Apple Watch. I april lanserades en nyttokalkylator för jämförelse av fördelarna hos och kostnaderna för olika bankers tjänster. I oktober lanserade FIM ett impact investing-projekt med siktet inställt på att stödja sysselsättningen av asylsökande och i november Skogsfonden som investerar i

skogsfastigheter. I december kompletterades S-mobil med LokalTapiolas försäkringar och S-Banken lanserade en ny typ av bostadslån som möjliggör en lånetid på 45 år.

S-Banken-koncernen centraliserade sina funktioner och förenklade bolagsstrukturen under 2016. I början av mars sålde S-Banken Ab hela sitt innehav i de ömsesidiga fastighetsbolagen Koy Limingan terminaali och Koy Lempäälän Terminaali. FIM:s förmedlings- och förvarings-tjänster överfördes till S-Banken likaså i början av mars. I juni förvärvade S-Banken resten av aktierna i FIM Abp och i slutet av november fusionerades FIM Abp med S-Banken. I slutet av året överfördes affärsverksamheten i FIM Investeringstjänster Ab till S-Banken Ab. I oktober överfördes de aktier i FIM Fastighet Ab som FIM Abp ägde till FIM Investeringstjänster Ab och genom en verksamhetsöverlåtelse ansökte man om tillstånd för förvaltare av alternativa investeringsfonder för FIM Investeringstjänster Ab. I samband med detta ändrades FIM Investeringstjänster Ab:s namn till FIM Kapitalfonder Ab i början av 2017.

EKONOMISK STÄLLNING

VERKSAMHETSRESULTAT OCH LÖNSAMHET

Liksom det föregående året var 2016 ett ekonomiskt bra år för S-Banken. S-Banken-koncernens rörelseresultat var 22,3 miljoner euro (16,6). Räkenskapsperiodens resultat efter skatt var 17,3 miljoner euro (12,6).

Koncernens förhållande mellan kostnader och intäkter förbättrades jämfört med året innan och uppgick till 0,82 (0,88). Avkastningen på eget kapital ökade i och med det goda resultatet och var 4,4 procent (3,2) och avkastningen på totalt kapital 0,3 procent (0,3).

S-Banken-koncernens kapitalbas ökade jämfört med året innan. Å andra sidan ökade också kapitalbaskravet till följd av den ökade balansräkningen och utlåningen. Koncernens kapitalbas utgjorde 398,2 miljoner euro (376,1) vid utgången av räkenskapsperioden, medan kapitalbaskravet var 210,6 miljoner euro (194,9). I och med den positiva utvecklingen av balansräkningen och utlåningen försämrades kapitaltäckningen något och var 15,1 procent (15,4). Ytterligare information om riskhanteringen och kapitaltäckningens utveckling finns under Riskhantering och kapitaltäckning i noterna till bokslutet.

DE VIKTIGASTE NYCKELTALEN (MN €)	12/2016	12/2015	12/2014*
Rörelseresultat	22,3	16,6	14,6
Nettointäkter	160,5	153,8	147,6
Inlåning	4 547,0	4 112,0	4 057,2
Utlåning	3 492,2	2 831,1	2 571,1
Skuldebrev	1 481,5	1 594,2	1 834,8
Förhållande mellan kostnader och intäkter	0,82	0,88	0,87
Avkastning på eget kapital	4,4 %	3,2 %	4,2 %
Avkastning på totalt kapital	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Soliditet	7,7 %	8,2 %	8,3 %
Kapitaltäckningsgrad	15,1 %	15,4 %	16,1 %

* De siffror som ska rapporteras beskriver S-Banken-koncernens verksamhet. Vid en jämförelse av dessa siffror med motsvarande siffror för 2014 ska man beakta fusionen med LokalTapiola Bank 2014.

Nettointäkter

Nettointäkterna ökade från året innan med över 6 miljoner euro och uppgick till totalt 160,5 miljoner euro (153,8). Största delen av nettointäkterna utgjordes av räntenettot, som var totalt 69,4 miljoner euro (72,1). De låga räntorna syntes som en nedgång i räntenettot jämfört med året innan. Intäkterna från räntenettot kom i huvudsak från ränteintäkter av kreditprodukter och placeringar på penning- och kapitalmarknaden. Räntekostnaderna utgjordes främst av räntor som betalats på kundernas insättningar.

Nettoprovisionsintäkterna låg på samma nivå som året innan och var 53,4 miljoner euro (53,7). Nettoprovisions-

intäkterna av bankverksamheten ökade i och med att utlåningen ökade. Däremot led kapitalförvaltningsverksamheten av tumultet på marknaden och nedgången i handelsvolymerna på grund av detta.

De övriga intäkterna var totalt 37,7 miljoner euro (28,0). De övriga intäkterna bestod av nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas, nettointäkter från värdepappershandel, övriga rörelseintäkter, nettointäkter av säkringsredovisning samt nettointäkter från förvaltningsfastigheter. Nettointäkterna från finansiella tillgångar som kan säljas var 22,6 miljoner euro (10,7). Ökningen har sin förklaring i försäljningen av aktierna i Visa Europe Ltd

till Visa Inc, för vilket S-Banken bokförde en försäljningsvinst på 13,4 miljoner euro. Inklusiv de derivat som upptas till verkligt värde via resultaträkningen samt säkringsredovisningen var nettointäkterna från värdepappershandeln 0,0 miljoner euro (0,8). Nettoresultatet av säkringsredovisning var -0,5 miljoner euro (0,6). De övriga rörelseintäkterna uppgick till 15,5 miljoner euro (14,7) och nettointäkterna från förvaltningsfastigheter till totalt 0,2 miljoner euro (1,2). S-Banken sålde sina två fastighetsbolag i mars och på grund av detta bokfördes inga transaktioner i nettointäkterna från förvaltningsfastigheter efter detta. Försäljningsvinsten från fastigheterna ingick i de övriga rörelseintäkterna.

Kostnader

Rörelsekostnaderna låg på samma nivå som året innan och uppgick till sammanlagt 138,2 miljoner euro år 2016 (137,2). Till följd av samarbetsförfarandet som genomfördes i slutet av 2015 sjönk personalkostnaderna jämfört med året innan och uppgick till sammanlagt 45,9 miljoner euro (50,7). Däremot ökade de övriga administrationskostnaderna jämfört med året innan och var totalt 70,7 miljoner euro (66,1). Orsaken till att de övriga administrationskostnaderna ökade var satsningar på utveckling av den digitala affärsverksamheten och ökade ombudsarvoden till följd av att ombudsverksamhetens försäljning utvecklades väl.

Avskrivningarna under räkenskapsperioden sjönk och var totalt 11,8 miljoner euro (12,6). Även de övriga rörelsekostnaderna sjönk och uppgick till 6,7 miljoner euro (7,3). De övriga rörelsekostnaderna utgjordes av medlems- och tillsynsavgifter, hyror för kontorslokaler, maskiner och utrustning samt kostnader för fordon.

Kreditförluster och nedskrivningar

Kreditförlusterna och nedskrivningarna var 3,0 miljoner euro (0,4). Bruttokreditförlusterna och bruttonedskrivningarna samt förlusterna till följd av missbruk uppgick till 11,3 miljoner euro (8,6). Återförda kreditförluster var 8,3 miljoner euro (8,2). Ökningen av kreditförlusterna och nedskrivningarna har sin förklaring i den kraftigt ökade kreditstocken. I förhållande till kreditstockens storlek är kreditförlusterna och nedskrivningarna procentuellt på samma nivå som året innan.

Insättningar

Inlåningen utvecklades väl under räkenskapsperioden. Vid räkenskapsperiodens utgång utgjorde insättningarna

på avistakonton totalt 4 529,3 miljoner euro (4 030,4) och insättningarna på tidsbundna konton 17,7 miljoner euro (81,6). Av dessa utgjorde inlåning från privatkunder sammanlagt 3 601,1 miljoner euro (3 230,0), fördelat på avistainlåning, som var 3 584,1 miljoner euro (3 223,4) och tidsbunden inlåning, som var 17,0 miljoner euro (74,8). Inlåningen från företagskunder var totalt 945,8 miljoner euro (814,4). Av denna utgjorde avistainlåning 945,1 miljoner euro (807,0) och tidsbunden inlåning 0,7 miljoner euro (7,4). Sammanlagt uppgick inlåningsstocken vid bokslutstidpunkten till 4 547,0 miljoner euro (4 112,0).

Utlåning och placeringsverksamhet

År 2016 var historiskt det bästa året för S-Banken med tanke på utlåningen. Särskilt bolånestocken ökade betydligt snabbare än marknaden. Även utlåningen till bostadsaktiebolag ökade kraftigt. År 2016 ökade bolånestocken med sammanlagt 661,1 miljoner euro och vid utgången av året var den 3 492,2 miljoner euro (2 831,1). Av detta var privatkundernas krediter 2 647,8 miljoner euro (2 309,2) och företagskundernas krediter 844,4 miljoner euro (521,9). S-Banken placerade 1 481,5 miljoner euro (1 594,2) på penning- och kapitalmarknaden.

Eget kapital

Vid utgången av räkenskapsperioden uppgick det egna kapitalet till 401,4 miljoner euro (390,6), varav minoritetsandelen var 0,1 miljoner euro (12,0). Den minskade minoritetsandelen beror på förvärvet av resten av aktierna i FIM Abp. Det egna kapitalet ökade till följd av räkenskapsperiodens goda resultat och den positiva utvecklingen i fonden för verkligt värde.

I och med balansräkningens kraftiga tillväxt sjönk soliditetsgraden till 7,7 procent (8,2), trots att det egna kapitalet ökade.

Förvaltad kapital

Vid årsskiftet uppgick beloppet av FIM Kapitalförvaltning Ab:s förvaltade tillgångar till 6 264,2 miljoner euro (6 012,0). Av denna summa stod fondkapitalet för en andel av 5 389,6 miljoner euro (5 252,5) och kapitalförvaltningen för en andel av 874,6 miljoner euro (759,5). Nettoteckningar i fonderna var -100,5 miljoner euro (226,4) vid utgången av rapportperioden. Antalet fondandelsägare var över 200 000 i slutet av december. FIM Kapitalförvaltning förvaltar FIM:s och LokalTapiolas fonder.

VERKSAMHETEN I S-BANKENS DOTTERBOLAG

FIM ABP

Fram till juni 2016 ägde S-Banken Ab 51 procent i FIM Abp.

I juni förvärvade S-Banken resten av aktierna i FIM Abp och utökade sitt innehav till 100 procent. I juni fattades beslut om att FIM Abp skulle fusioneras med S-Banken och fusionen genomfördes i november. I och med fusionen upplöstes FIM:s koncernstruktur.

FIM KAPITALFÖRVALTNING AB

FIM Kapitalförvaltning Ab förvaltar FIM:s och LokalTapiolas fonder och producerar portföljförvaltningstjänster för hela S-Banken-koncernen. S-Banken äger 100 procent av FIM Kapitalförvaltning Ab:s aktiestock. FIM Kapitalförvaltning Ab:s resultat under räkenskapsperioden var -1,6 miljoner euro (-0,7).

FIM INVESTERINGSTJÄNSTER AB

FIM Investerings tjänster Ab:s affärsverksamhet som utgjordes av förmedling, förvaring och alternativa placeringsprodukter övergick till S-Banken genom överlåtelse av rörelsen den 1 mars 2016, varvid den affärsverksamhet som blev kvar i bolaget utgjordes av kundtjänst för och försäljning av placeringstjänster samt konsultativ kapitalförvaltning. Affärsverksamheten i FIM Investerings tjänster Ab överfördes till S-Banken Ab den sista dagen på året. FIM Investerings tjänster har ansökt om tillstånd för förvaltare av alternativa investeringsfonder och efter att bolaget erhöll tillståndet, i början av 2017, avstod det från tillståndet att tillhandahålla investerings tjänster. I samband med detta ändrades FIM Investerings tjänster Ab:s namn till FIM Kapitalfonder Ab i början av 2017. FIM Investerings tjänster Ab:s resultat under räkenskapsperioden var -1,2 miljoner euro (-0,0).

FIM FASTIGHET AB

FIM Fastighet Ab förvaltar S-Banken-koncernens fastighetsfonder. FIM Fastighet Ab är dotterbolag till FIM Investerings tjänster Ab, som äger 80 procent av dotterbolaget. FIM Fastighet Ab:s resultat under räkenskapsperioden var 0,4 miljoner euro (0,2).

S-ASIAKASPALVELU OY

S-Asiakaspalvelu Oy är ett helägt dotterbolag till S-Banken Ab. S-Asiakaspalvelu Oy grundades den 8 augusti 2007, och bolaget tillhandahåller databehandlingstjänster och andra tjänster som hänför sig till ett kreditinstituts huvudsakliga verksamhet. Bolaget är ett tjänsteföretag enligt kreditinstitutslagen (610/2014).

Under räkenskapsperioden uppgick S-Asiakaspalvelu Oy:s omsättning till 7,2 miljoner euro (6,4). Den koncerninterna andelen av omsättningen var 5,6 miljoner euro (4,8). Den övriga omsättningen utgjordes av telefontjänster till ägarkunderna, som sköttes för handelslagens räkning. Kostnaderna var främst personalrelaterade kostnader. S-Asiakaspalvelu Oy:s rörelseresultat var 0,0 miljoner euro (0,0).

FASTIGHETSBOLAGEN

I februari sålde S-Banken Ab hela sitt innehav i de ömsesidiga fastighetsbolagen Koy Limingan terminaali och Koy Lempäälän Terminaali. Försäljningsvinsten som uppstod vid försäljningen av fastigheterna, 2,6 miljoner euro, bokfördes som övriga rörelseintäkter.

FÖRVALTNING

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hölls 30.3.2016. Bolagsstämman fastställde bokslutet för 2015 och beviljade styrelsen och verkställande direktören ansvarsfrihet. Sju medlemmar och tre ersättare utsågs till styrelsen. Revisionsammanslutningen KPMG Oy Ab utsågs till revisor.

Styrelsen

Bolagsstämman fastställer antalet medlemmar i styrelsen och utser styrelsemedlemmar för ett år åt gången. Styrelsen väljer internt en ordförande och en vice ordförande. Styrelsen har en fastställd arbetsordning. Enligt denna svarar styrelsen för bankens strategiska utveckling samt för ledning och övervakning av bankens affärsverksamhet. Styrelsen beslutar även om bolagets centrala verksamhetsprinciper och allmänna värderingar, i enlighet med tillämpliga lagar och bestämmelser.

Styrelsen ska leda banken sakkunnigt samt med iakttagande av sunda och försiktiga affärsprinciper. Styrelsen sammanträder minst åtta gånger per år.

Vid S-Banken Ab:s ordinarie bolagsstämma valdes följande personer till medlemmar i bankens styrelse: Jari Annala, SOK:s ekonomi- och finansdirektör, Juha Ahola, SOK:s finansdirektör, Matti Niemi, verkställande direktör för Osuuskauppa HOK-Elanto, Veli-Matti Puutio, verkställande direktör för Osuuskauppa Arina, samt Harri Lauslahti, verkställande direktör för LokalTapiola Tjänster Ab, och som ny medlem Juha Mäkinen, verkställande direktör för LähiTapiola Itä. Till oberoende styrelsemedlem i förhållande till ägarna utsågs Heli Arantola, direktör för strategi, affärsutveckling och kvarnverksamhet i Fazer-koncernen. Jari Annala valdes till styrelseordförande och Harri Lauslahti till vice ordförande.

Till S-gruppens ersättare i S-Banken Ab:s styrelse valdes Hannu Krook, verkställande direktör för Osuuskauppa Varuboden-Osla Handelslag, och Olli Vormisto, verkställande direktör för Osuuskauppa Hämeenmaa.

Erik Valros, verkställande direktör för LokalTapiola Nyland, valdes till LokalTapiola-gruppens ersättare i S-Banken Ab:s styrelse.

Jari Eklund och ersättare Timo Mäki-Ullakko lämnade styrelsen.

Styrelsen sammanträdde 12 gånger (14) under räkenskapsperioden och medlemmarnas närvaro var 98 procent (94). Arvodena till styrelsemedlemmarna uppgick till totalt 30 000 euro (30 000).

Verkställande direktör

S-Bankens styrelse utnämner bankens verkställande direktör. Verkställande direktörens uppgift är att sköta bankens löpande förvaltning enligt styrelsens anvisningar och direktiv, tillämpliga lagar och bestämmelser, bolagsordningen och verkställande direktörens arbetsordning. Verkställande direktören är ordförande i den ledningsgrupp som styrelsen utser. Ledningsgruppen är ett organ som biträder verkställande direktören i utövandet av bestämmanderätten. Om verkställande direktören är förhindrad att närvara sköter verkställande direktörens ställföreträdare dennes arbetsuppgifter.

Pekka Ylihurula är verkställande direktör för S-Banken Ab. Sedan februari 2016 är Aki Gynther, direktör för enheten Kunskap och kapital, ställföreträdare för verkställande direktören.

Personal

Jämfört med året innan minskade S-Banken-koncernens personal med 30 anställda. I slutet av året hade S-Banken-koncernen 666 anställda (696): 466 (459) personer arbetade för S-Banken Ab, 126 (96) personer för S-Asiakaspalvelu Oy och 74 (141) personer för FIM-bolagen. S-gruppens regionhandelslag och LokalTapiola-gruppens regionbolag fungerar som S-Bankens ombud.

Praxis för löner och arvoden

S-Banken-koncernen följer belöningsprinciper som har fastställts av styrelsen och som kompletteras av FIM-bolagens belöningsprinciper. S-Bankens styrelse fattar beslut om en gällande helhet av tillämpliga ersättningsprinciper och övervakar och bedömer regelbundet belöningsystemens funktion och efterlevnaden av de fastställda verksamhetsprinciperna och policyerna.

Ersättnings- och nomineringskommittén bistår S-Bankens styrelse och bereder enligt arbetsordningen varje år principer för resultatpremier som gäller bankens personal och som fastställs av bankens styrelse. Ersättnings- och nomineringskommitténs uppgift är att för sin del säkerställa att bankens löne- och ersättningspolicy överensstämmer med en god och effektiv riskhantering och att den inte uppmuntrar till överdriven risktagning. Ersättnings- och nomineringskommittén består av minst två medlemmar och en ordförande vilka utses internt av bankens styrelse.

S-Banken-koncernens monetära belöningsmodell utgörs av grundlön och en eventuell rörlig ersättning. Syftet med modellerna med rörlig ersättning är att uppmuntra personalen att satsa på frågor som är särskilt viktiga med hänsyn till uppnåendet av de strategiska och operativa målen. S-Banken-koncernens system med rörliga ersättningar gäller högst ett kalenderår åt gången. Målen med modellerna med rörlig ersättning utgörs av hela bankens gemensamma mål, mål på enhetsnivå och/eller personliga mål och dessa kan variera enligt personalgrupp. Resultatpremierna betalas i pengar.

S-Banken-koncernen betalade ut sammanlagt 36,7 miljoner euro (41,7) i löner och arvoden till sina anställda under 2016. I S-Banken Ab uppgick lönerna till totalt 23,5 miljoner euro (24,8) och arvoden till totalt 1,8

miljoner euro (2,7). I S-Asiakaspalvelu uppgick lönerna till 3,2 miljoner euro (3,2) och arvoden till 0,2 miljoner euro (0,2). I FIM-bolagen uppgick lönerna till 6,6 miljoner euro (8,0) och arvoden till 1,4 miljoner euro (2,8). Arvodena till S-Banken Ab:s styrelsemedlemmar uppgick till 30 000 euro (30 000). Arvodena till FIM Ab:s styrelsemedlemmar uppgick till 30 000 euro (67 500) och arvoden till FIM Fastighet Ab:s styrelsemedlemmar till 7 250 euro (900). Till de personer i S-Banken Ab vars arbete inverkar väsentligt på kreditinstitutets riskprofil utbetalades år 2016 löner för 4,1 miljoner euro (3,6) och arvoden för 0,7 miljoner euro (1,0). Sammanlagt 51 personer (41) fick sådana löner och arvoden.

Löner och arvoden till personer som flyttats i interna överlåtelse av rörelser inom S-Banken-koncernen under 2016 har bokförts för hela året i det bolag där personen arbetade i slutet av året.

I enlighet med S-Banken Ab:s belöningsprinciper skjuts rörliga ersättningar upp, om mottagarens arvoden under den ett år långa intjäningsperioden överstiger 50 000 euro. År 2016 sköts rörliga ersättningar upp för en person (2).

Ytterligare information om belöningspraxis finns på S-Bankens webbplats www.s-banken.fi.

VIKTIGA HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSPERIODENS SLUT

Inga viktiga händelser efter räkenskapsperiodens slut.

UTSIKTER FÖR 2017

De ekonomiska utsikterna för 2017 är tämligen positiva. Starkare ekonomiska indikatorer under senare tid såväl globalt som i Finland tyder på en snabbare ekonomisk tillväxt. Särskilt industrikonjunkturen verkar ha ljusnat. De stora centralbankernas expansiva penningpolitik stöder fortfarande den ekonomiska tillväxten. De höjda priserna på råvaror och olja ökar inflationen något. I USA är den ekonomiska tillväxten fortsatt god och kan få ytterligare stöd av den nya presidentens ekonomiska politik. Den ekonomiska tillväxten tilltar i tillväxtländerna. I euroområdet fortsätter tillväxten rätt långt på samma sätt som året innan. Europeiska centralbanken håller styrräntan på en låg nivå och Euriborräntorna ligger kvar på ovanligt låga nivåer.

Det politiska läget medför risker för de ekonomiska utsikterna 2017. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken i USA kan orsaka oro på finansmarknaden och bland ekonomiska aktörer. I euroområdet ordnas nya val, vars överraskande resultat kan skapa osäkerhet för euroländernas ekonomiska utveckling.

I Finland förväntas den ekonomiska tillväxten fortsatt vara rätt god under 2017. Förutom den inhemska efterfrågan ökar exporten och stöder den ekonomiska utvecklingen. Inflationen ökar något. Arbetslösheten minskar och sysselsättningen ökar.

S-Banken växer ytterligare. Vi försöker uppnå tillväxt genom att fördjupa kundrelationerna med privatkunderna. Verksamhetens tyngdpunkt torde ligga på utveckling av de digitala tjänsterna. Dessutom fortsätter vi att effektivisera verksamheten. Affärsverksamheternas resultat förväntas öka, men med beaktande av engångsposterna förväntas koncernens rörelseresultat sjunka jämfört med 2016.

STYRELSENS FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER FÖR RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT

Styrelsen föreslår att moderbolaget S-Banken Ab:s vinst på 9 139 606,13 euro under räkenskapsperioden upptas på tidigare räkenskapsperioders vinst/förlustkonto och att ingen utdelning betalas ut.

FORMLER FÖR UTRÄKNING AV NYCKELTAL

Nettointäkter:

Ränteintäkter - räntekostnader

Nettoprovisionsintäkter:

Provisionsintäkter - provisionskostnader

Övriga intäkter:

Övriga rörelsekostnader + nedskrivningar av krediter och andra fordringar

Förhållande mellan kostnader och intäkter:

Administrationskostnader + avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar + övriga rörelsekostnader (nedskrivningsförluster inte inkluderade)

Räntenetto + intäkter från egetkapitalinstrument + nettoprovisionsintäkter + nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet + nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas + nettoresultat av säkringsredovisning + nettointäkter från förvaltningsfastigheter + övriga rörelseintäkter + andel av intresseföretagens resultat (netto)

Avkastning på eget kapital (ROE), %

Rörelsevinst/-förlust - inkomstskatt x 100

Eget kapital och minoritetsandel + ackumulerade bokslutsdispositioner efter avdrag för uppskjuten skatteskuld (medelvärde i början och slutet av året)*

Avkastning på totalt kapital (ROA), %

Rörelsevinst/-förlust - inkomstskatt x 100

Genomsnittlig balansomslutning (medelvärde av ingående och utgående balans för året)

Soliditet, %

Eget kapital och minoritetsandel + ackumulerade bokslutsdispositioner efter avdrag för uppskjuten skatteskuld* x 100

Balansomslutning

Kapitaltäckningsgrad, %

Total kapitalbas x 8 %

Totalt minimikapitalkrav

Primärkapitalets kapitaltäckningsgrad, %

Totalt primärkapital x 8 %

Totalt minimikapitalkrav

Minimisoliditet (Leverage ratio), %

Totalt primärkapital x 100

Exponeringar i och utanför balansräkningen

* endast vid beräkning av bolagsspecifika nyckeltal, dessa poster finns inte i koncernen

KONCERNBOKSLUT

KONCERNENS BALANSRÄKNING

AKTIVA (t€)	Not	31.12.2016	31.12.2015
Kontanta medel	1, 15, 16, 18	96 964	207 298
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker			
Övriga	3, 15, 16, 18	930 242	1 123 559
Fordringar på kreditinstitut	1, 15, 16, 18	31 214	19 684
På anfordran betalbara		19 462	6 850
Övriga		11 751	12 834
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	2, 15, 16, 18	3 492 232	2 831 137
På anfordran betalbara		2 998	3 052
Övriga		3 489 234	2 828 085
Skuldebrev	3, 15, 16, 18	551 296	470 660
Övriga		551 296	470 660
Aktier och andelar	4, 16, 18	30 605	31 047
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	4, 15, 18	3	2
Derivatinstrument	5, 15, 16, 18	1 278	1 714
Immateriella tillgångar	6, 16	42 466	35 576
Koncerngoodwill		13 267	5 354
Övriga utgifter med lång verkningstid		27 482	30 221
Materiella tillgångar	6, 16	503	12 244
Övriga materiella tillgångar		503	12 244
Övriga tillgångar	7	3 872	2 817
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	21 769	31 670
Uppskjutna skattefordringar	9	1 129	988
AKTIVA SAMMANLAGT		5 203 571	4 768 394

PASSIVA (t€)	Not	31.12.2016	31.12.2015
FRÄMMANDE KAPITAL			
Skulder till kreditinstitut	15, 16, 18	25 006	11 810
Till kreditinstitut		25 006	11 810
På anfordran betalbara		6	10
Övriga		25 000	11 800
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	15, 16, 18	4 583 846	4 146 376
Inlåning		4 546 959	4 112 011
På anfordran betalbara		4 529 267	4 030 424
Övriga		17 693	81 587
Övriga skulder		36 887	34 365
På anfordran betalbara		30 513	33 255
Övriga		6 374	1 110
Skuldebrev emitterade till allmänheten	10, 15, 16, 18	11 000	44 081
Obligationslån		0	2 601
Övriga		11 000	41 480
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	5, 11, 16, 18	11 523	12 073
Övriga skulder	12, 16	97 798	91 818
Övriga skulder		97 798	91 818
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	22 760	22 274
Efterställda skulder	14, 15, 16, 18	42 000	43 000
Övriga		42 000	43 000
Uppskjutna skatteskulder	9	8 209	6 342
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT		4 802 143	4 377 774
EGET KAPITAL OCH MINORITETSANDEL			
Aktiekapital	19	82 880	82 880
Övriga bundna fonder	19	11 359	7 042
Fonden för verkligt värde		11 359	7 042
Värdering till verkligt värde		11 359	7 042
Fria fonder	19		
Fonden för inbetalt fritt eget kapital		243 813	243 813
Balanserad vinst (förlust) från tidigare räkenskapsperioder	19	44 858	32 021
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	19	18 404	12 837
Minoritetsandel av kapitalet		114	12 027
TOTALT EGET KAPITAL	19	401 428	390 620
PASSIVA SAMMANLAGT		5 203 571	4 768 394
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN			
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kund	35		
Återköpsförbindelser avseende värdepapper		196 174	258 429
Övriga		965 317	986 654

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

(t€)	Not	31.12.2016	31.12.2015
Ränteintäkter	20	77 872	80 687
Nettointäkter från leasingverksamhet	21	0	55
Räntekostnader	20	-8 479	-8 642
RÄNTENETTO		69 393	72 100
Intäkter från egetkapitalinstrument	22	9	6
Från andra företag		9	6
Provisionsintäkter	23	88 745	89 682
Provisionskostnader	23	-35 372	-35 994
Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	24	0	814
Nettointäkter från värdepappershandel		30	674
Nettointäkter från valutaverksamhet		-30	139
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	25	22 577	10 703
Nettoresultat av säkringsredovisning	26	-545	595
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	27	209	1 185
Övriga rörelseintäkter	28	15 458	14 734
Förvaltningskostnader		-116 626	-116 829
Personalkostnader		-45 879	-50 703
Löner och arvoden		-36 729	-41 743
Lönebikostnader		-9 150	-8 959
Pensionskostnader		-7 070	-6 656
Övriga lönebikostnader		-2 080	-2 303
Övriga administrationskostnader		-70 747	-66 126
Avskrivningar och nedskrivningar av koncerngoodwill	30	-3 394	-2 080
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	30	-8 439	-10 549
Övriga rörelsekostnader	29	-6 729	-7 315
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden	31	-3 009	-423
Nedskrivningar av övriga finansiella tillgångar	31	-21	0
Andel av intresseföretagens resultat		0	1
RÖRELSEVINST (-FÖRLUST)		22 256	16 630
Inkomstskatt		-4 975	-4 050
VINST (FÖRLUST) AV ORDINARIE VERKSAMHET EFTER SKATT		17 281	12 580
Minoritetsandel av räkenskapsperiodens vinst eller förlust		1 123	257
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST (FÖRLUST)		18 404	12 837

KONCERNENS FINANSIERINGSANALYS

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS (MN €)	2016	2015
KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN		
Räkenskapsperiodens resultat	17	13
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat	4	9
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-652	-240
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	-659	-250
Övriga tillgångar	7	10
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	421	8
Skulder till kreditinstitut	13	-56
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	437	57
Övriga skulder	-29	8
A. Rörelseverksamhetens kassaflöde sammanlagt	-210	-210
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-7	-11
Förvärvade aktier i dotterbolag	-16	
Avyttrade aktier i dotterbolag	3	
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0	0
B. Investeringarnas kassaflöde sammanlagt	-20	-11
Finansieringens kassaflöde		
Efterställda skulder	-1	2
Utbetald utdelning och övrig avkastning	-1	-1
Förändring av minoritetsandelar	0	-2
C. Finansieringens kassaflöde sammanlagt	-2	-1
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	-231	-223
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	1 867	2 090
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	1 635	1 867
Ränteintäkter	74	82
Räntekostnader	-8	-7
Justeringar i periodens vinst		
Nettoresultat av säkringsredovisning	1	-1
Avskrivningar enligt plan	12	13
Andel av intresseföretagens resultat	0	0
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden	1	-1
Poster utan betalningstransaktioner och övriga justeringar	-9	-2
Justeringar sammanlagt	4	9
Likvida medel		
Kontanta medel	97	207
Skuldebrev	1 484	1 617
Aktier och andelar	24	23
Fordringar på kreditinstitut	31	20
Totalt	1 635	1 867

PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

Bolaget

Koncernen S-Banken omfattar S-Banken Ab (S-Banken) och dess dotterbolag. S-Banken är en inlåningsbank som bedriver kreditinstitutsverksamhet enligt kreditinstitutslagen (610/2014). Banken och koncernbolagen tillhandahåller även sådana investeringstjänster som avses i 1 kap. 11 § i lagen om investeringstjänster (747/2012). Banken svarar i egenskap av moderbolag för uppgifter som hanteras centralt för de bolag som ingår i koncernen, bland annat administration, styrning och övervakning av koncernen.

S-Bankens huvudkontor finns på Flemingsgatan 34, 00510 Helsingfors. Handelslagen i S-gruppen och Lokal-Tapiola-gruppens regionbolag sköter i egenskap av ombud kundservice på handelslagens verksamhetsställen utgående från ombudsavtal.

Styrelsen godkände den 3 februari 2017 koncernbokslutet och moderbolagets bokslut för perioden 1.1–31.12.2016.

Principer för upprättande av bokslutet

Bokslutet har upprättats i enlighet med bokföringslagen och förordningen, kreditinstitutslagen, finansministeriets förordning om bokslut, koncernbokslut och verksamhetsberättelse i kreditinstitut och värdepappersföretag samt Finansinspektionens föreskrifter om bokföring och årsredovisning inom finanssektorn som trädde i kraft den 29 mars 2016. Vid upprättandet av bokslutet har även bokföringsnämndens allmänna anvisningar beaktats i tillämpliga delar.

Dessutom har bokslutet upprättats med beaktande av kreditinstitutsdirektivet (CRD IV), EU:s kapitaltäckningsförordning (575/2013, "CRR"), Europeiska bankmyndighetens (European Banking Authority) regelverk och Finansinspektionens ställningstaganden.

Konsolideringsprinciper

I koncernbokslutet ingår förutom S-Banken alla de dotterbolag i vilka banken utövar bestämmanderätt. Bestämmanderätt uppstår när koncernen har rätt att besluta över företagets ekonomiska och operativa principer för att få nytta av dess verksamhet. Som dotterbolag i koncernbokslutet ingår FIM Kapitalförvaltning Ab, FIM Investeringstjänster Ab, FIM Fastighet Ab och S-Asiakaspalvelu Oy.

Förvärvade dotterbolag integreras i bokslutet enligt förvärvsmetoden. Bolag som har förvärvats under räkenskapsåret ingår i koncernbokslutet från och med förvärvstidpunkten och överlätna dotterbolag fram till den tidpunkt då bestämmanderätten upphör. Intressebolaget S-Crosskey Ab har konsoliderats enligt kapitalandelsmetoden.

Koncernens interna affärstransaktioner, fordringar och skulder har eliminerats i koncernbokslutet.

Jämförbarhet

Den 1 augusti 2013 förvärvade S-Banken Ab 51 procent av FIM Abp:s aktiestock och bestämmanderätt och den 1 juni 2016 återstående 49 procent. FIM Abp:s ägarandel i FIM Fastighet Ab (80 procent) övergick genom aktiebyte till FIM Investeringstjänster Ab den 31 oktober 2016. FIM Abp fusionerades med S-Banken Ab den 30 november 2016. Efter fusionen äger S-Banken Ab 100 procent av FIM Kapitalförvaltning Ab och FIM Investeringstjänster Ab, medan FIM Investeringstjänster Ab äger 80 procent av FIM Fastighet Ab. Affärsverksamheten i FIM Investeringstjänster Ab överfördes till S-Banken Ab den 31 december 2016. Dessutom sålde S-Banken den 1 mars 2016 aktierna i Koy Lempäälän Terminaali och Koy Limingan terminaali till en ägare utanför bankkoncernen.

Poster i utländsk valuta

Bokslutet anges i euro. Transaktioner i utländsk valuta bokförs enligt transaktionsdagens kurs. På bokslutsdagen ändras balansposter i utländsk valuta till euro enligt bokslutsdagens kurs.

Kursdifferenser bokförs som valutakursvinster/-förluster i resultaträkningen, i fråga om finansiella poster i nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet och i fråga om leverantörsskulder i övriga administrationskostnader.

Finansiella tillgångar och skulder

Inom S-Banken-koncernen tillämpas ett förfarande där finansiella tillgångar och skulder upptas i balansräkningen enligt avräkningsdagen, med undantag av finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. I fråga om finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen tillämpas

ett förfarande där de upptas i balansräkningen enligt handelsdagen. När poster som ingår i finansiella tillgångar och skulder för första gången upptas i bokföringen används verkligt värde inklusive transaktionskostnader.

Finansiella tillgångar och skulder indelas i samband med den ursprungliga bokföringen i finansiella tillgångar respektive skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, i investeringar som hålls till förfall, i finansiella tillgångar som kan säljas, i lånefordringar och kundfordringar samt i övriga finansiella skulder. Finansiella tillgångar och skulder värderas utgående från klassificeringen antingen till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Finansiella tillgångar

I fråga om finansiella tillgångar tillämpas principerna enligt standarden IAS 39 som delar in de finansiella tillgångarna i fyra kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
- Finansiella tillgångar som kan säljas
- Investeringar som hålls till förfall
- Lånefordringar och kundfordringar

Värdering av finansiella instrument till verkligt värde

De finansiella instrumentens verkliga värde fastställs enligt de noterade priserna på den aktiva marknaden eller med värderingsmetoder som är allmänt vedertagna på värdepappersmarknaden. Bankcertifikatens, företagscertifikatens och derivatkontraktens (exkl. futurer) verkliga värden fastställs genom att framtida kassaflöden diskonteras till nuläget med bokslutsdagens marknadsräntor. Obligationslån, andelar i placeringsfonder och futurer värderas till marknadspriser. Finansiella tillgångar som ska värderas till verkligt värde värderas med hjälp av köpkurser och finansiella skulder med hjälp av säljkurser.

Finansiella tillgångar och skulder som ska värderas till verkligt värde indelas i tre klasser enligt definitionen av verkligt värde.

- Verkliga värden på nivå 1 fastställs genom att använda noterade icke korrigerade priser för identiska finansiella tillgångar och skulder på aktiva marknader.
- Verkliga värden på nivå 2 fastställs med hjälp av allmänt godkända värderingsmodeller, vars indata till betydande del bygger på observerade marknadspriser.
- Marknadspriserna på nivå 3 bygger på indata för tillgången eller skulden i fråga som inte bygger på obser-

verbara marknadsdata, utan till betydande del på ledningens uppskattningar.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

I finansiella tillgångar respektive skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen upptas skuldebrev och andra inhemska och utländska värdepapper och andelar som är föremål för aktiv handel och som är anskaffade i intjäningssyfte inom kort tid samt derivatkontrakt på vilka säkringsredovisning inte tillämpas.

Finansiella tillgångar respektive skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen värderas till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Differensen mellan bokslutsdagens värde på de finansiella instrument som upptas till verkligt värde i resultaträkningen och föregående boksluts bokföringsvärde upptas som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad. Om ett finansiellt instrument som upptas till verkligt värde har förvärvats under räkenskapsperioden, upptas differensen mellan värdet på det finansiella instrumentet vid bokslutstidpunkten och anskaffningsvärdet som räkenskapsperiodens intäkt eller kostnad.

Investeringar som hålls till förfall

S-Banken har inga investeringar som hålls till förfall i sin balansräkning.

Lånefordringar och kundfordringar

I lånefordringar och kundfordringar upptas sådana finansiella tillgångar som inte är noterade på den aktiva finansmarknaden och vars betalningar är fasta eller kan bestämmas. Lånefordringarnas och kundfordringarnas transaktionskostnader inkluderas i det upplupna anskaffningsvärdet som beräknas med hjälp av effektivräntemetoden och periodiseras i resultaträkningen över fordringens löptid. Efter den ursprungliga bokföringen värderas lånefordringar och kundfordringar till upplupna anskaffningsvärden enligt effektivräntemetoden.

Finansiella tillgångar som kan säljas

I finansiella tillgångar som kan säljas upptas skuldebrev samt övriga inhemska och utländska värdepapper som inte klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, investeringar som hålls till förfall, eller lånefordringar och kundfordringar. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde. Det verkliga värdet för placeringar som är föremål för offentlig handel fastställs enligt placeringarnas mark-

nadsvärden. Placeringar som inte är offentligt noterade värderas med hjälp av värderingsmetoder som är allmänt vedertagna på värdepappersmarknaden. Om verkligt värde inte kan bestämmas tillförlitligt med detta förfarande används anskaffningsvärdet. Ändringar i verkligt värde bokförs direkt i fonden för verkligt värde som ingår i eget kapital. När ett finansiellt instrument säljs, resultatförs den i eget kapital ackumulerade förändringen i verkligt värde, tillsammans med upplupna räntor och realisationsvinst eller -förlust.

Finansiella skulder

En post som ingår i övriga finansiella skulder upptas i bokslutet till nominellt värde när postens verkliga värde är dess nominella värde. Om det belopp som erhållits som skuldens kapital skiljer sig från skuldens nominella värde, upptas skulden till det belopp som har erhållits. Differensen mellan skuldens nominella värde och anskaffningsvärdet upptas som räkenskapsperiodens kostnad eller intäkt och periodiseras samt upptas som en ökning eller minskning av skuldens anskaffningsvärde. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet eller en till skulden hörande provisionskostnad eller sådan kostnad som är en del av skuldens räntekostnad, periodiseras med effektivräntemetoden som en kostnad över skuldens löptid. De övriga finansiella skulderna värderas vid bokslutstidpunkten till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Derivat

Derivatinstrument klassificeras som säkringsderivat och derivat som innehas för handel och i S-Banken inkluderar dessa räntederivat, valutaderivat och swaptioner. Derivatinstrument innehas i huvudsak i säkringssyfte och de värderas alltid till verkligt värde.

Enligt S-Bankens principer presenteras derivatens positiva värdeförändringar som derivattillgångar och negativa värdeförändringar som derivatskulder. Värdeförändringar i derivat som innehas för handel bokförs i resultaträkningen under posten "Nettointäkter från värdepappershandel". Värdeförändringar i derivat som ingår i säkringsredovisningen bokförs på motsvarande sätt i "Nettointäkter från säkringsredovisning".

Inbäddade derivat

Ett inbäddat derivat är en del av ett hybridinstrument som omfattar både ett derivat och ett värdekontrakt. Därför varierar en del av hybridinstrumentets kassaflöden på

samma sätt som kassaflödena för fristående derivat. Ett inbäddat derivat ska avskiljas från värdavtalet och redovisas som ett derivat, om villkoren för avskiljande i IAS 39.10–13 uppfylls. Ett sådant krav är bland annat att det inbäddade derivatets ekonomiska egenskaper och risker inte är nära förknippade med värdavtalets ekonomiska egenskaper och risker. Om ett inbäddat derivat avskiljs från värdavtalet, ska värdavtalet redovisas enligt IAS 39 om det är ett finansiellt instrument och i enlighet med andra tillämpliga standarder om det inte är ett finansiellt instrument.

S-Banken har emitterat debenturlån med sämre företrädesrätt, vilka räknas till ovan nämnda hybridinstrument på grund av de optioner som ingår i avtalen och som berättigar till återbetalning av skulden före förfallodagen. Vidare har S-Banken anskaffat digitala optioner kopplade till ett obligationslån som en del av en säkringstransaktion i anslutning till placeringsdepositioner.

Beträffande ovan nämnda debenturer avskiljer inte S-Banken de inbäddade derivaten från värdavtalet. De ekonomiska egenskaperna och riskerna anses vara nära förknippade med värdavtalens ekonomiska egenskaper och risker, eftersom optionernas lösenpriser motsvarar skuldavtalens upplupna anskaffningsvärden vid alla lösentidpunkter. Däremot avskiljer S-Banken den digitala optionen från värdavtalet och redovisar den som ett derivat.

Säkringsredovisning

Alla derivat värderas till verkligt värde. Derivatinstrument innehas i huvudsak i säkringssyfte. S-Banken tillämpar makrosäkringsredovisning till verkligt värde på sådana ovan nämnda derivatinstrument som uppfyller dokumenterade effektivitetsförutsättningar och andra förutsättningar gällande säkringsredovisning. I sådana fall säkrades öppen ränterisk med ränteswapavtal, som fortfarande definieras som säkrade poster i säkringsredovisningen. Säkringsredovisningen i S-Banken följer principerna i standarden IAS 39.

När säkringsredovisning tillämpas ska säkringen vara effektiv. Utfallet ska vara 80–125 procent. Effektiviteten mäts både prospektivt och retrospektivt varje månad. Om säkringsförhållandet inte uppfyller effektivitetskriterierna, upphör säkringsredovisningen och derivatet bokförs i resultatposten nettointäkter från värdepappershandel från och med föregående effektivitetsprövning.

Säkringsredovisning av verkligt värde

Säkring av verkligt värde tillämpas i S-Banken på derivat som har ingåtts i fråga om ränterisk för säkring av förändringar i verkligt värde. I S-Banken handlar risken i anslutning till förändringar i verkligt värde som är föremål för säkringen främst om värdepapper med fast ränta vilka innebär en ränterisk.

Förändringar i verkligt värde som beror på den säkrade risken i värdepapper med fast ränta som kan säljas och som ska säkras har bokförts i posten "nettoresultat av säkringsredovisning" i resultaträkningen. Andra förändringar i verkligt värde än de som beror på den säkrade risken har bokförts i fonden för verkligt värde. Förändringar i verkligt värde i de säkringsposter som hör till säkringsredovisningen har bokförts i posten "nettoresultat av säkringsredovisning" i resultaträkningen. Om säkringen är effektiv, motverkar förändringar i verkligt värde varandra och nettoresultatet är nära noll. Som säkringsderivat har S-Banken godkänt ränteswapavtal.

Säkringen av verkligt värde upphör i följande fall: säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in, säkringsförhållandet uppfyller inte längre de dokumenterade kriterierna för säkringsredovisning eller säkringsförhållandet avbryts.

PRINCIPER FÖR INTÄKTSFÖRING

Ränteintäkter och -kostnader

Räntor på finansiella tillgångar och skulder periodiseras som ränteintäkter och -kostnader för de räkenskapsperioder som de tidsmässigt hänför sig till.

Provisionsintäkter och -kostnader

Provisionsintäkter och -kostnader uppkommer genom de tjänster som erbjuds kunderna och de resurser som används för att producera tjänsterna. Provisionsintäkterna och -kostnaderna resultatförs när tjänsten är producerad eller mottagen. Intäkter och kostnader för tjänster som fördelas över flera år allokeras till ifrågavarande år.

Immateriella tillgångar

De immateriella tillgångarna består av licenskostnader för ADB-program och av anslutningskostnader. Under ADB-program aktiveras även kostnader för licensändringsarbeten som gjorts för koncernen. De immateriella tillgångarna värderas till ursprungligt anskaffningsvärde och de avskrivs linjärt under den uppskattade ekonomiska livslängden.

Avskrivningstider för immateriella tillgångar

IT-system och licensavgifter: 5 år
Anslutningsavgifter: 5 år
Goodwill: 5 år
Grundliga förbättringar i hyreslokaler: 5 år

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet, med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Materiella tillgångar avskrivs linjärt enligt den uppskattade ekonomiska livslängden. Inga avskrivningar görs för markområden.

Avskrivningstider för materiella tillgångar/förvaltningsfastigheter

Maskiner och inventarier 3 år
Byggnader: 25 år
Byggnaders anordningar: 10 år

Nedskrivningar

Vid räkenskapsperiodens slut bedöms huruvida det finns tecken på att värdet av någon fordran eller tillgångspost har sjunkit. Om detta är fallet värderas det penningbelopp som kan flyta in från ifrågavarande fordran eller tillgångspost med hjälp av objektiva kriterier och den ursprungliga effektiva räntan. Det penningbelopp som kan flyta in är tillgångspostens verkliga värde med avdrag för försäljningsutgifterna eller ett högre bruksvärde. Nedskrivningar bokförs om tillgångspostens bokföringsvärde är högre än det penningbelopp som kan flyta in från den. När det gäller fordringar bokförs som nedskrivningar det belopp som motsvarar de uppskattade förväntade kreditförlusterna i prövningen av nedskrivningsbehovet. Nedskrivningen upptas i resultat- och balansräkningen genom nedskrivningsprövning minst fyra gånger per år.

Nedskrivningar av betydande poster har bokförts enskilt i gruppen av krediter med säkerhet och gruppvis i gruppen av krediter med och utan säkerhet.

Om det på bokslutsdagen finns objektiva belägg för en avsevärd och mer permanent värdenedgång i säljbara eget- eller främmandekapitalinstrument, upptas förlusten i eget kapital i resultaträkningen som nedskrivning. Om det verkliga värdet för ett säljbart skuldebrev senare stiger och uppgången objektivt kan anses anknyta till en händelse efter nedskrivningen, återkallas nedskrivningen via resultaträkningen. Om det verkliga värdet av en aktie stiger senare upptas värdeuppgången i eget kapital.

Inga nedskrivningar i finansiella tillgångar som kan säljas gjordes under 2016 eller under jämförelseåret 2015.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som inte används av koncernen och som koncernen innehar främst för att uppbära hyresintäkter och eventuellt för att tillgodogöra sig tillgångens värdeökning. Förvaltningsfastigheterna värderas till ursprungligt anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar enligt samma principer som gäller för de fastigheter som ingår i materiella tillgångar. Hyresavtalen intäktsförs i nettointäkterna från förvaltningsfastigheter under hyrestiden.

Inkomstskatt

Inkomstskatten innehåller de skatter som beräknats utifrån räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst samt korrigeringar av tidigare räkenskapsperioders skatter. Skatteeffekten av poster som bokförs direkt i eget kapital bokförs på motsvarande sätt direkt i eget kapital. Skatterna beräknas enligt de skattesatser som gäller vid bokslutstidpunkten samt, när skattesatserna ändras, enligt den nya kända skattesatsen.

RISKHANTERING OCH KAPITALTÄCKNING

Allmän beskrivning och mål för riskhanteringen

Övergripande riskhantering är en kontinuerlig process som integrerats i S-Banken-koncernens strategi, processer, beslutsfattande, rapportering och interna kontroll. Med riskhantering avses de metoder med hjälp av vilka man identifierar, bedömer, mäter och följer upp risker i anslutning till verksamheten samt upprätthåller och utvecklar hanteringsmetoder, med hjälp av vilka man håller de förverkligade riskerna eller följderna av dessa på en godtagbar nivå. Riskhanteringen omfattar alla väsentliga risker i anslutning till affärsverksamheten.

Det viktigaste målet med riskhanteringen är att hålla lönsamhetsnivån, kapitaltäckningen och likviditeten ovanför de gränsvärden som styrelsen har fastslagit, att hantera anseenderisken och trygga en kontinuerlig störningsfri verksamhet på både kort och lång sikt. En riskhanteringskultur som tillämpas av koncernens hela organisation främjar uppnåendet av verksamhetsmålen genom att se till att de väsentliga riskerna identifieras, deras konsekvenser analyseras och de hanteras.

S-Banken-koncernen har en övergripande riskstrategi som har fastställts av moderbolagets styrelse. Strategin innehåller en beskrivning av koncernens risktagningsförmåga, risktagningens vilja, mål för riskhanteringen och ramarna för hur den ordnas inom koncernen. Dessutom innehåller den övergripande riskstrategin definitioner av de väsentligaste riskerna och allmänna principer enligt vilka koncernens kapitaltäckning och likviditet samt kontinuiteten i verksamheten säkerställs. Den övergripande riskstrategin är bindande för alla koncernbolag samt för deras affärs- och stödfunktioner. Den övergripande riskstrategin preciseras med principer och metoder för varje risktyp. Utöver detta gör koncernens affärs- och stödfunktioner upp mer ingående arbetsanvisningar och beskrivningar som stöd för riskhanteringen i den egna verksamheten.

Organisation av riskhanteringen inom S-Banken-koncernen

S-Banken-koncernens riskhantering är uppbyggd kring principerna för tre försvarslinjer:

Den första försvarslinjen utgörs av koncernens affärs- och stödfunktioner, som utövar affärsverksamhet i enlighet med S-Banken-koncernens strategi och affärsplan. Affärs- och stödfunktionerna ansvarar för risktagning enligt de riktlinjer som styrelsen fastställt, för identifiering av risker i anslutning till verksamheten och målen, för daglig riskhantering av sina egna risker och åtgärder i anslutning till detta samt för rapportering i anslutning till uppföljningen av riskerna.

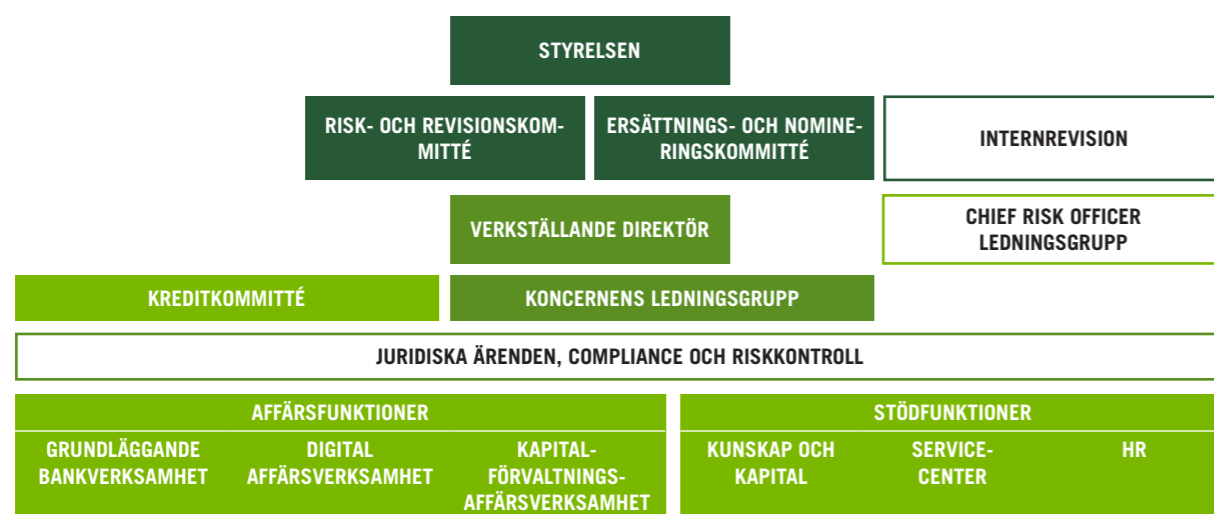
Den andra försvarslinjen utgörs av koncernfunktionerna riskkontroll och compliance som är oberoende av affärsverksamheten. Riskkontroll följer upp och bedömer koncernens risktagning samt identifieringen, bedömningen och hanteringen av riskerna. Riskkontroll övervakar genomförandet av den övergripande riskstrategin samt den totala riskpositionen i förhållande till risktagningsförmågan och risktagningens vilja samt tillräckligheten hos kapitalen och likviditeten. Compliance bedömer och övervakar att de externa regler som är bindande för S-Banken-koncernen, de interna instruktionerna och de beslut som fattats av S-Bankens ledning efterföljs.

Internrevisionen utgör den tredje försvarslinjen och är oberoende av de funktioner som ska granskas. Internrevisionens uppgift är att granska och utvärdera hur koncernens riskhantering och interna kontroll fungerar.

De betydande organens roll och ansvar i anslutning till riskhanteringen

På bilden nedan visas S-Banken-koncernens administrativa struktur, som samtidigt beskriver riskhanteringsorga-

nisationen. Nedan behandlas de betydande organens roll och ansvar i anslutning till riskhanteringen.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för S-Banken-koncernens riskhantering och ansvarar för att koncernens verksamhet ordnas på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med tillämpliga lagar och bestämmelser. Styrelsen fastställer den övergripande riskstrategin och definierar S-Banken-koncernens risktagningsförmåga, risktagningens vilja och mål för riskhanteringen samt ansvarar för att det i koncernen finns verksamhets- och riskhanteringsprinciper som stödjer och hjälper till att uppnå dessa. Dessutom godkänner styrelsen principer i anslutning till hantering och övervakning av risker per riskkategori, principer för modellering och beräkning av risker samt fastställer tillräckliga limiter för riskerna som en del av den övergripande riskstrategin.

Styrelsen ansvarar för att S-Banken-koncernen alltid har tillräckligt med kapital för att täcka alla väsentliga risker som beror på affärsverksamheten och förändringar i den externa verksamhetsmiljön samt ansvarar för att koncernens risktagningsförmåga är tillräcklig. Alla väsentliga risker, rapporter om att fastställda limiter följs, anvisningar om riskhantering och ändringar av dessa behandlas regelbundet av styrelsen.

Styrelsen delegerar beslutsbefogenheter till den operativa ledningen, övervakar att riskhanteringen är heltäckande och fungerar samt ansvarar för att kontrollfunktionerna som är oberoende av affärsverksamheterna är tillräckliga. Styrelsen övervakar också att internrevisionen regelbundet

utvärderar riskhanteringen och riskkontrollens effektivitet och omfattning.

Av styrelsemedlemmarna förutsätts tillräcklig och mångsidig kompetens och erfarenhet av bankens verksamhet samt av risker förknippade med banken och dess verksamhet.

Styrelsen biträds i arbetet av Risk- och revisionskommittén samt Ersättnings- och nomineringskommittén som inte har självständig beslutanderätt. Bägge kommittéerna består av styrelsemedlemmar. Risk- och revisionskommittén biträder styrelsen i ärenden som gäller S-Bankens övergripande riskstrategi och risktagning. Kommittén följer upp effektiviteten hos S-Bankens interna kontroll, internrevision och riskhantering och biträder styrelsen i att övervaka att S-Bankens operativa ledning följer den övergripande riskstrategin som styrelsen har fastställt. Kommittén behandlar och bereder också S-Bankens kapitalplan samt ärenden i anslutning till risklimiter och allokering av kapital för styrelsens godkännande. Ersättnings- och nomineringskommittén bereder bland annat ärenden gällande ersättningar och utnämningar för bolagsstämman och styrelsen samt säkerställer att tillhörande förfaranden tillämpas på behörigt sätt.

S-Banken Ab:s verkställande direktör och koncernens ledningsgrupp ansvarar för att riskhanteringen i praktiken genomförs enligt de principer som styrelsen har fastställt.

Verkställande direktören och ledningsgruppen ansvarar för att riskhanteringsprinciper och -metoder enligt lagar, bestämmelser, bolagsordningar och den övergripande riskstrategin iakttas i koncernens operativa verksamhet. Verkställande direktören och ledningsgruppen ansvarar också för att de uppställda målen uppnås och för övervakning och hantering av de risker som hotar målen samt ser till att koncernens risktagningsförmåga är tillräcklig med tanke på risktagningen. Dessutom säkerställer verkställande direktören och ledningsgruppen att ansvar, befogenheter, processer och rapporteringsförhållanden i anslutning till riskhanteringen är tydligt definierade och beskrivna och att det finns tillräckliga resurser för riskhanteringen.

Kreditkommittén fattar inom ramen för beviljade befogenheter beslut om beviljande av krediter till privatkunder och företagskunder. Dessutom fastställer kreditkommittén principerna för beviljande av krediter och bereder ärenden gällande hantering av kreditrisker för Risk- och revisionskommittén.

Chief Risk Officer-ledningsgruppen bereder centrala principer och förfaranden i anslutning till S-Banken-koncernens riskhantering, inklusive den övergripande riskstrategin, principerna för offentliggörande av risker och information om kapitaltäckning samt gör upp risklimiterna på koncernnivå och de viktigaste beslutsförslagen om kapitaltäckning och likviditet så att Risk- och revisionskommittén kan behandla dessa och styrelsen fatta beslut om dem. Ledningsgruppen följer upp och övervakar S-Bankens risker, affärsfunktionernas risktagning och riskhantering. Dessutom bereder ledningsgruppen rapporteringen av de funktioner som är oberoende av affärsverksamheten till S-Bankens ledning, Risk- och revisionskommittén och styrelsen samt säkerställer att interna och externa regler iakttas i S-Bankens verksamhet.

S-Bankens styrelse har ordnat de av affärsfunktionerna oberoende kontrollfunktionerna för att säkerställa en effektiv och heltäckande intern kontroll och riskhantering. Kontrollfunktionerna utgörs av riskkontroll, compliance och internrevision.

Riskkontroll har till uppgift att följa upp och på en övergripande nivå utvärdera S-Banken-koncernens risktagningsnivå och genomförandet av riskhanteringen. Riskkontrollfunktionen övervakar verkställandet av den övergripande riskstrategin samt den totala riskpositionen och säkerställer att de risker som koncernen tar står i rätt

proportion till dess risktagningsförmåga och till de definierade målen och att koncernens risktagning följer de gränser och principer som styrelsen har fastställt. Riskkontrollfunktionen underhåller och utvecklar metoder för att mäta, bedöma och rapportera risker samt assisterar affärsfunktionerna vid identifieringen av risker och genomförandet av riskhanteringen. Riskkontroll rapporterar regelbundet om S-Bankens risker, riskposition och nivån på riskhanteringen till S-Bankens ledning, Chief Risk Officer-ledningsgruppen, Risk- och revisionskommittén, styrelsen och myndigheterna.

Compliance har till uppgift att se till att S-Banken-koncernen har tillräckliga och ändamålsenliga verksamhetsprinciper och rutiner som säkerställer regelefterlevnaden. Funktionen sköter om uppföljningen av ändringar i lagstiftning och bestämmelser och övervakar att dessa följs inom koncernen. Dessutom övervakar och utvärderar compliance huruvida de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa brister i regelefterlevnaden har varit tillräckliga och effektiva.

Med internrevision avses oberoende bedömnings- och verifieringsverksamhet med uppgift att granska att den interna kontrollen och riskhanteringen är tillräcklig, välfungerande och effektiv inom hela koncernen. Granskningen utgår från risker och görs enligt en revisionsplan som styrelsen godkänner årligen. När internrevisionen gör granskningar enligt planen, tillämpar den kriterier som bygger på externa regler, interna anvisningar och uppställda mål.

Direktörerna för S-Bankens affärs- och stödfunktioner ansvarar främst för riskerna inom sina ansvarsområden och för att verksamheten vid enheterna sker enligt S-Banken-koncernens anvisningar och principer. Dessutom ansvarar affärs- och stödfunktionerna för sina risker inom ramen för de fastställda limiterna. Således är det på affärs- och stödfunktionernas ansvar att identifiera och utvärdera riskerna i anslutning till sin egen verksamhet, att hantera och följa upp dessa och rapportera om dem i enlighet med givna anvisningar. Varje affärs- och stödfunktion ansvarar för att ramarna för dess verksamhet, de funktionella kriterierna samt förutsättningarna för riskhanteringen beskrivs tydligt och tillräckligt.

Uppföljning och övervakning av samt rapportering om risker

I S-Banken-koncernen övervakas risker kontinuerligt som en del av arbetsuppgifterna. Alla medarbetare ska vara medvetna om sitt eget ansvar inom riskhanteringen och

det ligger på deras ansvar att följa upp utfallet inom riskhanteringen inom det egna ansvarsområdet och att rapportera om eventuella avvikelser och brister i riskhanteringen i enlighet med överenskomna förfaranden. Övervakningen av riskhanteringen grundar sig på avskiljande av uppgifter inom S-Banken-koncernen samt på att uppföljningen är oberoende.

Som en del av den kontinuerliga riskrapporteringen bedöms riskpositionen för S-Banken-koncernen och koncernens bolag dagligen utifrån risklimiterna. Marknads- och likviditetsriskerna följs upp och rapporteras dagligen. Kreditriskerna, kapitaltäckning och operativa riskerna följs upp kontinuerligt och rapporteras varje månad och varje kvartal. S-Bankens ledning och styrelse får regelbundet allmänt hållna rapporter om riskerna och riskhanteringsnivån samt om hur dessa utvecklas.

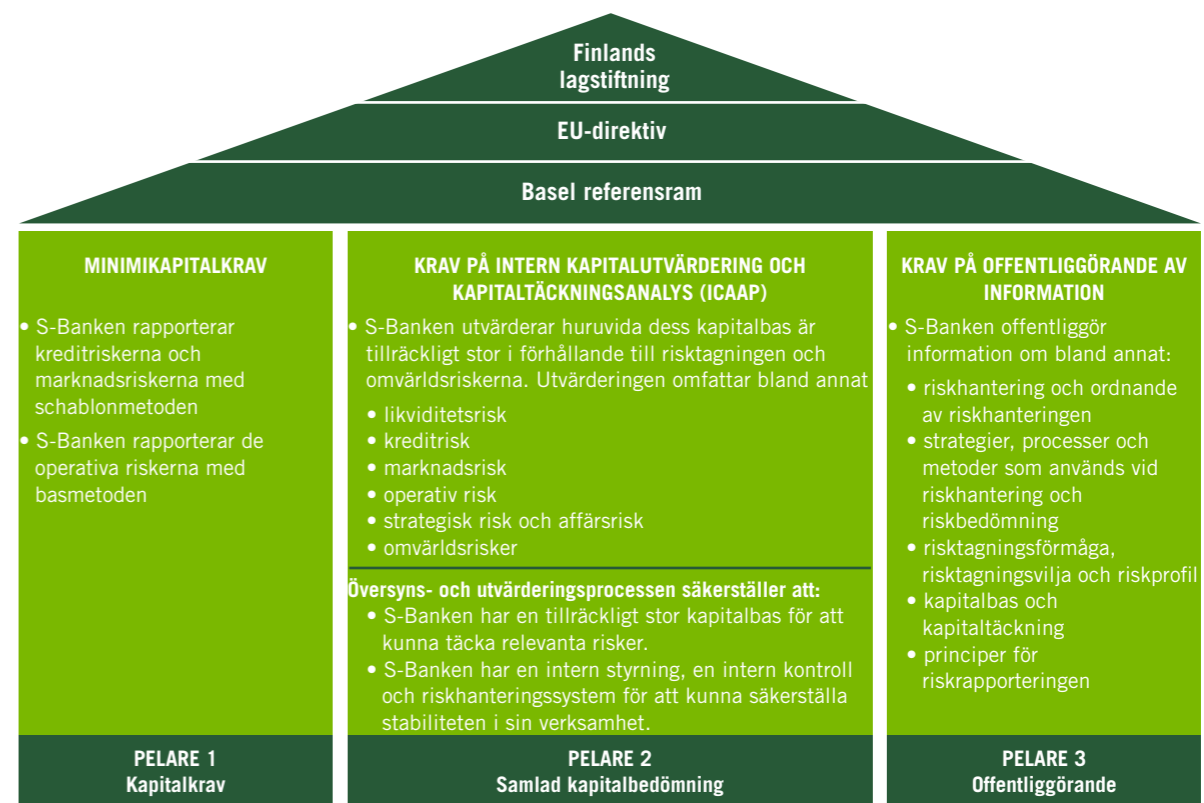
Riskkontroll ansvarar för att producera rapporter som beskriver centrala riskerna och riskhanteringsnivån till S-Bankens ledning, Chief Risk Officer-ledningsgruppen, Risk- och revisionskommittén samt styrelsen. Riskerna mäts, följs upp, övervakas och rapporteras på ett sätt som ger S-Bankens styrelse och operativa ledning tillräcklig och väsentlig information om verksamhetens risker och hanteringen av dem. Internrevisionen bedömer processer för hantering av risker och kapital i enlighet med den årliga revisionsplanen.

Publicering av information om risker och kapitaltäckning

S-Banken-koncernen publicerar information om riskhanteringsmål och metoder, information enligt riskkategori samt information om kapitaltäckning en gång per år, som en del av bokslutet. Vid behov bedömer S-Banken-koncernen behovet av tätare publicering än så, ifall exempelvis marknadsläget eller väsentliga förändringar i bolagets ekonomiska utveckling eller riskposition förutsätter detta. I särskilda fall publiceras mer omfattande information om kapitaltäckningen också i delårsrapporten. Sådana särskilda fall kan anses vara fall där koncernens kapitaltäckning äventyras på ett sätt som inte har kunnat förutspås i den interna kapitalutvärderingen och kapitalplanen.

Den publicerade informationen om riskerna och kapitaltäckningen finns också alltid på S-Bankens webbplats, som en del av S-Bankens verksamhetsberättelse och bokslut.

INTERN KAPITALUTVÄRDERING

Den interna kapitalutvärderingen och kapitalplanen är en del av riskhanteringen. Den interna kapitalutvärderingen är en helhet där kopplingen mellan S-Bankens strategi- och kapitalplan preciseras. Kapitalmålen fastställs och kapitalets tillräcklighet bedöms utifrån S-Bankens strategi, risktagningsvilja och risktagningsförmåga. Utifrån dessa utgångspunkter vänds riskerna till kapitalmål. Målet med den interna kapitalutvärderingen är att säkerställa att kapitalet används effektivt och att det är tillräckligt och av rätt sort. På så sätt strävar man också efter att säkerställa att S-Bankens verksamhet är störningsfri och att förbereda sig inför eventuella oväntade förluster och krissituationer.

Reglering

Basel-kapitaltäckningsregelverket består av tre nära relaterade ämnesshelheter, så kallade pelare, som åskådliggörs på bilden nedan. Regleringen tar avstamp i EU-direktiv, standarder och nationell lagstiftning.

De kvantitativa minimikapitalkraven i pelare 1 gäller kreditriskerna, marknadsriskerna och operativa riskerna.

Pelare 2 ålägger bankerna att göra en helhetsbedömning av den interna kapitalutvärderingen och kapitalbasens tillräcklighet i förhållande till verksamhetens riskprofil

och riskerna i omvärlden. Bankens övergripande risker och risker som inte omfattas av pelare 1 blir i så fall beaktade i processen för att bedöma det riskbaserade kapitalmålet. Pelare 2 fastställer också kvalitativa kriterier för riskhanteringen och den interna kontrollen. Dessutom styr pelare 2 tillsynsmyndigheternas årliga bedömning om ordnandet av den interna kapitalutvärderingen och riskhanteringen samt om kapitalbasens tillräcklighet.

Pelare 3 kompletterar de två första pelarna genom att fastställa principer för offentliggörande och har som ett centralt mål att främja insynen på marknaden när det gäller uppgifter om kapitaltäckning och risker.

Regleringen om kapitaltäckningen och bankernas riskhantering i allmänhet har befunnit sig i ett kraftigt brytningsskede under senare år. Myndigheterna har flera projekt och författningsutkast på gång, vilket innebär att regleringen av bankerna kommer att förnyas även i framtiden. Reformerna gäller bland annat kapitaltäckning, kredit-, marknads- och likviditetsriskerna samt operativa risker, förvaltning och kontroll, bokföring och revision, värdepapperisering samt förhindrande av finansiering av terrorism och penningtvätt. S-Banken-koncernen strävar efter att kontinuerligt utveckla sina riskhanteringsmetoder.

der och säkerställa att de är förenliga med gällande och planerade kapitaltäcknings- och riskhanteringsregler.

Intern kapitalutvärdering och kapitalplanering

Den interna kapitalutvärderingen grundar sig på ett proaktivt synsätt och utgångspunkten för den är S-Banken-koncernens strategi- och verksamhetsplanering samt den övergripande riskstrategin. Den interna kapitalutvärderingen och kapitalplaneringen börjar med att på en övergripande nivå identifiera risker med beaktande av verksamhetens art och omfattning samt förändringarna i den externa verksamhetsmiljön. Av de identifierade och analyserade riskerna härleds kapitalbasbeloppet som koncernen behöver inom ramen för risktagningens vilja och -nivån samt det riskbaserade kapitalmålet. I processen beaktas avkastningsmålet för kapitalet, kapitalstrukturen och tillgången på kapital. Samtidigt gör man upp olika kapitaltäckningsprognoser, stresstest, scenarion och känslighetsanalyser för att upprätthålla kapitalkravet med beaktande av alla väsentliga risker som beror på affärsverksamheten och förändringar i den externa verksamhetsmiljön.

I bedömningen av det riskbaserade kapitalmålet och den interna kapitalutvärderingen enligt pelare 2 beaktas alla riskkategorier som är väsentliga ur S-Banken-koncernens synvinkel, vilket integrerar koncernens interna kapitalutvärdering och kapitalplanering i den övergripande riskhanteringen. I riskanalyser som påverkar kapitaltäckningen och fastställandet av risktagningens vilja beaktas också strategin och affärsplanen. Styrelsen och koncernens ledningsgrupp deltar varje år i strategiprocesen, som består av strategisk analys, strategiska val och slutligen genomförande av strategin. Vid en strategisk analys görs en bedömning av branschen, marknaden, de viktigaste konkurrenterna, utvecklingen av myndighetsregler och S-Banken-koncernens egen verksamhet. Strategin fastställs av styrelsen. Vid strategiska val fastställs koncernens verksamhetsidé, vision och strategiska mål samt av dessa härledd risktagningens förmåga och risktagningens vilja som beskrivs i den övergripande riskstrategin. Vid genomförande av strategin konkretiseras de kritiska framgångsfaktorerna, för vilka man skapar mätare och årliga målnivåer. Samtidigt fastställs utifrån dessa mål ett uppskattat riskbaserat kapitalbehov och risklimiter på övre nivå. Detta skede resulterar i en kapitalplan för S-Banken-koncernen.

Kapitalplanen grundar sig på S-Banken-koncernens affärsplan och dess prognoser om förändringar i verksamhetens volym och risknivåer under en överenskommen period. I kapitalplanen finns prognoser om utvecklingen

av kapitalmålet, kapitaltäckningen och likviditeten för koncernen och de enskilda bolagen. I planen behandlas och analyseras kapitalbaskraven och kapitalkravet enligt pelare 1. I kapitalplanen definieras dessutom likviditetens tillräcklighet och kapitalmålet enligt pelare 2, med beaktande av riskbedömningar per riskkategori, samt fastställs kapitalkrav. Genom kapitalkraven strävar man efter att säkerställa att koncernen har tillräckliga kapitalbuffertar också för eventuella oväntade förluster. S-Bankens styrelse godkänner kapitalplanen.

Risiktagningens förmåga och risktagningens vilja

Styrelsen fastställer koncernens risktagningens förmåga, som används för att fastställa den maximala risktagningen, affärsverksamhetens tillväxt och koncernens negativa lönsamhet som koncernen klarar av på kort och lång sikt. Styrelsen fastställer också risktagningens vilja. Den beskriver antalet och typen av godtagbara risker, som S-Banken-koncernen är redo att ta i sin affärsverksamhet vid en viss tidpunkt i sin strävan efter att uppnå de fastställda målen. Risktagningens förmågan är den absoluta övre gränsen för risktagningens vilja. Risktagningens förmågan och risktagningens vilja reflekteras på koncernens verksamhet och risktagning genom de fastställda limiterna. Dessa limiter uppdateras regelbundet och alltid vid behov, om iakttagelserna i anslutning till identifiering och bedömning av affärsverksamhetens eller verksamhetsmiljöns risker förutsätter detta.

Inom affärsverksamheten tar man på ett kontrollerat sätt inom ramen för risktagningens vilja sådana risker där den förväntade avkastningen är tillräcklig i förhållande till de väntade riskerna. Utgångspunkten är att uppnå en stabil och tillräcklig avkastning på koncernens eget kapital på kort och lång sikt. Målet är att uppnå en sådan nivå i kapitaltäckningen och likviditeten att risktagningens vilja motsvarar det som styrelsen fastställt. Syftet är också att säkerställa en störningsfri kontinuitet i verksamheten och att S-Bankens risktagning är kontrollerad, planerad och uppfyller kraven i regleringen. Vid bedömning av risktagningens vilja utvärderas bland annat uppställda tillväxtmål och utvidgning av verksamheten till nya områden och produktgrupper.

Stresstest

I enlighet med kraven i regleringen används i S-Banken-koncernen olika stresstest för att utvärdera hur eventuella ogynnsamma förändringar skulle kunna påverka utvecklingen av kapitaltäckningen och likviditeten i koncernen eller enskilda bolag i koncernen under en viss

period. Faktorer som bör beaktas är bland annat makroekonomiska förändringar i verksamhetsmiljön och affärsvolymerna enligt scenario samt effekterna av dessa på S-Banken-koncernen och dess ekonomiska prognos enligt strategin. I analyserna beaktas de samtida effekterna av enskilda utvalda riskfaktorer och flera variabler på S-Bankens riskposition och utvecklingen av S-Bankens lönsamhet.

I stresstesterna utnyttjas också olika känslighetsanalyser, med hjälp av vilka man kan utvärdera effekterna av förändringar i de antaganden och parametrar som används vid beräkningen av riskkategorierna på de ifrågakvarande riskmodellerna. Känslighetsanalyserna åskådliggör effekterna av olika risker och sannolikheter för eventuella förluster på S-Bankens kapitaltäckning och kapitalbuffertar. Stresstesten och känslighetsanalyserna genomförs i huvudsak som en del av den årliga kapitalplanen.

Återhämtningsplan

Varje år gör S-Banken-koncernen upp en återhämtningsplan som godkänns av styrelsen. I planen behandlas de tillgängliga verksamhetsalternativen och åtgärderna för att trygga verksamhetens kontinuitet i situationer där S-Bankens ekonomiska ställning försvagas betydligt. Återhämtningsplanen innehåller analyser av utvecklingen av S-Bankens kapitalbas och kapitaltäckning i olika scenarion samt mer ingående utredningar om kapital- och likviditetsåtgärder, arrangemang och åtgärder som behövs för att bevara eller återställa den ekonomiska ställningen. Som en del av återhämtningsplanen beskrivs också tillhörande förvaltning, organisering och ansvar samt verkställande.

Riskbaserat kapitalmål enligt pelare 2 samt åtgärdsgränser för intern kapitalutvärdering

Vid intern kapitalutvärdering fastställs ett så kallat kapitalmål i pelare 2, vid sidan av det kapitalkrav i pelare 1 som myndigheten har fastställt, utifrån risktagningens vilja enligt den övergripande riskstrategin. Även för koncernbolagen fastställs limiter och larmgränser för minimikapitalmålet i riskbudgeten i den övergripande riskstrategin. Om larmgränsen underskrider, uppgörs en plan för finansiering mellan koncernbolagen. Planen genomförs när kapitalbeloppet understiger den egentliga kapitaltäckningslimiten.

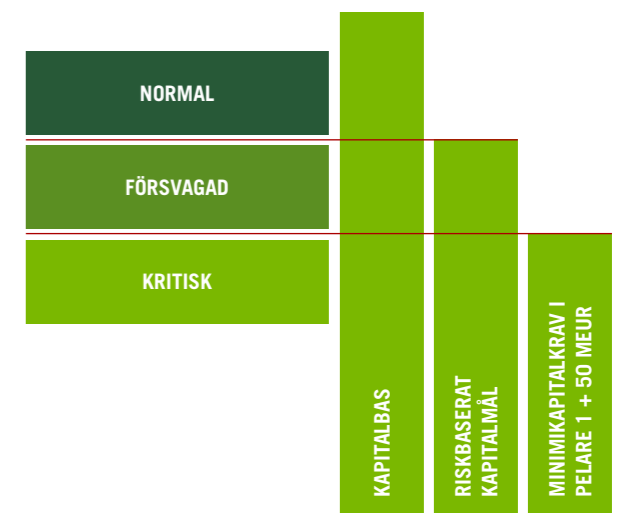
I S-Banken-koncernen och dess moderbolag och dotterbolag tillämpas de nedan avsedda gränserna för intern kapitalutvärdering enligt pelare 2. Gränserna har godkänts av styrelsen och enligt dem är kapitaltäckningen normal, försvagad eller kritisk.

Kapitaltäckningen i pelare 2 är normal när koncernens kapitalbas överskrider det riskbaserade kapitalmålet. Kapitaltäckningen har försvagats om kapitalbasen underskrider det riskbaserade kapitalmålet. Kapitaltäckningen är kritisk om kapitalbasen underskrider minimikapitalbasen i pelare 1 plus 50 miljoner euro.

Styrelsen har utöver gränserna för riskbaserad kapitaltäckning i pelare 2 också fastställt motsvarande gränser för kapitaltäckning i pelare 1. Minimikravet för kapitaltäckningsgraden i pelare 1 är 13 procent och kapitaltäckningen är normal när kapitaltäckningsgraden överstiger 13 procent. Kapitaltäckningen har försvagats om kapitaltäckningsgraden är mellan 10,5 procent och 13 procent. Kapitaltäckningen är kritisk om kapitaltäckningsgraden understiger 10,5 procent.

I kapitalplanen beaktas de fastställda åtgärdsgränserna och definieras de åtgärder med vilka koncernens kapitaltäckning vid behov återställs så att den uppfyller de uppställda målen. Om kapitalbasen närmar sig kapitalmålet, vidtas i första hand passiva riskminskningsåtgärder i syfte att normalisera läget. Med passiva riskminskningsåtgärder begränsas ytterligare risktagning bland annat genom att skära ned oanvända risklimiter. Först därefter vidtas aktiva åtgärder för att uppnå kapitalmålet.

Styrelsen bestämmer i enlighet med sin befattningsbeskrivning om kapital- och finansieringsarrangemang och om verkställandet av dessa samt om tillämpning av riskminskningsåtgärder. Utöver ovan beskrivna begränsningar bedöms koncernens kapitaltäckning och likviditet helhetsbetonat och proaktivt.

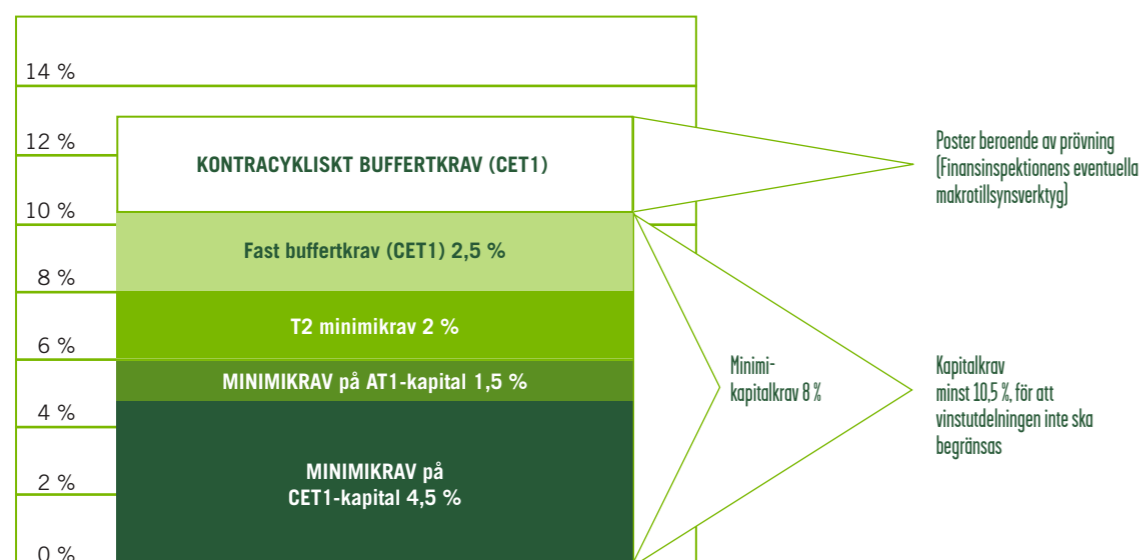
En sammanfattning av S-Banken-koncernens väsentligaste risker och riskbaserade kapitalmål finns nedan.

KAPITALBAS OCH KAPITALTÄCKNING

Basel III-regelverket ställer minimikrav på bankernas kapitalbas.

Minimikravet på kärnprimärkapitalet (CET1) är 4,5 procent och kravet på primärkapitaltillskott (AT1) är 1,5 procent. Primärkapitalet (T1) utgörs av CET1 och AT1. S-Banken saknar AT1-kapital och därför är CET1-kapitalet lika stort som T1-kapitalet. Tier 2-minimikapitalkravet är 8 procent och för kreditinstitut räknas till en buffert om 2,5 procent som bevarar det fasta kapitalet (CET1).

berörda kreditexponeringar finns. Bland annat i Sverige och Norge har myndigheterna fastställt ett kontracykliskt kapitalbuffertvärde på 1,5 procent som beaktas i kravet på koncernens kapitalbas. Tabellen nedan åskådliggör beräkningen av ett institutsspecifikt kontracykliskt kapitalbuffertvärde inom S-Banken-koncernen. Den 31 december 2016 var värdet 0,02 procent. Dessutom bereder sig koncernen för konservativa kapitalbuffertar i sina kapitalkrav. Buffertarna kan vid behov användas också för andra kontracykliska buffertkrav.

Dessutom kan Finansinspektionen fastställa olika kontracykliska buffertkrav 0–2,5 procent (CET1), O-SII-buffertkrav (CET1) 0–2 procent och ett institutspecifikt buffertkrav (s.k. pelare 2). Hittills har inte Finansinspektionen fastställt kontracykliska buffertkrav och O-SII-buffertkravet gäller inte S-Banken. Enligt den tekniska standarden för tillsyn (kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/1555) består dock ett institutspecifikt kontracykliskt kapitalbuffertvärde av det viktade genomsnittet av de kontracykliska kapitalbuffertvärden som tillämpas i de länder där institutets

Kärnprimärkapitalet består av poster av fritt och bundet eget kapital, minoritetsandelar och vinstmedel. Bundet eget kapital utgörs av aktiekapitalet. Den icke avskrivna delen av anskaffningsutgiften för immateriella tillgångar avdras från kärnprimärkapitalet. Enligt EU:s kapitaltäckningsförordning (575/2013) räknas fonden för verkligt värde till kärnprimärkapitalet, minskad med uppskjuten skatteskuld beräknad enligt samfundsskatteprocenten. En eventuellt negativ fond för verkligt värde avräknas från kärnprimärkapitalet. Vinstmedlen för räkenskapsperioden 2016 ingår i

MN €	Kapitalkrav på relevanta kreditexponeringar	Andel	Kontracyklisk kapitalbuffert
Sverige	1,7	0,98 %	1,50 %
Norge	0,6	0,36 %	1,50 %
Övriga länder	168,1	98,66 %	0,00 %
Totalt	170,4	100,00 %	0,02 %

kärnprimärkapitalet med ett av Finansinspektionen beviljat tillstånd enligt artikel 26 i EU:s kapitaltäckningsförordning.

Minoritetsandelen i FIM Abp drogs av från kapitalbasen i juni 2016, då S-Banken förvärvade resten av aktierna i FIM Abp och bolagens styrelser godkände fusionsplanen. FIM Abp fusionerades med S-Banken i slutet av 2016.

Primärkapitalet kan fritt och omedelbart användas för att täcka oväntade förluster. S-Banken-koncernens primära kapital består i sin helhet av obegränsat kapital, vilket innebär att koncernen har full beslutanderätt över återbetalningen av kapitalet och utdelningen av vinst på kapitalet. Det supplementära kapitalet i koncernen består av två debenturlån med ett nominellt värde på sammanlagt 42 miljoner euro. S-Banken löste in två debenturlån och ett debenturlån förföll under 2016. På motsvarande

sätt emitterade S-Banken ett nytt debenturlån på 26 miljoner euro i juni 2016. Mer detaljerade villkor om debenturlånen finns i noterna till balansräkningen. S-Banken-koncernen har inga poster som ska avräknas från det supplementära kapitalet eller sammantagna från det primära och det supplementära kapitalet.

Kapitalbasen och kapitaltäckningen presenteras i boksluttet enligt EU:s kapitaltäckningsförordning (575/2013).

Koncernens kapitalbas utgjorde totalt 398,2 miljoner euro (376,1) vid utgången av räkenskapsperioden, medan kapitalbaskravet var 210,6 miljoner euro (194,9).

S-Banken-koncernens kapitaltäckning var 15,1 procent (15,4).

KAPITALBAS (MN €)	12/2016	12/2015
Kärnprimärkapital före avdrag	401,3	391,2
Aktiekapital	82,9	82,9
Överkursfond	0,0	0,0
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	243,8	243,8
Reserver		
Minoritetsandel	0,0	9,2
Vinstmedel	63,3	44,9
Balanserad vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder	44,9	32,0
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	18,4	12,8
Fonden för verkligt värde	11,4	10,4
Avdrag från kärnprimärkapitalet	45,1	41,5
Immateriella tillgångar	42,5	35,6
Uppskjutna skattefordringar	1,1	1,0
Försiktighetsjusteringar	1,5	0,0
Fond för verkligt värde, negativ värdering	0,0	3,4
Planerad vinstutdelning	0,0	1,5
Kärnprimärkapital (CET 1)	356,2	349,8
Primärkapitaltillskott före avdrag	0,0	0,0
Avdrag från primärkapitaltillskott		
Primärkapitaltillskott (AT1)	0,0	0,0
Primärkapital	356,2	349,8

KAPITALBAS (MN €)	12/2016	12/2015
Supplementärkapital före avdrag	42,0	26,3
Debenturlån	42,0	26,3
Avdrag från supplementärkapital		
Supplementärkapital (T2)	42,0	26,3
Sammanlagd kapitalbas	398,2	376,1
Sammanlagd kapitalbas	398,2	376,1
Minimikapitalkrav	210,6	194,9
Kapitaltäckningsgrad	15,1 %	15,4 %
Primärkapital	356,2	349,8
Totalt kapitalkrav	210,6	194,9
Primärkapitalets kapitaltäckningsgrad	13,5 %	14,4 %
Summa riskvägda poster	2 632,2	2 436,0
varav andelen kreditrisk	2 328,5	2 133,0
varav andelen marknadsrisk	1,5	0,9
varav andelen operativ risk	299,9	299,3
varav andelen värdejusteringar av exponeringar	2,4	2,9
Kärnprimärkapital i förhållande till riskvägda poster (%)	13,5 %	14,4 %
Primärkapital i förhållande till riskvägda poster (%)	13,5 %	14,4 %
Sammanlagd kapitalbas i förhållande till riskvägda poster (%)	15,1 %	15,4 %

Kapitalkravet för kreditrisk utgjorde den viktigaste bindningen av kapitalbasen och i detta ingick posterna "Exponeringar med säkerhet i fastighet" för 2 252,3 miljoner euro (1 836,7), "Företagsexponeringar" för 683,9 miljo-

ner euro (483,1) och "Hushållsexponeringar" för 749,9 miljoner euro (657,8). I tabellen nedan specificeras närmare de olika gruppernas exponeringar och deras inverkan på kapitalbasen.

TOTALT KAPITALKRAV (MN €)	12/2016		12/2015	
	Exponeringsvärde	Kapitalbas	Exponeringsvärde	Kapitalbas
Kapitalkrav för kreditrisk				
Exponeringar mot stater och centralbanker	230,1	0,0	329,8	0,0
Exponeringar mot regionala och lokala myndigheter	199,1	0,0	56,1	0,0
Exponeringar mot offentliga organ	17,1	0,3	20,0	0,3
Exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker	5,1	0,0	5,1	0,0
Institutsexponeringar*	687,9	15,5	1 020,6	28,6
Företagsexponeringar	683,9	52,0	483,1	37,2
Hushållsexponeringar	749,9	44,7	657,8	39,5
Exponeringar med säkerhet i fastighet	2 252,3	62,8	1 836,7	51,4
Oreglerade poster	12,1	1,2	18,4	2,0
Täckta obligationer	282,3	2,3	234,0	1,9
Exponeringar mot fonder	29,8	2,4	30,6	2,4
Exponeringar mot eget kapital	0,8	0,1		
Övriga poster	12,8	1,0	42,9	2,7
Åtaganden utanför balansräkningen	1 161,5	4,0	1 245,1	4,5
Totalt	6 324,8	186,3	5 980,1	170,6
Kapitalkrav för kreditrisker totalt		186,3		170,6
Kapitalkrav för marknadsrisk		0,1		0,1
Kapitalkrav för operativa risk		24,0		23,9
Kapitalkrav för värdejustering av exponeringar		0,2		0,2
Totalt kapitalkrav		210,6		194,9

* I exponeringsvärdet har motpartsrisken exponeringsvärde beaktats för derivat.

Per riskvikt riktade sig S-Banken-koncernens exponeringar framför allt till riskvikten 35 %, som inbegriper exponeringar med säkerhet i fastighet. I riskvikten 100 % bokförde S-Banken-koncernen i huvudsak företagsexponeringar samt exponeringar mot fonder, medan den lägsta klassen, 0 %, utgjordes av exponeringar mot centralbanker och poster utanför balansräkningen. Säkerställda obligationer ingår främst i posten 10 % och hushållsexponeringar i posten 75 %. Oreglerade poster bokfördes i posten 150 %. S-Bankens lånestock ökade under 2016, vilket märks som en ökning av riskvikterna i hushållsexponeringar (riskvikt 75 %) och företagsexponeringar (riskvikt 100 %) i förhållande till föregående räkenskapsperiod. Exponeringar mot centralbanker och exponeringar utanför balansräkningen (riskvikt 0 %) har däremot minskat.

Enligt kapitaltäckningsförordningen beräknas riskvikterna för skuldebrev utgivna av kreditinstitut utifrån emittentens eller instrumentets kreditbetyg. Institutsexponeringarna ingår särskilt i riskvikten 50 %. I beräkningen av kapitalkravet för kreditrisk använder S-Banken-koncernen Standard & Poor's, Moody's Investors Services och Fitch Ratings kreditklassificeringar när den fastställer riskvikter för stater och centralbanker, regionala myndigheter, offentliga organ, kreditinstitut, företag och värdepappersföretag. Om en post som utgör exponeringen tillhör ett särskilt emissionsprogram eller en särskild emissionsfacilitet med egen kreditvärdering, används denna kreditvärdering när riskvikten fastställs.

EXPONERINGAR ENLIGT RISKVIKT (MN €)	Exponeringsvärde	
	2016	2015
Riskvikt		
0 %	443,3	1 397,1
10 %	282,3	235,2
20 %	542,2	678,9
35 %	2 296,2	1 837,1
50 %	273,3	617,4
75 %	1 356,9	659,8
100 %	1 108,5	540,2
150 %	22,2	14,3
	6 324,8	5 980,1

OREGLERADE POSTER (MN €) 2016	30–90 dagar	Över 90 dagar	Nedskrivningar	Totalt
Balanspost				
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	0,8	12,4	-3,6	9,6

OREGLERADE POSTER (MN €) 2015	30–90 dagar	Över 90 dagar	Nedskrivningar	Totalt
Balanspost				
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	1,3	14,9	-2,9	13,3

EXPONERINGAR (MN €)	EXPONERINGAR TOTALT		GENOMSnittligt EXPONERINGSBELOPP UNDER RÄKENSKAPSPERIODEN	
	2016	2015	2016	2015
Exponeringar mot stater och centralbanker	230,1	329,8	273,1	253,5
Exponeringar mot regionala myndigheter	199,1	56,1	158,0	50,0
Exponeringar mot offentliga organ	17,1	20,0	15,3	15,0
Exponeringar mot multinationella utvecklingsbanker och internationella organisationer	5,1	5,1	5,1	8,0
Institutsexponeringar	687,9	1 020,6	838,9	1 112,2
Företagsexponeringar	683,9	483,1	659,6	510,8
Hushållsexponeringar	749,9	657,8	710,2	631,3
Exponeringar med säkerhet i fastighet	2 252,3	1 836,7	2 062,1	1 796,5
Oreglerade poster	12,1	18,4	11,7	12,4
Täckta obligationer	282,3	234,0	269,5	217,0
Exponeringar mot fonder	29,8	30,6	26,9	33,1
Exponeringar mot eget kapital	0,8	0,0	0,4	0,0
Övriga poster	12,8	42,9	22,9	48,7
Poster utanför balansräkningen	1 161,5	1 245,1	1 215,7	1 162,9
Totalt	6 324,8	5 980,1	6 269,4	5 851,3

EXPONERINGARNAS GEOGRAFISKA FÖRDELNING (MN €) 2016	Finland	Norden	Övriga EU-länder	Övriga länder
Exponeringar mot stater och centralbanker	98,1	22,5	0,0	0,0
Exponeringar mot regionala myndigheter	185,7	11,2	0,0	0,0
Exponeringar mot multinationella utvecklingsbanker och internationella organisationer	0,0	0,0	5,1	0,0
Institutsexponeringar	376,1	130,6	91,4	92,3
Företagsexponeringar	596,6	25,6	0,0	0,0
Hushållsexponeringar	920,8	0,0	0,0	0,02
Exponeringar med säkerhet i fastighet	2 252,2	0,1	0,0	0,0
Oreglerade poster	12,1	0,0	0,0	0,0
Täckta obligationer	85,0	157,2	0,0	40,0
Exponeringar mot eget kapital	26,3	0,0	0,0	3,5
Exponeringar mot fonder	0,7	0,0	0,1	0,0
Övriga poster	12,6	0,0	0,2	0,0
Poster utanför balansräkningen	1 161,0	0,0	0,4	0,0
Totalt	5 744,3	347,3	97,3	135,9

EXPONERINGARNAS GEOGRAFISKA FÖRDELNING (MN €) 2015	Finland	Norden	Övriga EU-länder	Övriga länder
Exponeringar mot stater och centralbanker	299,2	27,5	3,0	0,0
Exponeringar mot regionala myndigheter	45,0	11,0	0,0	0,0
Exponeringar mot multinationella utvecklingsbanker och internationella organisationer	0,0	0,0	5,1	0,0
Institutsexponeringar	417,6	259,0	194,3	149,7
Företagsexponeringar	465,4	17,7	0,0	0,0
Hushållsexponeringar	656,2	0,0	1,6	0,00
Exponeringar med säkerhet i fastighet	1 836,7	0,0	0,0	0,0
Oreglerade poster	18,3	0,1	0,0	0,0
Täckta obligationer	67,9	144,1	8,0	14,0
Exponeringar mot fonder	30,6	0,0	0,0	0,0
Övriga poster	34,4	5,2	2,3	1,0
Poster utanför balansräkningen	1 244,7	0,0	0,4	0,0
Totalt	5 136,0	464,7	214,6	164,8

FÖRETAGSEXPONERINGAR PER BRANSCH (MN €)	2016	2015	2014
Finans- och försäkringsverksamhet	1 188,0	1 559,5	1 896,0
Handel	402,1	461,3	362,5
Fastighetsverksamhet	597,9	267,8	308,5
Försörjning av el, gas, vatten och kyla	130,8	35,4	89,5
Tillverkning	123,4	100,8	48,5
Utvinning av mineral	6,4	6,3	4,6
Bygge	79,8	77,7	4,5
Informations- och kommunikationsverksamhet	27,6	17,2	12,8
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	237,5	99,3	0,1
Övriga	101,3	84,3	240,6
Ingen branschklass**	3 430,0	3 270,5	2 801,8
Totalt	6 324,8	5 980,1	5 769,5

NOMINELLA VÄRDEN AV DERIVATANSVAR ENLIGT ÅTERSTÅENDE LÖPTID (MN €) 31.12.2016	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år
Räntederivat			
Terminskontrakt			
Ränteswapavtal	95,0	325,0	81,2
Optionskontrakt, köpta		200,0	
Optionskontrakt, utfärdade		200,0	
Aktiederivat			
Terminskontrakt			
Optionskontrakt, köpta	3,7		
Optionskontrakt, utfärdade	3,7		
Valutaderivat			
Terminskontrakt			
Ränte- och valutaswapavtal			

NOMINELLA VÄRDEN AV DERIVATANSVAR ENLIGT ÅTERSTÅENDE LÖPTID (MN €) 31.12.2015	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år
Räntederivat			
Terminskontrakt			
Ränteswapavtal	221,0	342,0	46,2
Optionskontrakt, köpta	20,0	200,0	
Optionskontrakt, utfärdade	45,0	150,0	50,0
Aktiederivat			
Terminskontrakt			
Optionskontrakt, köpta	20,9		
Optionskontrakt, utfärdade	20,9		
Valutaderivat			
Terminskontrakt			
Ränte- och valutaswapavtal			

DERIVATINSTRUMENT 31.12.2016 SÄKRINGSINSTRUMENT (MN €)	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
Räntederivat			
Ränteswapavtal	456,2	0,0	-8,3

ÖVRIGA DERIVATINSTRUMENT (MN €)	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
---------------------------------	-----------------	----------------------------	----------------------------

Räntederivat			
Terminskontrakt			
Ränteswapavtal	45,0	0,0	-0,1
Optionskontrakt, köpta	200,0	0,4	
Optionskontrakt, utfärdade	200,0		-1,5
Aktiederivat			
Terminskontrakt			
Optionskontrakt, köpta	3,7	0,2	
Optionskontrakt, utfärdade	3,7		-0,2
Valutaderivat			
Terminskontrakt			
Ränte- och valutaswapavtal			

DERIVATINSTRUMENT 31.12.2015 SÄKRINGSINSTRUMENT (MN €)	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
---	-----------------	----------------------------	----------------------------

Räntederivat			
Ränteswapavtal	589,0	0,0	-9,2

ÖVRIGA DERIVATINSTRUMENT (MN €)	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
---------------------------------	-----------------	----------------------------	----------------------------

Räntederivat			
Terminskontrakt			
Ränteswapavtal	20,2		-0,3
Optionskontrakt, köpta	220,0	0,8	
Optionskontrakt, utfärdade	245,0		-1,4
Aktiederivat			
Terminskontrakt			
Optionskontrakt, köpta	20,9	1,1	
Optionskontrakt, utfärdade	20,9		-1,0
Valutaderivat			
Terminskontrakt			
Ränte- och valutaswapavtal			

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER ENLIGT RÄNTEBINDNING (MN €) 2016									
Balanspost/nästa räntejustering	0-1 mån.	1-3 mån.	3-6 mån.	6-9 mån.	9-12 mån.	1-2 år	2-5 år	Över 5 år	Totalt

Kontanta medel	97,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	97,0
Fordringar på kreditinstitut	31,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	31,2
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	1 096,0	651,4	690,8	379,5	452,1	125,2	79,9	17,4	3 492,2
Skuldebrev	244,0	353,6	101,3	3,1	41,5	151,7	487,4	99,0	1 481,5
Fordringar totalt	1 468,1	1 004,9	792,1	382,6	493,6	276,9	567,3	116,5	5 101,9
Skulder till kreditinstitut	0,0	-5,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,0
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	-4 569,4	-3,9	-6,0	-1,1	-0,6	-1,4	-1,4	0,0	-4 583,9
Obligationslån emitterade till allmänheten	-10,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,0
Efterställda skulder	0,0	0,0	-26,0	0,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	-42,0
Skulder totalt	-4 579,4	-8,9	-53,0	-1,1	-16,6	-1,4	-1,4	0,0	-4 661,9
Fordringar och skulder totalt	-3 111,3	996,0	739,1	381,6	477,0	275,5	565,8	116,5	440,0

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER ENLIGT RÄNTEBINDNING (MN €) 2015									
Balanspost/nästa räntejustering	0-1 mån.	1-3 mån.	3-6 mån.	6-9 mån.	9-12 mån.	1-2 år	2-5 år	Över 5 år	Totalt

Kontanta medel	207,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	207,3
Fordringar på kreditinstitut	19,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,7
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	923,8	539,1	543,1	307,8	323,2	72,4	108,6	13,1	2 831,1
Skuldebrev	259,5	373,3	164,3	19,7	67,7	186,0	459,0	64,8	1 594,2
Fordringar totalt	1 410,3	912,3	707,4	327,5	390,9	258,4	567,6	77,9	4 652,3
Skulder till kreditinstitut	0,0	0,0	-10,0	-1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,8
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	-4 087,3	-16,5	-12,3	-13,2	-15,2	-1,5	-0,3	0,0	-4 146,4
Obligationslån emitterade till allmänheten	0,0	-16,5	-9,6	-16,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-44,1
Efterställda skulder	-24,0	-3,0	0,0	0,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	-43,0
Skulder totalt	-4 111,3	-36,0	-31,9	-30,9	-33,2	-1,5	-0,3	0,0	-4 245,3
Fordringar och skulder totalt	-2 701,0	876,3	675,5	296,5	357,7	256,9	567,3	77,9	407,1

SKULDSÄTTNING OCH SOLIDITETSGRAD

I tabellen nedan visas information i anslutning till S-Banken-koncernens kapitalkrav enligt den delegerade förordningen (EU 2015/62) om ändring av EU:s kapitaltäckningsförordning och genomförandeförordningen om fastställande av tekniska standarder för genomförande med

avseende på upplysningskraven om bruttosoliditetsgrad för institut (EU 2016/200). Dessutom finns i den nedre delen av tabellen en kvalitativ beskrivning av åtgärder och faktorer i anslutning till hanteringen av risken för alltför låg bruttosoliditet, vilka har påverkat bruttosoliditetsgraden.

BRUTTOSOLIDITETSGRAD (MN €)

	31.12.2016	31.12.2015
Sammanfattande avstämning av redovisningstillgångar och exponeringar i bruttosoliditetsgrad	Tillämpligt belopp	Tillämpligt belopp
Sammanlagda tillgångar enligt offentliga finansiella rapporter	5 203,57	4 768,39
Justeringar för finansiella derivatinstrument	3,32	5,65
Justeringar för transaktioner för värdepappersfinansiering		
Justering för poster utanför balansräkningen (dvs. konvertering till kreditequivivalenter för exponeringar utanför balansräkningen)	160,59	176,76
Andra justeringar	-43,59	-39,06
Totalt exponeringsmått för bruttosoliditetsgrad	5 323,89	4 911,74

BRUTTOSOLIDITETSGRAD – GEMENSAM UPPLYSNING	Bruttosoliditetsgrad för exponering – kapitalkravsförordningen	Bruttosoliditetsgrad för exponering – kapitalkravsförordningen
Exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat och transaktioner för värdepappersfinansiering)		
Poster i balansräkningen (med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och förvaltningstillgångar, men inklusive säkerhet)	5 158,68	4 727,62
Sammanlagda exponeringar i balansräkningen	5 158,68	4 727,62
Derivatexponeringar		
Återanskaffningskostnad förbunden med samtliga derivattransaktioner	4,60	7,36
Sammanlagda derivatexponeringar	4,60	7,36
Andra poster utanför balansräkningen		
Poster utanför balansräkningen i teoretiska bruttobelopp (Justeringar för konvertering till kreditequivivalenter)	1 161,49	1 245,08
	-1 000,90	-1 068,33
Övriga exponeringar utanför balansräkningen	160,59	176,76
Kapital- och sammanlagda exponeringar		
Primärkapital (T1)	356,24	349,77
Sammanlagda exponeringar i bruttosoliditetsgrad	5 323,87	4 911,74
Bruttosoliditetsgrad	6,69 %	7,12 %

UPPDELNING AV EXPONERINGAR I BALANSRÄKNINGEN (MED UNDANTAG FÖR DERIVAT, TRANSAKTIONER FÖR VÄRDEPAPPERSFINANSIERING OCH UNDANTAGNA EXPONERINGAR)	Bruttosoliditetsgrad för exponering – kapitalkravsförordningen	Bruttosoliditetsgrad för exponering – kapitalkravsförordningen
Sammanlagda exponeringar i balansräkningen (med undantag för derivat, transaktioner för värdepappersfinansiering och undantagna exponeringar) varav:	5 158,68	4 727,62
Exponeringar i handelslagret	0,00	0,00
Exponeringar utanför handelslagret, varav:	5 158,68	4 727,62
Säkerställda obligationer	282,31	234,05
Exponeringar som hanteras som exponeringar mot nationella regeringar	434,33	349,76
Exponeringar mot delstatliga självstyrelseorgan, multilaterala utvecklingsbanker, internationella organisationer och offentliga organ som inte behandlas som exponeringar mot nationella regeringar	17,11	61,11
Institut	683,34	1 013,23
Säkrade genom panträtt i fastigheter	2 252,28	1 836,74
Hushållsexponeringar	749,89	657,80
Företag	683,87	483,07
Fallerande exponeringar	12,14	18,41
Övriga exponeringar (t.ex. aktier, värdepappersiseringar och övriga motpartslösa tillgångar)	43,42	73,45

KVALITATIV BESKRIVNING

Åtgärder som vidtas för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet

I S-Banken-koncernen följer man med skuldsättningsrisken som en del av den kontinuerliga rapporteringen och för koncernens soliditetsgrad har man satt upp en intern minimimålnivå som en del av riskbudgeteringen som hör till den övergripande riskstrategin.

Faktorer som har påverkat bruttosoliditeten

S-Banken-koncernens soliditetsgrad sjönk från 7,1 procent till 6,7 procent under räkenskapsperioden. Soliditetsgraden har beräknats enligt CRR och den delegerade förordningen (EU) 2014/62. Förändringen under räkenskapsperioden förklaras av att de sammanlagda exponeringarna i bruttosoliditetsgraden ökade med 412,1 miljoner euro. Tier 1-kapitalbasen ökade på motsvarande sätt med 6,5 miljoner euro.

S-BANKEN-KONCERNENS RISKER

ALLMÄNT

Med risk avses osäkerhet om det väntade framtida ekonomiska utfallet. Med eliminering av risk avses enligt ekonomiteorin låg men förutsägbar avkastning. Vanligen är den riskfria avkastningsnivån så låg att om den låsts in medför det enbart en liten osäkerhet om det ekonomiska utfallet, medan verksamheten totalt sett ger förlust efter rörelsekostnader. Därför ska man vid affärsverksamheten på ett kontrollerat sätt inom ramen för risktagning-viljan ta risker där den förväntade avkastningen är tillräcklig i förhållande till de väntade riskerna.

Nedan behandlas definitionerna av risker som är centrala för S-Banken-koncernen enligt riskkategori, metoder för att mäta och hantera dessa risker, uppföljning och rapportering samt beräkning av riskbaserat kapitalbehov. Slutligen presenteras S-Banken-koncernens riskbaserade kapitalbehov.

KREDITRISKER

Definition, mätning och hantering av kreditrisk

Med kreditrisk avses att motparten sannolikt inte uppfyller sina skyldigheter enligt avtalet, dvs. kunden försummar sin betalningsskyldighet till S-Banken-koncernen och detta medför förlust för S-Banken eller dess dotterbolag. Risk kan exempelvis uppstå i situationer där kreditgivningen inte har grundat sig på korrekt eller tillräcklig information eller om kundens ekonomiska ställning eller värdet på säkerheten försämras. Kreditrisk kan också uppstå på grund av åtaganden utanför balansräkningen, såsom outnyttjade kreditarrangemang, -limiter och borgensförbindelser. Kreditrisker och motpartsrisker uppkommer också vid placeringsverksamhet, aktieförmedling när motparter inte klarar av sina betalningsåtaganden och vid kapitalförvaltning till följd av förfallna provisioner som kunderna inte har betalat.

Kreditrisken är den mest betydande risktypen som binder kapitalbaskravet i S-Banken-koncernen. Utlåningen med säkerhet i fastighet till privatkunder och företagskunder samt kort- och konsumtionskrediter utan säkerhet till privatkunder utgör de största affärstransaktionerna som medför kreditrisker. Med hjälp av en kreditriskstrategi säkerställer man att god banksed och kreditgivningssed samt externa regler iaktas i kreditriskhanteringen. Med hjälp av kreditriskstrategin, tillhörande mål, limiter, befogenheter att fatta kreditbeslut samt andra väsentliga prin-

ciper leder styrelsen nivåerna på koncernens utlåning. Till den övergripande hanteringen av kreditrisken hör kreditgivningsprocessen, limiter, verksamhet som minskar kreditrisken såsom säkerhetshantering och borgensförbindelser, prissättning samt uppföljning, övervakning och rapportering av kreditrisker. Kreditrisken hanteras i affärs- och stödfunktionerna enligt de principer och limiter som är fastställda i koncernens övergripande riskstrategi och kreditriskstrategi. På så sätt säkerställer man att man har reserverat tillräckligt kapital för de tagna riskerna och att målen med risktagning-viljan och riskhanteringen uppnås.

Kreditgivnings- och hanteringsprocess

Vid kreditgivning är syftet att erbjuda kunden en sådan kreditprodukt eller kombination av kreditprodukter som bäst passar för kundens behov. Kreditgivningen och hanteringen grundar sig på en process, vars delar är bl.a. identifiering av kunden, kundspecifik analys, kontroll av betalningsstörningar och riskklassificering samt bedömning av det projekt som finansieras och värdering av en eventuell säkerhet. För kunder som ansöker om kredit utförs en analys, med hjälp av vilken man undersöker den sökandes förmåga att ta ansvar för sina åtaganden. Uppgifter som samlas in och analyseras beror på vilken kredit som ansöks, dess användningsändamål samt på kundgruppen. Överlag bedöms kreditansökningar utifrån variabler och kriterier som beskriver kundens kreditvärdighet, bland annat dennes socioekonomiska profil, återbetalningsförmåga samt kund- och betalningsbeteende.

Kreditbeslut är engångsbeslut, limitbeslut, bindande offerter gällande ökning av åtaganden eller andra beslut som ökar koncernens exponering. Koncernens styrelse har den högsta beslutanderätten om kreditbeslut och den har vidaredelegerat beslutanderätten inom koncernen. På beslutsbefogenheter inverkar hur högt kreditbeloppet är samt kundgruppens totala exponeringar och eventuella realsäkerheter och garantier. Kreditförslag, -beslut och ändringar i krediter bereds, genomförs och dokumenteras på överenskommet sätt. Själva kreditbeslutsprocessen är centraliserad och en del av privatkundernas kreditbeslut fattas automatiskt enligt riskklassificeringsmodellerna. På så sätt säkerställs lönsamhet, effektivitet och en jämn kvalitet i kreditbeslut. Väsentliga uppgifter och risker gällande den beviljade krediten går igenom tillsammans med kunden i enlighet med bankens anvisningar.

Vid bostadsfinansiering och lånebeslut i anslutning till detta följer S-Banken Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om beräkning av belåningsgraden (3/2015). Anvisningarna trädde i kraft den 1 juli 2016 och gäller kreditbeloppet som beviljas vid bostadsfinansiering till privatkunder i förhållande till det verkliga värdet av säkerheterna för krediten vid den tidpunkt då krediten beviljades. Den maximala belåningsgraden, dvs. det s.k. lånetaket, som myndigheten fastställer är 90 procent. Sedan anvisningarna trädde i kraft, dvs. mellan 1 juli och 31 december 2016, har den genomsnittliga belåningsgraden vid bostadsfinansiering varit 60,5 procent i S-Banken.

S-Banken följer regelbundet upp givna krediter, utvecklingen av kundens situation och säkerheternas värde med hjälp av kredithantering och kunduppföljning. På så sätt kan man upptäcka eventuella betalningsdröjsmål, problematiska krediter och övriga tvivelaktiga affärstransaktioner och reagera på dem med nödvändiga åtgärder.

Stora exponeringar och koncentrationsrisker

Syftet med hanteringen av stora exponeringar är att begränsa de sammanlagda exponeringarna mot en enskild kund eller kundgrupp. Enligt definitionen i regleringen är exponeringen mot en kundgrupp en stor exponering när dess värde utgör minst 10 procent av ett godtagbart kapital. I enlighet med EU:s kapitaltäckningsförordning (575/2013, artikel 395) får S-Banken-koncernen inte ådra sig en exponering gentemot en kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning, vars värde efter kreditriskreduceringen överstiger 25 procent av koncernens godtagbara kapital. För institut har fastställts en övre gräns på 150 miljoner euro, som inte överstiger 100 procent av den godtagbara kapitalbasen. I S-Banken-koncernen utreds och dokumenteras ekonomiska bindningar alltid när en enskild exponering överskrider det fastställda gränsvärdet.

Hanteringen av stora exponeringar i S-Banken-koncernen sker med totala limiter som fastställs på koncernnivå för varje kundgrupp. Kreditkommittén fördelar kundgruppernas limiter på de olika affärsenheterna. S-Banken-koncernens kundkrets inom utlåningen till privatkunder är stor i antalet. En eventuell koncentrationsrisk är mindre eftersom kundkretsen är geografiskt fördelad på olika delar av Finland samt krediterna och säkerheterna är fördelade mellan olika kreditprodukter. Även kreditgivningen till företagskunder är spridd inom olika branscher.

Främst kreditinstitut och företag kan orsaka koncentrationsrisk för S-Banken-koncernen. Koncentrationsrisken

följs upp regelbundet som en del av ledningens riskrapport. För närvarande medför kreditinstitut ingen koncentrationsrisk enligt den tillämpliga modellen och inga kapital reserveras för koncentrationsrisken. Kapitalplanen innehåller ett särskilt stresstest av koncentrationsrisken för de största företagen och utifrån testet har ett riskbaserat kapitalbehov fastställts för koncentrationsrisken.

De indirekta exponeringar som uppstått genom säkerheter ingår i övervakningen av riskkoncentrationerna. Fastighets-säkerheter är den största enskilda säkerhetsgruppen inom S-Banken-koncernen. Fastighetssäkerheterna är fördelade på ett stort antal enskilda lån och dessutom är de geografiskt fördelade på olika delar av Finland. Effekterna av eventuella förändringar i fastighetssäkerheternas värde på koncernens kapital och kapitaltäckning bedöms som en del av analyserna av olika scenarion i kapitalplanen.

Nedskrivningar

Det är fråga om en nedskrivning när man enligt objektiva kriterier bedömer att en fordran inte kommer att återbetalas till fullt belopp. Som objektiva belägg betraktas till exempel en kunds betalningsfördröjningar, betalningsoförmåga eller konkurs, företags- eller skuldsanering samt betydande förändring i kreditvärdigheten. Om det föreligger objektiva belägg för en värdeminskning, bokförs en nedskrivning. Som nedskrivning bokförs det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av beloppet för förväntade kreditförluster, då all relevant information som varit tillgänglig innan bokslutet publicerades har beaktats vid rapporteringstidpunkten.

Nedskrivningen upptas i balans- och resultaträkningen via prövningen av nedskrivningsbehovet. Nedskrivningar utgörs av både enskilt betydande nedskrivningar och gruppvisa nedskrivningar. I det första skedet prövas tillgångar som är enskilt betydande. Sedan prövas en eventuell nedskrivning per grupp för tillgångar som inte är enskilt betydande och för vilka nedskrivningar inte har gjorts. Lån med likartade kreditriskegenskaper förenas i grupper och vid prövningen av grupperna görs en analys och en bedömning av de utestående fordringarnas övergång till nästa förseningsstatus och till sist till kreditförlust. Vid bedömningen beaktas säkerhetens belopp i förhållande till krediten samt värderingsprocenten för säkerheten, typen av säkerhet och eventuella realiseringskostnader samt betalningsbeteende- och kassaflödesanalyser. Om det senare föreligger objektiva belägg för en värdeökning för en finansiell tillgång, återförs nedskrivningen.

I S-Banken-koncernen utförs en nedskrivningsgranskning minst en gång per kvartal. När räkenskapsperioden upphör bedöms en eventuell nedskrivning av en eller flera poster som hör till lånefordringar och kundfordringar. Enskilda eller gruppvisa nedskrivningar bedöms av affärsfunktionerna samt riskkontrollen och de förs till kreditkommittén för godkännande innan kreditkommittén godkänner dem.

I bokslutet för 2016 bokfördes uppskattningsvis 3,6 miljoner euro (2,9) i nedskrivningar av beviljade krediter. Nedskrivningarna hänför sig främst till privatkundernas kreditstock. Bland företagskunderna är nedskrivningarna mycket små. Den största nedskrivningsposten både procentuellt och i euro är kort- och konsumentkrediter utan säkerheter. De realiserade kreditförlusterna 2016 var större i euro än under föregående räkenskapsperiod, men kreditförlusternas relativa andel av de totala lånen låg på samma nivå.

I finansiella tillgångar som kan säljas upptas skuldebrev samt övriga inhemska och utländska värdepapper som inte klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, investeringar som hålls till förfall, eller lånefordringar och kundfordringar. När man fått objektiva belägg för att ett skuldebrev eller en aktie som ingår i finansiella tillgångar som kan säljas borde nedskrivas avskrivs förlusten i eget kapital och upptas i resultaträkningen.

Nedskrivning av icke-noterade aktier fastställs utifrån skillnaden mellan bokföringsvärdet och nuvärdet av penningflödet från den estimerade diskonterade marknadsavkastningen för en motsvarande tillgång vid prövningstidpunkten. Om det verkliga värdet för ett säljbart skuldebrev senare stiger och uppgången objektiva kan anses anknyta till en händelse efter nedskrivningen, återkallas nedskrivningen via resultaträkningen. Om det verkliga värdet av en aktie stiger senare upptas värdeuppgången i eget kapital.

Även nedskrivning av finansiella tillgångar som kan säljas bedöms av affärsfunktionerna och riskkontrollen innan kreditkommittén godkänner nedskrivningen. Inga nedvärderingar har gjorts i finansiella tillgångar som kan säljas för 2016.

Placeringsverksamhet – motparter

Kreditrisken i treasurys placeringsverksamhet behandlas i koncernens kapitalplanering som en del av hanteringen av marknadsrisk. Placeringsverksamhetens kreditrisker beskrivs i avsnittet Kreditpremierisk (spreadrisk).

Kreditriskreducering

Säkerheter och borgensförbindelser är ett sätt för S-Banken-koncernen att reducera kreditrisken. De inverkar på beviljande och prissättning av krediter med säkerhet. Koncernens styrelse beslutar om godtagbara säkerheter och om deras värderingsprinciper. Som borgen används vanliga former av borgen, t.ex. statsborgen och borgensförbindelser av en fysisk eller juridisk person. Vid borgen överförs kundrisken från motparten till borgensmannen. Säkerheter och borgen används vid kreditriskhanteringen av olika kreditprodukter på de sätt som fastställs i kreditgivningsinstruktionerna. Detta innebär att man ska säkerställa att de använda säkerheterna är godtagbara, deras omfattning och att de är bindande och kan realiserars.

Principen är att krediter endast beviljas kunder vars återbetalningsförmåga är tillräckligt god oberoende av eventuella säkerhetens värde. Säkerheternas värde följs upp och uppdateras under kredittiden och uppgifterna om deras egenskaper dokumenteras i syfte att identifiera och hantera eventuella riskkoncentrationer. Dessutom rapporteras beloppet av säkerheter och garantier regelbundet inom organisationen.

Som riskreducerande element i beräkningen av kapitalkravet för kreditrisk har man använt säkerheter i fastighet, obetalda kreditriskskydd (t.ex. statsborgen) och förbetalda kreditriskskydd som skuldebrev i form av främmande kapital utgivna av institut. I tabellen nedan beskrivs säkerheter och garantier fördelade enligt kapitaltäckningsrapporteringen. Den största förändringen i euro har skett i ansvarsförbindelser med fastighetssäkerheter till följd av tillväxten i bolånestocken. Företagssexa exponeringar utgörs av en borgensförsäkring som beviljas av Försäkringsaktiebolaget Garantia och där försäkringsobjektet är S-Bostadslån.

SÄKERHETER OCH GARANTIER SOM UTNYTTJAS VID KAPITALTÄCKNINGEN

	Exponeringsvärde (mn €)	
	2016	2015
Exponeringar mot stater och centralbanker	115,7	93,7
Exponeringar mot regionala och lokala myndigheter	2,2	7,5
Institutsexponeringar	19,0	27,5
Företagsexponeringar	64,4	0,0
Säkerhet i fastighet	2 296,2	1 836,7

Vid placeringsverksamheten ingår S-Banken-koncernen med sina derivatmotparter ISDA (International Swaps and Derivatives Association) och CSA (Credit Support Annex)-avtal som reducerar motpartsrisken. I avtalen fastställs allmänna villkor för derivat och användning av säkerheter mellan motparterna.

Övervakning och rapportering av kreditrisker

Enheter som tar kreditrisker ansvarar för hanteringen av kreditriskerna och följer regelbundet upp utlåningen, säkerheternas värde och att kredithanteringsprocesserna fungerar. Betalningsdröjsmål och missbruk av kreditprodukter följs upp dagligen och åtgärdas så tidigt som möjligt av kreditkontrollen. S-Bankens kreditkontroll och inkassering styrs av riskbaserade uppföljningsmetoder och effektiva processer samt av rutiner som bygger på god indrivningssed.

Centrala kreditrisker och förändringar av dem, bl.a. riskkoncentrationer, förfallna och oreglerade fordringar, kreditförluster och återföringar av krediter samt krediternas kvalitativa mål följs upp och rapporteras till ledningen varje månad. Rapporterna innehåller information enligt kundgrupp och produkt. Därutöver uppföljs exponeringar mot de största motparterna samt koncentrationer av säkerheter. Vid sidan av detta följer riskkontrollfunktionen upp och säkerställer att affärsfunktionerna tillämpar principerna i den övergripande riskstrategin och att de agerar i enlighet med de fastställda limiterna och beslutsbefogenheterna. Riskkontroll rapporterar regelbundet om S-Banken-koncernens kreditriskprofil och om hur riskhanteringen har lyckats till S-Bankens ledning, Chief Risk Officer-ledningsgruppen, Risk- och revisionskommittén och styrelsen.

Riskbaserat kapitalmål för kreditrisker

Kapitalmålet enligt pelare 2 för privatkunders kort- och konsumtionskrediter utan säkerhet har analyserats bland annat utifrån sannolikheten för betalningsoförmåga och

återföringar av kreditförluster. Huruvida säkerheterna är betryggande samt de realiserade kreditförlusterna har analyserats för krediter med säkerhet i fastighet. Utifrån analyserna kan det antas att riskvikterna enligt schablonmetoden räcker till för att säkert täcka det riskbaserade kapitalmålet. På så sätt utgörs det riskbaserade kapitalmålet för kreditrisk av kapitalkrav i pelare 1 och den koncentrationsrisk som har beräknats för de största företagen. Till skillnad från kapitalkravet i pelare 1 behandlas kreditrisken för treasurys placeringsverksamhet i pelare 2 som en del av marknadsrisken.

MARKNADSRISKER

Definition, mätning och hantering av marknadsrisker
Med marknadsrisk avses den effekt som förändringar i marknadsvärden i fråga om värdepapperskurser, räntor, valutakurser och övriga balansposter har på bankens resultaträkning och balansräkning. I S-Banken-koncernen finns marknadsrisk främst i treasurys placeringsverksamhet och i liten mån också i marknadsгарantiverksamheten inom aktieförmedlingen. I en analys enligt pelare 2 klassificeras dessutom ränterisken i bankens basverksamhet som marknadsrisk.

Marknadsrisker förekommer också indirekt i placeringsverksamheten med investeringsfonder och alternativa investeringsfonder, men verksamheten är reglerad i lagen om placeringsfonder, lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder och stadgarna för alternativa investeringsfonder, som förvaltningen av fonder bygger på. Marknadsriskens effekt på den ovan avsedda placeringsverksamheten avspeglas inte direkt på S-Banken-koncernens resultat, utan en realisering av marknadsrisk påverkar resultatet indirekt på så sätt att en minskning i fondkapitalet minskar de förvaltningsavgifter som erhålls för fonderna. Realisering av marknadsrisken i portföljerna inom diskretionär kapitalförvaltning gör på samma sätt att de prestationsbaserade avgifterna minskar. Risker av

denna typ mäts med scenarietekniker som en del av affärsriskerna i anslutning till koncernens kapitalplanering och på ICAAP-rapporten.

S-Banken-koncernens marknadsrisk består främst av ränterisker, men koncernen har också aktie-, valuta- och fastighetsrisker i någon mån. Dessutom uppstår marknadsrisk på grund av kreditriskkomponenten i skuldebrev. Denna marknadsrisk kallas för spreadrisk i S-Banken.

Marknadsriskerna granskas med tanke på marknadsprisrisk och inkomstrisk, som mäter risker ur olika synvinklar. Marknadsprisrisken är alltid förknippad med derivat, balansposternas känslighet för förändringar i marknadspriset och de effekter dessa fluktuationer har på resultaträkningen. I fråga om inkomstrisken är synvinkeln mer bokföringsmässig. Med inkomstrisk simuleras konsekvenserna av en realisering av riskerna för S-Banken-koncernens kommande resultatutveckling när ett instrument hålls till förfall. Marknadsrisker mäts med hjälp av fördelnings-/känslighetstal, stresstest och scenarioanalyser.

Vid hanteringen av marknadsrisker är S-Banken-koncernens mål att hantera oväntade förändringar i S-Bankens resultat och kapitaltäckning till följd av fluktuationer i marknadspriser samt att optimera avkastningen på eget kapital inom ramen för risktagningens viljan. Marknadsrisknivåer och -limiter optimeras i förhållande till avkastningen på riskkapital, det vill säga förhållandet mellan förväntad avkastning och bundet riskkapital. Det bundna riskkapitalet jämförs med kapitalkravet i pelare 1 och det kapitalmål i pelare 2 som beräknats enligt S-Banken-koncernens interna marknadsriskmodell. Genom måttlig marknadsrisk strävar man efter att stödja koncernens lönsamhet och på så sätt öka kapitalbasen.

Hanteringen av marknadsriskerna grundar sig på konservativ risktagningens vilja och på risklimiter som härletts ur denna och som följs upp och rapporteras aktivt till S-Bankens ledning. I hanteringen av marknadsrisker betonas uppföljningen och prognostiseringen av de externa verksamhetsbetingelserna. I S-Banken-koncernen är treasury-enhetens uppgift att hantera koncernens totala marknadsrisk inom ramen för sina befogenheter, om detta inte uttryckligen har delegerats till någon av affärsenheterna.

Ränterisker

Ränterisken analyseras som strukturell ränterisk för bankverksamheten och ränterisk för de skuldebrev som ingår i treasurys placeringsportfölj. Ränterisker förekom-

mer också i liten skala vid aktieförmedlingen, varför positionerna till sin karaktär är mycket kortvariga.

Den strukturella ränterisken i placeringsverksamheten förorsakas av att fordringar och skulder har olika räntebindningar och löptider, varför det inte är möjligt att helt förutse det framtida räntenettet i bankverksamheten. Ränterisken hanteras genom planering av balansräkningens struktur och räntebindningar samt genom räntederivatavtal. Utöver den strukturella ränterisk som inlånings- och utlåningsverksamheten medför har banken en ränterisk till följd av treasurys placeringsverksamhet. Ränterisken uppstår om värden för portföljens skuldebrev förändras till följd av en förändring i marknadsräntor.

Ränterisken granskas med tanke på inkomstrisk och marknadsprisrisk. Inkomstrisken och prisrisken mäter risker ur olika synvinklar. Prisrisken är förknippad med balansposternas känslighet för förändringar i marknadspriset och de effekter dessa fluktuationer har på resultaträkningen. I fråga om inkomstrisken är synvinkeln mer bokföringsmässig. Med inkomstrisk simuleras konsekvenserna av en realisering av riskerna för S-Bankens resultat under en viss tidsperiod.

Räntegapananalys används för att månatligen följa upp ränterisken i bankverksamheten. I räntegapananalysen är skulderna och fordringarna grupperade i tidsperioder enligt räntebindning. Inverkan av förändringar i räntekurvan på S-Bankens ränteriskställning uppföljs dagligen med nuvärdesmetoden och månatligen med inkomstriskmetoden. Även ränteförändringarnas inverkan på balansposternas marknadsvärde följs upp. Vid hanteringen av finansieringsbalansens ränterisk utnyttjas intern prissättning av gränsoverskridande transaktioner.

Hanteringen av S-Banken-koncernens ränterisk sker centralt på enheten treasury, som är koncernens interna bank och säkringsmotpart till affärsfunktionerna. Styrelsen har fastställt ett maximibelopp för S-Bankens totala ränterisk och det följs upp dagligen.

Ränterisken i bankens finansieringsverksamhet 31.12.2016 var -15,6 miljoner euro (-29,3) i och med att räntorna steg med en procentenhet. S-Banken ändrade sina mätningsskallor av nuvärdesbaserad ränterisk från och med början av 2016, så att ifrågasvarande ränterisk mäts endast för balansposter som värderas kontinuerligt, vilket är den främsta faktorn som förklarar varför ränterisken har sjunkit. Samtidigt justerades limitnivån för nuvärdesbaserad ränterisk nedåt.

Kreditpremierisk (spreadrisk)

Treasurys verksamhet är inte enbart förknippad med ränterisk utan även med kreditpremierisk (spreadrisk). Kreditpremierisken uppkommer från portföljens obligationer med fast ränta och rörlig ränta. Med kreditpremierisk avses att marknadens allmänna syn på kreditvärdigheten hos en emittent av placeringsinstrument förändras eller marknadens allmänna förhållningssätt avseende placeringar som innehåller kreditrisk förändras och placeringarnas värden till följd därav försvagas. Beloppet av kreditpremierisken följs upp regelbundet som en del av rapporteringen av ränterisker.

Kreditpremierisken mäts dagligen enligt de parametrar och metoder som fastställs i S-Bankens interna marknadsriskmodell och den övergripande riskstrategin, och S-Bankens styrelse har fastställt ett maximibelopp för kreditpremierisken. Vid fastställandet av motpartsgränser värderas motparternas kreditrisk i huvudsak utifrån kreditvärderingsföretagens kreditbetyg. Placeringsverksamheten är försiktig och medel placeras i likvida och kreditvärda objekt.

Aktierisker

Balansräkningens aktierisker realiserar direkt om marknadspriserna på aktier förändras. Aktierisker uppstår i placerings- och förmedlingsverksamheten, och hanteringen och limiteringen av dem grundar sig på enkla allokeringssgränser. I S-Banken används aktier främst för att sprida marknadsriskerna och nivån på aktieriskerna hålls på en måttlig nivå. Trots den låga risknivån övervakas aktiemarknadsriskerna regelbundet och de limiter som reglerar risktagningen justeras vid behov.

Fastighetsrisker

Fastighetsrisker uppstår i S-Banken-koncernens placeringsverksamhet och det huvudsakliga syftet med dem är att sprida portföljens marknadsrisker. Fastighetsrisker hanteras i första hand genom allokeringssgränser och risknivån behålls låg. Den 1 mars 2016 sålde S-Banken Ab hela sitt innehav i de ömsesidiga fastighetsbolagen Koy Limingan terminaali och Koy Lempäälän Terminaali.

Valutakursrisker

En valutakursrisk uppstår för S-Banken-koncernen endast när en placering i skuldebrev i främmande valuta görs som en del av placeringsverksamheten, i anslutning till en kunds valutatransaktion eller valutakonton. Tillåtna valutor fastställs i valutariskgränser och i princip säkras valutariskerna.

Övriga marknadsrisker

Som en del av placeringsverksamheten uppstår en indirekt marknadsrisk för S-Banken-koncernen genom fondplaceringarna i skogsfastigheter. Denna risk behålls på en mycket måttlig nivå med hjälp av placeringsgränser.

Övervakning och rapportering av marknadsrisker

I S-Banken-koncernen följer enheten treasury upp ränte- och spreadrisken dagligen. Enheten Kunskap och kapital ansvarar för den operativa mätningen och rapporteringen av marknadsrisker inom organisationen i enlighet med överenskomna metoder. Marknadsrisker följs upp regelbundet på ledningsgruppsmöten för enheten Kunskap och kapital, i Chief Risk Officer-ledningsgruppen samt som en del av månadsrapporteringen till S-Banken-koncernens styrelse. Även riskkontroll följer upp marknadsriskpositionen dagligen. Dessutom övervakar riskkontrollfunktionen hanteringen av S-Banken-koncernens marknadsrisker samt användningen av och funktionen hos de marknadsriskmodeller som används. De viktigaste helheterna i anslutning till marknadsrisker, riskhanteringsfunktion och riskernas effekt på kapitalet rapporteras till S-Bankens ledning, Chief Risk Officer-ledningsgruppen, Risk- och revisionskommittén och styrelsen.

Riskbaserat kapitalmål för marknadsrisk

Kapital som ska reserveras för marknadsrisker i pelare 2 fastställs utifrån S-Banken-koncernens övergripande riskstrategi och marknadsriskmodell. För spreadrisk reserveras kapital utifrån kreditrisktilläggs stressade volatilitetsnivåer. I praktiken motsvarar de tillämpliga volatilitetsantagandena de risknivåer som upptäcktes på marknaden åren 2008 och 2011.

När det gäller ränterisken grundar sig mätningen av kapitalbehovet på en parallell räntefluktuation enligt marknadsriskmodellen i både referensräntorna och valutorna, samt på en delvis teoretisk, nuvärdesbaserad värdeförändring i positionerna till följd av fluktuationerna. För aktierisker bygger det riskbaserade kapitalmålet på ett stresstest enligt marknadsriskmodellen, som utgör 51 procent av den öppna nettopositionen. Kapitalmålet för fastighets- och skogsplaceringar fastställs som en del av marknadsriskmodellen enligt vilken den reserverade kapitalbasen ska utgöra 23 procent av fastigheternas marknadsvärde.

LIKVIDITETSRIKSKER

Definition, mätning och hantering av likviditetsrisker
Med likviditetsrisk avses osäkerheten till följd av differensen mellan inkommande och utgående kortfristiga

kassaflöden, samt en strukturell risk, det vill säga osäkerheten i finansieringen av långfristig utlåning. Bankernas allmänna roll i maturitetskonversionen, där kortfristig inlåning används för långfristig utlåning, exponerar bankerna för likviditetsrisk. Orsaker till realisering av likviditetsrisken kan vara bank- eller marknadsspecifika.

S-Banken-koncernen mäter LCR-relationstalet (Liquidity Coverage Ratio) både enligt de parametrar som fastställts av myndigheten och med iakttagande av de parametrar och den modell som fastställts internt. De limiter och räkningsparametrar som tillämpas i internmodellen har godkänts av S-Bankens styrelse och de iaktar den risktolerans och risktagningens vilja som fastställs i den övergripande riskstrategin. Treasury svarar operativt för att likviditetspositionen behålls över de fastställda gränsvärdena.

Utgångspunkten för hanteringen av likviditetsrisken är att säkerställa att S-Bankens likvida medel överskrider likviditetsbehovet, som ska trygga likviditeten i en normal och stressad verksamhetsmiljö på kort (0–2 dagar), medellång (0–30 dagar) och lång (över 30 dagar) sikt. Tillgången till tillräckliga kassamedel säkerställs genom att banken investerar tillräckligt i bankcertifikat och likviditetskonton, som omedelbart kan realiserar till kontanta kassamedel. På längre sikt (över 30 dagar) och med tanke på en eventuell likviditetsflykt tryggas likviditeten främst genom att i placeringsverksamheten använda likvida instrument belåningsbara i centralbanker. Dessa ska kunna realiserar till kontanta medel eller utan betydande kapitalförluster och transaktionskostnader inom två dagar. Dessutom har den operativa verksamheten tillgång till en limit som beviljas av Finlands Bank och som vid behov kan användas för att trygga likviditeten inom en dag eller för att få kredit över natt för att upprätthålla likviditeten.

Likviditetshanteringen omfattar också säkerhetshantering, det vill säga säkerställande av att S-Banken har tillräckliga belåningsbara placeringar som täcker de säkerheter som krävs för de olika affärsfunktionerna.

Ett minimikrav för likviditetshanteringen är dessutom att centralbankens kassakrav och myndigheternas LCR- och NSFR (Net Stable Funding Ratio)-krav uppfylls.

I likviditetshanteringen betonas uppföljningen och prognostiseringen av de externa verksamhetsbetingelserna. Det är ändamålsenligt att skärpa likviditetsrisktoleransen när likviditeten konstateras vara stressad. Med hjälp av relationstalet LCR (Liquidity Coverage Ratio) uppföljs

S-Bankens likvida medel och hanteras likviditetsrisken. Likviditetsmätaren på längre sikt har använts till att mäta den strukturella likviditetsrisken i bankverksamheten.

Hanteringen av S-Bankens likviditetsrisk har delegerats till enheten treasury. Likviditetsrisken överförs från affärsfunktionerna till treasury i enlighet med principerna för intern prissättning. Treasury förvaltar likviditetsbufferarna inom ramen för sina befogenheter. När det gäller likviditetsrisk ansvarar treasury för det operativa genomförandet av risktagningens vilja som fastställs i koncernens övergripande riskstrategi, med beaktande av S-Bankens affärsmodell, riskbudget, interna likviditetsplan och plan för återställande av likviditeten samt övriga limiter som fastställer likviditetsrisknivån.

S-Banken-koncernens upplåning

S-Bankens upplåning bygger i första hand på inlåningen. S-Banken uppvisar ett betydande överskott i inlåningen. S-Banken-koncernens huvudsakliga upplåningskälla är bruks- och sparkonton med avistavillkor i kundverksamheten. Förhållandet mellan utlåning och inlåning är den viktigaste mätaren för finansieringens tillräcklighet enligt koncernens affärsmodell. Den 31 december 2016 var förhållandet 77 procent (69 %).

Relationstalet mellan utlåningen och inlåningen följs upp kontinuerligt. I treasurys likviditetsplan och planen för återställande av likviditeten, som ingår i likviditetsplanen, fastställs de åtgärder som ska vidtas om relationstalet överskrider de förhandsfastställda åtgärdsgränserna.

Övervakning och rapportering av likviditetsrisk

För den operativa riskrapporteringen ansvarar myndighetsrapporteringsteamet vid enheten Kunskap och kapital. Teamet rapporterar om likviditetspositionen dagligen till riskkontroll och treasury. Treasury och riskkontroll övervakar och bedömer S-Bankens likviditetsposition utifrån erhållna rapporter och rapporterar regelbundet vidare till S-Bankens ledning.

Likviditets- och återfinansieringsriskerna följs också upp dagligen genom kassaprognoser och månatligen genom gap-analys, där tillgångar och skulder grupperas i olika tidsperioder enligt maturitet.

Likviditetsrisker följs upp regelbundet på ledningsgruppsmöten för enheten Kunskap och kapital, i Chief Risk Officer-ledningsgruppen samt som en del av månadsrapporteringen till S-Banken-koncernens styrelse. Dessutom

övervakar riskkontrollfunktionen hanteringen av S-Banken-koncernens likviditetsrisker samt användningen av och funktionen hos de riskmodeller som används. De viktigaste helheterna i anslutning till likviditetsrisker rapporteras till S-Bankens ledning, Chief Risk Officer-ledningsgruppen, Risk- och revisionskommittén och styrelsen.

Säkerställande av kontinuiteten i likviditeten

Treasurys likviditetsplan innehåller en plan för återställande av likviditeten vilken, som en del av koncernens likviditetsstrategi, fastställer de förfaranden och verksamhetsmodeller som ska tillämpas för att säkerställa likviditeten i undantagssituationer. Dessutom fastställer planen de förhållanden under vilka S-Banken vidtar planerbara åtgärder. I planen ingår också en beskrivning av den aktuella information som ledningen ska få om likviditeten samt av befogenheterna att tillämpa exceptionella metoder. I planen specificeras de åtgärder som vidtas enligt fastställda kriterier, om likviditetspositionen försvagas. I åtgär-

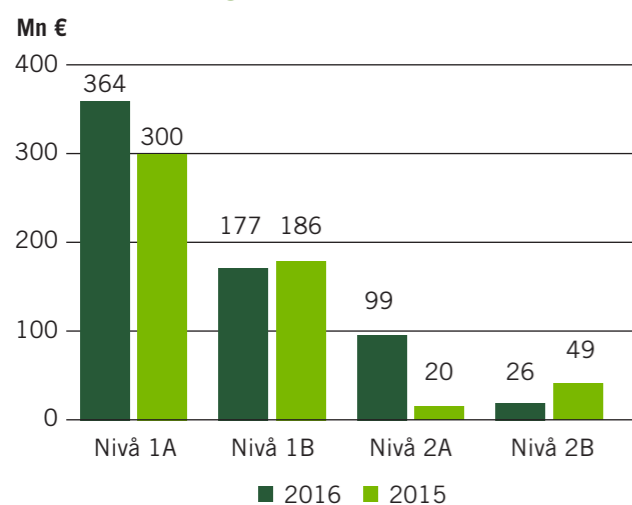
derna ingår bland annat att realisera placeringsportföljen och göra portföljens struktur till mer likvid, utnyttja de instrument som tillhandahålls av centralbanken och att realisera säkerheter med centralbanken.

De viktigaste nyckeltalen för likviditetsrisk

De kvantitativa CRD IV/CRR-likviditetsreglerna trädde i kraft den 1 oktober 2015. Bankens LCR-relationstal den 31 december 2016 var 112 procent (123 %) medan minimikravet är 70 procent. Minimikravet stiger stegvis till 100 procent fram till 2018, och den 1 januari 2017 stiger gränsen till 80 procent. Kravets betydelse som en faktor som styr S-Bankens investeringsverksamhet kommer att öka när kravet blir strängare. I tabellerna nedan specificeras de viktigaste mätarna som beskriver S-Banken-koncernens likviditetsposition under 30 dagar. De nedskrivningar som tillämpats på balansposterna, det vill säga haircuts, har beaktats i siffrorna. Sammansättningen av LCR-bufferten åskådliggörs med hjälp av både diagrammet och tabellen.

LIKVIDITET (LCR) BALANSPOST (MN €) MED HÄNSYN TILL NEDSÄTTNINGAR ENLIGT CRR	LCR 2016	LCR 2015
Likvida medel, 1	529,0	437,0
Likvida medel, 2a	85,0	17,0
Likvida medel, 2b	13,0	25,0
Likvida medel totalt	627,0	479,0
Likviditetsutflöde totalt	613,0	458,0
Likviditetsinflöde totalt	54,0	68,0
Likviditetskrav (%)	112 %	123 %

Sammanställning av LCR-bufferten (marknadsvärde)

SAMMANSTÄTTNING AV LCR-BUFFERTEN (MARKNADSVÄRDE, MN €)	31.12.2016	31.12.2015
Nivå 1A	364	300
Delstatliga/lokala självstyrelseorgan och myndigheter	227	69
Tillgångar från multilateral utvecklingsbank och internationella organisationer	5	5
Nationella regeringars tillgångar	35	19
Uttagbara centralbanksreserver	97	207
Nivå 1B	177	186
Säkerställda obligationer med extremt hög kvalitet	177	186
Nivå 2A	99	20
Säkerställda obligationer med hög kvalitet (tredjeland, CQS1)	40	20
Säkerställda obligationer med hög kvalitet (CQS2)	42	-
Företagsvärdepapper (CQS1)	17	-
Nivå 2B	26	49
Företagsvärdepapper (CQS2/3)	26	49
Totalt	667	555

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER ENLIGT MATURITET (MN €) 2016

Balanspost	0–1 mån.	1–3 mån.	3–6 mån.	6–9 mån.	9–12 mån.	1–2 år	2–5 år	Över 5 år	Totalt
Kontanta medel	97,0								97,0
Fordringar på kreditinstitut	31,2	0,0							31,2
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor*	111,9	103,4	146,3	80,5	95,7	368,7	880,8	1 705,0	3 492,2
Skuldebrev	39,5	112,8	56,5	7,1	48,5	331,4	781,5	104,1	1 481,5
Fordringar totalt	279,7	216,2	202,7	87,6	144,3	700,1	1 662,3	1 809,1	5 101,9
Skulder till kreditinstitut	0,0	-5,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,0
Skulder till allmänheten och offentlig sektor**	-4 569,3	-3,9	-6,0	-1,1	-0,6	-1,4	-1,4	0,0	-4 583,8
Skuldebrev emitterade till allmänheten	-10,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-11,0
Efterställda skulder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-8,4	-33,6	-42,0
Skulder totalt	-4 579,3	-8,9	-27,0	-1,1	-0,6	-1,4	-9,8	-33,6	-4 661,8
Fordringar och skulder totalt	-4 299,7	207,3	175,7	86,5	143,7	698,7	1 652,4	1 775,5	440,1

* Förfallna och oreglerade fordringar har redovisats enligt kortaste maturitet.

** Avistainlåning har redovisats enligt kortaste maturitet.

FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER ENLIGT MATURITET (MN €) 2015

Balanspost	0–1 mån.	1–3 mån.	3–6 mån.	6–9 mån.	9–12 mån.	1–2 år	2–5 år	Över 5 år	Totalt
Kontanta medel	207,3								207,3
Fordringar på kreditinstitut	19,7								19,7
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor*	60,7	105,2	96,0	77,2	74,6	273,2	698,0	1 446,2	2 831,1
Skuldebrev	48,9	66,4	121,6	21,2	106,6	300,1	859,4	69,8	1 594,2
Fordringar totalt	336,6	171,6	217,6	98,4	181,2	573,4	1 557,5	1 516,1	4 652,3
Skulder till kreditinstitut	0,0		-10,0	-1,8					-11,8
Skulder till allmänheten och offentlig sektor**	-4 074,1	-26,9	-11,6	-12,3	-11,4	-8,2	-1,8		-4 146,4
Skuldebrev emitterade till allmänheten		-16,5	-9,6	-16,0	-2,0				-44,1
Efterställda skulder	-3,0		-15,0	-1,0		-4,0	-4,0	-16,0	-43,0
Skulder totalt	-3 908,5	-102,7	-76,6	-47,5	-38,5	-58,8	-24,1	0,0	-4 256,7
Skulder totalt	-4 077,2	-43,4	-46,2	-31,1	-13,4	-12,2	-5,8	-16,0	-4 245,3

* Förfallna och oreglerade fordringar har redovisats enligt kortaste maturitet.

** Avistainlåning har redovisats enligt kortaste maturitet.

Riskbaserat kapitalmål för likviditetsrisk

För likviditetsrisk reserveras inget särskilt kapital eftersom likviditeten kan tryggas genom försäljning av likviditetsreserver. Det kan hända att försäljningen måste genomföras till stressat pris, men kapital har reserverats för prisrisk separat genom stresstester av verkligt värde. Dessutom är S-Bankens inlåning 1,5 gånger större än de beviljade krediterna och till följd av den finansiella strukturen är likviditetsrisken liten. S-Bankens valutarisk och dess inverkan på likviditeten är väldigt liten.

OPERATIVA RISKER INKLUSIVE ANSEENDERISK

Definition av operativ risk

Med operativ risk avses möjligheten till förlust som orsakas av otydliga eller bristfälliga anvisningar, verksamhet i strid med anvisningarna, bristfälliga system, medarbetarna eller externa faktorer. Juridisk risk och anseenderisk ingår i den operativa risken.

På S-Banken-koncernens operativa riskprofil inverkar väsentligen produkter och tjänster, den modell för ombudsverksamhet som S-Banken använder, anskaffningen av datasystem från olika systemleverantörer samt den ökade betydelsen av digitala kanaler. Följderna av en realiserad operativ risk kan yppa sig som en ekonomisk förlust eller indirekt exempelvis som en försämring av S-Bankens anseende, försämrade uppskattning eller försämrade förtroende för S-Banken.

Mätning och hantering av operativa risker

Det primära målet för hanteringen av den operativa risken är att identifiera och bedöma operativa risker som kan påverka uppnåendet av de fastställda målen för verksamheten väsentligt samt att fastställa metoder för att hantera identifierade risker, dvs. de åtgärder vars syfte är att förebygga, upptäcka och minska olika störningar, brister, fel och missbruk. I riskidentifieringen beaktas också operativa risker i anslutning till utläggning av verksamhet på entreprenad.

En del av riskidentifieringen är att identifiera och bedöma compliance-risker, det vill säga bland annat risker för penningtvätt, finansiering av terrorism och risker i anslutning till iakttagandet av externa regler och interna förfaranden. S-Banken-koncernens funktioner för juridiska ärenden och compliance stöder koncernens affärs- och stödfunktioner vid riskhanteringen genom att följa med lagstiftningen och myndighetsreglerna. Funktionerna informerar organisationens enheter om väsentliga ändringar i externa regler och deras eventuella inverkan på S-Banken-koncernens verksamheter.

Kartläggningen av risker genomförs i anslutning till koncernens årliga verksamhetsplanering, som utgår från koncernens strategi och förändringarna i de interna verksamhetsbetingelserna. Koncernens samtliga affärs- och stödfunktioner kartlägger de operativa risker som finns i eller eventuellt förorsakas av den egna verksamheten. Sedan bedöms riskerna och en sannolikhet för att de realiserats fastställs. Därutöver fastställs konsekvenser om en skada inträffar. Syftet är på så sätt att fastställa ett väntevärde för riskincidenter, det vill säga ett sannolikt förlustbelopp under året. I riskkartläggningar fastställs också metoder för att hantera risker. Dessa är kontroller där eventuella förluster kan begränsas genom att minska sannolikheten för att en risk realiserats eller beloppet av förlust till följd av en skada. Riskkartläggningarna uppdateras alltid när det sker förändringar i processerna och omvärlden samt minst en gång per år.

S-Banken-koncernen har utarbetat en modell för hantering av realiserade operativa risker eller avvikelser. En avvikelseanmälan görs alltid om situationer eller incidenter som begränsar den normala dagliga verksamheten och där verksamheten inte har bedrivits enligt reglerna eller S-Banken-koncernens instruktioner eller som på något annat sätt skiljer sig från de normala dagliga situationerna. Som avvikelser betraktas även situationer och skador som har förorsakats av en avtalspartner eller underleverantör och som påverkar S-Banken-koncernens verksamhet. Avvikelseanmälan ska innehålla uppgifter om orsaker till incidenten och en uppskattning av deras konsekvenser och eventuella kostnader. Vid behov ska anmälan också innehålla uppgifter om vilka åtgärder som har vidtagits och planerats så att motsvarande olycksfall framöver kan förebyggas.

S-Banken-koncernen förbereder sig för operativa risker som eventuellt kan realiserats genom försäkringar, exempelvis för skador till följd av missbruk, egendomsskador eller skador till följd av brottslig verksamhet. För betydande störningar i verksamheten förbereder sig koncernen genom kontinuitetsplanering.

Den operativa risken beaktas som ett fristående riskområde även i koncernens kapitalplan. På så sätt kan det säkerställas att det finns tillräckliga kapital till att täcka förluster på grund av operativa risker.

Övervakning och rapportering av operativa risker

Operativa risker övervakas i S-Banken-koncernen kontinuerligt som en del av de dagliga arbetsuppgifterna. Alla medarbetare ska följa upp utfallet inom riskhanteringen

på det egna ansvarsområdet och rapportera om eventuella avvikelser och brister i riskhanteringen i enlighet med överenskomna förfaranden.

Riskkontrollfunktionen, som är oberoende av S-Bankens affärsfunktioner, övervakar och gör övergripande utvärderingar av omfattningen, tillräckligheten och effektiviteten i hanteringen av operativa risker inom S-Banken-koncernen. Riskkontrollen stöder genomförandet av riskhanteringen inom organisationen och säkerställer att de väsentligaste operativa riskerna identifieras och bedöms samt att ändamålsenliga och tillräckliga hanteringsåtgärder fastställs för risker. Funktionen utvecklar anvisningar och verktyg för riskhantering i samarbete med affärs- och stödfunktionerna.

S-Banken-koncernens verksamhet följs upp och övervakas kontinuerligt på olika organisationsnivåer. Enheternas chefer och alla berörda organ behandlar sålunda väsentliga riskincidenter i den omfattning som behövs. Riskkontrollen ansvarar för att S-Bankens styrelse, Risk- och revisionskommittén, Chief Risk Officer-ledningsgruppen samt verkställande direktören och koncernens ledningsgrupp regelbundet får information om de viktigaste operativa riskerna i de olika affärs- och stödfunktionerna. Compliance-funktionen övervakar regelefterlevnaden och förfarandenas tillräcklighet, ger rekommendationer om utvecklingsåtgärder och övervakar att de ovan nämnda åtgärderna genomförs.

Riskbaserat kapitalmål för operativa risker

Bedömningen av det riskbaserade kapitalmålet bygger främst på riskbedömningar av koncernens verksamhet och på inträffade skadeincidenter som medfört förluster. En riskbedömning bygger på de riskkartläggningar som affärsfunktionerna gjort, och i tillämpliga delar även på händelser i omvärlden. Det kapitalkrav som beräknas enligt basmetoden i pelare 1 är mycket stort i förhållande till det riskbaserade kapitalkravet för operativ risk. Därför antas kapitalkravet enligt pelare 1 vara mer än tillräckligt för att täcka S-Banken-koncernens operativa förluster.

STRATEGI- OCH AFFÄRSRISKER

Definition och mätning av strategi- och affärsrisker

Strategirisk kan indelas i två delar. I första hand handlar det om att företaget väljer fel strategi när det eftersträvar en resultatrik verksamhet. För det andra kan risken realiseras om den valda strategin inte kan anpassas till förändringar i omvärlden på grund av företagets inflexibilitet. På S-Bankens affärsverksamhet inverkar det allmänna ekonomiska läget och utvecklingen av finansmarknaden både i Finland

och i den övriga världen. Dessa kan ankyta exempelvis till marknads- och konkurrenslägen, konjunktursvängningar, förändringar i kundbeteende och teknisk utveckling.

Realiseringen av strategi- och affärsrisker märks exempelvis som volatilitet i resultatet och svag resultatutveckling, inflexibel kostnadsstruktur, icke konkurrenskraftiga produkter, tjänster och priser eller strukturell ineffektivitet.

Strategirisker identifieras i anslutning till S-Banken-koncernens strategiprocess och utifrån identifieringen bedöms de väsentligaste riskerna. Strategirisker och tillhörande affärsrisker, anseenderisker och omvärldsrelaterade risker mäts genom riskbedömningar som görs samtidigt som de årliga affärsplanerna och intäktskalkylerna. Affärsrisker identifieras och bedöms i anslutning till verksamhetsplaneringen. Utifrån riskbedömningar görs scenarioanalyser där det görs en bedömning av vilka konsekvenser förändringarna i den interna och externa verksamhetsmiljön har för koncernens balansräkning, lönsamhet och kapitaltäckning.

Hantering, övervakning och rapportering av strategi- och affärsrisker

Affärs- och stödfunktionerna hanterar strategi- och affärsrisker som en del av verksamhetsplaneringen och den dagliga styrningen. Mätare som härletts ur strategin övervakas och rapporteras regelbundet till koncernens ledning. Affärsrisken hanteras genom att göra upp årliga affärsplaner och genom att göra kostnads- och intäktskalkyler för kommande år i budgeten. Utfallet uppföljs regelbundet och rapporteras till koncernens ledning. Vid behov kan man med kort varsel reagera på affärsverksamhetens utveckling med strategiska beslut.

Riskbaserat kapitalmål för strategi- och affärsrisker

Kapital som ska reserveras för strategi- och affärsrisker i pelare 2 fastställs med hjälp av scenarioanalyser i S-Banken-koncernens affärsplaner och intäktskalkyler. I scenarioanalyserna granskas utvecklingen av budgeterade affärsvolymerna och rörelsekostnader i situationer där förändringar i den interna och externa verksamhetsmiljön samt strategiska val utvecklas ogynnsamt.

År 2015 var ett projekt för integration av S-Banken-koncernens funktioner en betydande risk, som hanterades som en egen post i det riskbaserade kapitalbehovet. År 2016 slutfördes integrationen av funktionerna. Inga betydande anseenderisker eller förluster har realiserats i samband med projektet.

RISKBASERAT KAPITALMÅL FÖR S-BANKEN-KONCERNEN

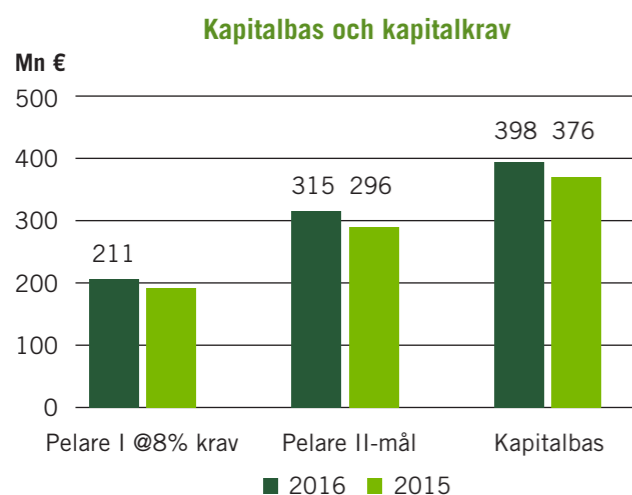
Nedan finns ett sammandrag av förhållandet mellan kapitalkrav i pelare 1 och riskbaserat kapitalmål i pelare 2 för ovan beskrivna risker och kapitalbasen i S-Banken-koncernen. Kapitalbufferten är 187,7 miljoner euro i förhållande till kapitalkravet i pelare 1 och 83,6 miljoner euro i förhållande till kapitalmålet i pelare 2. Tabellen innehåller en kort beskrivning av koncernens totalriskprofil, som styrelsen fastställer när det godkänner bokslutet.

Det riskbaserade kapitalmålet för kreditrisk utgörs av kapitalkrav i pelare 1 och den koncentrationsrisk som har beräknats för de största företagen. Till skillnad från kapi-

talkravet i pelare 1 behandlas kreditrisken för treasury placeringsverksamhet i pelare 2 som en spreadrisk som ingår i marknadsrisken. Dessutom behandlas marknadsrisken för treasurys (banking books) positioner i sin helhet under marknadsrisken i analysen enligt pelare 2, medan marknadsrisken i analysen enligt pelare 1 ingår i kapitalkravet för kreditrisk.

Kapitalmålen enligt pelare 2 för strategirisker och affärsrisker har analyserats utifrån scenarier. Kapitalmålet i pelare 2 för operativ risk bygger på kapitalkravet i pelare 1.

KAPITALKRAV I PELARE 1 OCH KAPITALMÅL I PELARE 2 MN €	31.12.2016	31.12.2015
Kapitalkrav i pelare 1 totalt	210,6	194,9
Kreditrisk	186,3	170,6
Marknadsrisk	0,1	0,1
Operativ risk	24,0	23,9
Risk relaterad till värdejustering	0,2	0,2
Kapitalmål i pelare 2 totalt	314,7	295,7
Kreditrisk	183,7	149,5
Spreadrisk	69,3	82,3
Övrig marknadsrisk	20,3	22,8
Operativ risk	24,0	23,9
Strategirisk	6,7	8,3
Affärsrisker	10,8	8,9
Kapitalbas	398,2	376,1
Kapitalbuffertar		
Kapitalkrav i pelare 1	187,7	181,2
Kapitalmål i pelare 2	83,6	80,4

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN, KONCERNEN, 1 000 €

1. Fordringar på kreditinstitut	31.12.2016		
	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt
Centralbanker	96 964	0	96 964
Inhemska kreditinstitut	9 370	11 751	21 120
Utländska kreditinstitut	10 093	0	10 093
Summa fordringar på kreditinstitut	116 426	11 752	128 177

	31.12.2015		
	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt
Centralbanker	207 298	0	207 298
Inhemska kreditinstitut	2 779	10 681	13 460
Utländska kreditinstitut	4 071	2 153	6 224
Summa fordringar på kreditinstitut	214 148	12 834	226 982

2. Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	31.12.2016	31.12.2015
Icke-finansiella företag och bostadssammanslutningar	657 959	378 812
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	57 594	34 220
Offentlig sektor	0	0
Hushåll	2 766 236	2 408 534
Hushållens ideella organisationer	7 876	2 811
Utlandet	2 567	6 759
Totalt	3 492 232	2 831 137
Nedskrivningar vid årets början	2 912	3 676
Individuella nedskrivningar som redovisats under perioden	368	100
Gruppvisa nedskrivningar som redovisats under perioden	3 253	2 812
Gruppvisa nedskrivningar som återförts under perioden	-2 912	-3 676
Nedskrivningar vid årets slut	3 620	2 912

3. Skuldebrev	31.12.2016	
	Onoterade	Totalt
Emitterade av offentlig sektor		
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Statsskuldförbindelser	115 554	115 554
Kommuncertifikat	23 411	23 411
Obligationer emitterade av andra offentliga organ	47 217	47 217
Övriga skuldebrev	81 182	81 182
Summa skuldebrev emitterade av offentlig sektor	267 365	267 365
Skuldebrev exkl. offentlig sektor		
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Obligationer emitterade av banker	240	240
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Företagscertifikat	27 022	27 022
Obligationer emitterade av banker	850 697	850 697
Övriga skuldebrev	336 214	336 214
Summa skuldebrev exkl. offentlig sektor	1 214 173	1 214 173
Summa skuldebrev	1 481 538	1 481 538
– varav belåningsbara i centralbanker	930 242	930 242
– varav skuldebrev som inte löper med ränta	6 830	6 830

3. Skuldebrev	31.12.2015	
	Onoterade	Totalt
Emitterade av offentlig sektor		
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Statsobligationer	28 600	28 600
Obligationer emitterade av andra offentliga organ	73 567	73 567
Övriga skuldebrev	20 015	20 015
Summa skuldebrev emitterade av offentlig sektor	122 182	122 182
Skuldebrev exkl. offentlig sektor		
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Obligationer emitterade av banker	3 034	3 034
Finansiella tillgångar som kan säljas		
Företagscertifikat	12 003	12 003
Obligationer emitterade av banker	1 122 560	1 122 560
Övriga skuldebrev	334 441	334 441
Summa skuldebrev exkl. offentlig sektor	1 472 038	1 472 038
Summa skuldebrev	1 594 220	1 594 220
– varav belåningsbara i centralbanker	1 123 559	1 123 559
– varav skuldebrev som inte löper med ränta	0	0

4. Aktier och andelar				31.12.2016		
Aktier och andelar	Publikt noterade	Övriga	Totalt			
Finansiella tillgångar som innehas för handel	555	0	555			
Finansiella tillgångar som kan säljas	29 793	257	30 050			
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0	3	3			
Totalt	30 348	260	30 608			
– varav i kreditinstitut	0	0	0			

31.12.2015			
Aktier och andelar	Publikt noterade	Övriga	Totalt
Finansiella tillgångar som innehas för handel	446	0	446
Finansiella tillgångar som kan säljas	30 399	202	30 601
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0	2	2
Totalt	30 844	205	31 049
– varav i kreditinstitut	0	0	0

5. Derivatinstrument				31.12.2016		
	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde			
Säkringsinstrument						
Räntederivat						
Ränteswapavtal	456 200	0	-8 284			
Av det nominella värdet på de derivatansvarsförbindelser som ingår i säkringsredovisningen har						
tusen euro en löptid på under 1 år,	95 000					
tusen euro en löptid på 1–5 år och	305 000					
tusen euro en löptid på över 5 år.	56 200					

31.12.2016			
Övriga derivatinstrument	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
Räntederivat			
Optionskontrakt, köpta	200 000	382	0
Optionskontrakt, utfärdade	200 000	0	-1 528
Ränteswapavtal	45 000	6	-89
Aktiederivat			
Optionskontrakt, köpta	3 723	236	0
Optionskontrakt, utfärdade	3 723	0	-236
Av det nominella värdet på de derivatansvarsförbindelser som inte ingår i säkringsredovisningen har			
tusen euro en löptid på under 1 år,	3 723		
tusen euro en löptid på 1–5 år och	220 000		
tusen euro en löptid på över 5 år.	225 000		

	31.12.2015		
	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
Säkringsinstrument			
Räntederivat			
Ränteswapavtal	589 000	8	-9 158
Av det nominella värdet på de derivatansvarsförbindelser som ingår i säkringsredovisningen har			
tusen euro en löptid på under 1 år,	208 000		
tusen euro en löptid på 1–5 år och	342 000		
tusen euro en löptid på över 5 år.	39 000		

	31.12.2015		
	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
Övriga derivatinstrument			
Räntederivat			
Optionskontrakt, köpta	220 000	768	0
Optionskontrakt, utfärdade	245 000	0	-1 440
Ränteswapavtal	20 200	0	-325
Aktiederivat			
Optionskontrakt, köpta	20 942	1 050	0
Optionskontrakt, utfärdade	20 942	0	-995
Av det nominella värdet på de derivatansvarsförbindelser som inte ingår i säkringsredovisningen har			
tusen euro en löptid på under 1 år,	98 942		
tusen euro en löptid på 1–5 år och	350 000		
tusen euro en löptid på över 5 år.	57 200		

6. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden

Immateriella tillgångar 1 000 EUR	Immateriella rättigheter	IT-program och licensavgifter	Förskotts- betalningar	Goodwill	Koncern- goodwill	Goodwill	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2015	2 146	56 953	10 195	4 119	10 373	14 492	83 786
Ökning	0	11 135	152	0	0	0	11 287
Minskning	0	-5 778	-364	0	0	0	-6 142
Överföringar mellan posterna	0	9 471	-9 471	0	0	0	0
Anskaffningsvärde 31.12.2015	2 146	71 780	512	4 119	10 373	14 492	88 930
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2015	-1 905	-42 019	0	-755	-2 939	-5 264	-47 618
Avskrivningar	-219	-2 615	0	-824	-2 080	-1 333	-5 737
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2015	-2 123	-44 634	0	-1 579	-5 018	-6 597	-53 354
Bokfört värde 1.1.2015	241	14 993	10 195	3 364	7 434	9 228	36 168
Bokfört värde 31.12.2015	23	27 147	512	2 540	5 354	7 894	35 576

Immateriella tillgångar 1 000 EUR	Immateriella rättigheter	IT-program och licens- avgifter	Förskotts- betalningar	Goodwill	Koncern- goodwill	Goodwill	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2016	2 146	71 780	512	4 119	10 373	14 492	88 930
Ökning	0	270	6 854	0	11 306	11 306	18 430
Företagsförsäljningar	0	0	-26	0	0	0	-26
Minskning	0	-94	0	0	0	0	-94
Överföringar mellan posterna	-2 146	-12 856	-106	0	0	0	-15 108
Anskaffningsvärde 31.12.2016	0	59 101	7 233	4 119	21 679	25 798	92 132
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2016	-2 123	-44 634	0	-1 579	-5 018	-6 597	-53 354
Ackumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar	2 146	13 062	0	0	0	0	15 207
Avskrivningar	-23	-7 280	0	-824	-3 394	-4 217	-11 520
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2016	0	-38 852	0	-2 403	-8 412	-10 815	-49 667
Bokfört värde 1.1.2016	23	27 147	512	2 540	5 354	7 894	35 576
Bokfört värde 31.12.2016	0	20 249	7 233	1 716	13 267	14 983	42 466

Materiella tillgångar 1 000 EUR	Mark- och vattenområden	Byggnader och konstruktioner	Maskiner och inventarier totalt	Övriga materiella tillgångar	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2015	792	13 977	14 327	194	29 290
Ökning	0	0	381	0	381
Minskning	0	0	-32	0	-32
Anskaffningsvärde 31.12.2015	792	13 977	14 675	194	29 638
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2015	0	-2 455	-13 982	0	-16 438
Avskrivningar	0	-672	-284	0	-956
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2015	0	-3 128	-14 266	0	-17 394
Bokfört värde 1.1.2015	792	11 522	344	194	12 852
Bokfört värde 31.12.2015	792	10 850	409	194	12 244

Materiella tillgångar 1 000 EUR	Mark- och vattenområden	Byggnader och konstruktioner	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2016	792	13 977	14 675	194	29 638
Ökning	0	0	205	0	205
Företagsförsäljningar	-792	-13 977	0	0	-14 600
Minskning	0	0	-158	-70	-228
Överföringar mellan posterna	0	0	17	0	17
Anskaffningsvärde 31.12.2016	0	0	3 992	124	4 698
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2016	0	-3 540	-3 542	0	-7 082
Ackumulerade avskrivningar av företagsförsäljningar	0	3 663	0	0	3 081
Ackumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar	0	-10	172	70	231
Avskrivningar	0	-112	-242	0	-354
Nedskrivningar	0	0	0	-70	-70
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2016	0	0	-3 613	0	-4 195
Bokfört värde 1.1.2016	792	10 850	409	194	12 244
Bokfört värde 31.12.2016	0	0	379	124	503

7. Övriga tillgångar	31.12.2016	31.12.2015
Betalningsförmedlingsfordringar	23	0
Kundfordringar för sålda värdepapper	573	0
Övriga	3 276	2 817
Totalt	3 872	2 817

Av kundfordringarna för sålda värdepapper är 32 TEUR på värdepappersföretag.

8. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31.12.2016	31.12.2015
Räntefordringar	13 230	20 812
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8 538	10 858
Totalt	21 769	31 670

9. Uppskjutna skattefordringar och -skulder	31.12.2016	31.12.2015
Uppskjutna skattefordringar för förluster	1 129	988
Uppskjutna skattefordringar/-skulder för fonden för verkligt värde	2 840	1 761
Uppskjuten skatteskuld för bokslutsdispositioner	5 369	4 107
Uppskjuten skatteskuld för konsolideringsåtgärder	0	474

10. Skuldebrev som kreditinstitutet emitterat till allmänheten	31.12.2016		31.12.2015	
	Bokfört värde	Nominellt värde	Bokfört värde	Nominellt värde
Bankcertifikat	11 000	10 992	41 480	41 443
Obligationslån	0	0	2 601	2 601
Totalt	11 000	10 992	44 081	44 044

11. Andra skulder som innehas för handel	31.12.2016	31.12.2015
Uppkommit vid blankning av aktier	732	266
Andra skulder som innehas för handel totalt	732	266

12. Övriga skulder	31.12.2016	31.12.2015
Betalningsförmedlingsskulder	88 655	79 338
Leverantörsskulder för köpta värdepapper	87	2 400
Övriga	9 056	10 079
Övriga skulder totalt	97 798	91 818

13. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31.12.2016	31.12.2015
Ränteskulder	459	1 076
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	22 301	21 197
Totalt	22 760	22 274

14. Efterställda skulder	31.12.2016			
	Bokfört värde*	Nominellt värde	Ränta	Förfallodag
Debentur I/2015	16 019	16 000Euribor 12 mån. + 1,5 %		1.12.2025
Debentur I/2016	26 233	26 000Euribor 12 mån. + 1,8 %		30.6.2026

*) inklusive upplupna räntor

Villkor för lånen med debenturlånevillkor: Emittenten förbehåller sig rätten att återköpa en del av lånet före förfallodagen. Emittenten eller ett företag som hör till emittentens koncern kan endast i begränsad utsträckning lösa in ett lån innan lånetiden går ut utan Finansinspektionens tillstånd. En förutsättning för inlösen är att lånen inom kort tid säljs till en ny placerare. Skuldebrevets innehavare har inte rätt att kräva att lånet återbetalas i

förtid. Lånen med debenturlånevillkor är efterställda bankens övriga skuldförbindelser.

Vid beräkningen av kapitaltäckningen har lånen med debenturlånevillkor grupperats i supplementärkapitalet (Tier II) i enlighet med CRR. I fråga om kapitallånet tillämpas bestämmelserna om kapitallån i 12 kap. i aktiebolagslagen.

Modell för kapitalinstrumentens centrala egenskaper	Debentur I/2015	Debentur I/2016
Emittent	S-Banken Ab	S-Banken Ab
Individuell kod	FI4000185418	FI4000210877
Lagstiftning som tillämpas på instrumentet	Finlands lag	Finlands lag
Reglering		
Regler för kapitaltäckning under övergångsperioden	Supplementärkapital (T2)	Supplementärkapital (T2)
Regler för kapitaltäckning efter övergångsperioden	Supplementärkapital (T2)	Supplementärkapital (T2)
Kan användas på enskilda företags nivå eller på basis av konsolidering/ underkonsolideringsnivå/på enskilda företags nivå och på basis av konsolidering/ underkonsolideringsgruppens nivå	enskilt företag och på basis av konsolidering	enskilt företag och på basis av konsolidering
Instrumentslag		
Belopp som upptagits i lagstadgat kapital mn euro (på den sista rapporteringsdagen)	16	26
Instrumentets nominella belopp mn euro	16	26
Emissionspris	100 %	100 %
Inlösenpris	100 %	100 %
Ursprunglig emissionsdag	30.1.2008	15.9.2008
Utan eller med förfallodag	Med förfallodag	Med förfallodag
Ursprunglig maturitet	15.1.2018	15.9.2018
Inlösen av emittenten kräver förhandsgodkännande av myndighet	ja	ja
Bokföringsmässig klassificering	Anskaffningsutgift periodiserad enligt ansvar	Anskaffningsutgift periodiserad enligt ansvar
Ursprunglig emissionsdag	1.12.2015	30.6.2016
Utan eller med förfallodag	Med förfallodag	Med förfallodag
Ursprunglig maturitet	1.12.2025	30.6.2026
Inlösen av emittenten kräver förhandsgodkännande av myndighet	ja	ja
Eventuell återinlösendag, villkorliga återinlösendagar och inlösenbelopp	Debenturens kapital återbetalas i poster med jämnt nominellt värde årligen 1.12, första gången 1.12.2021 och sista gången 1.12.2025. Emittenten förbehåller sig rätten att återbetala debenturen före förfallodagen. Återbetalning kan tidigast ske fem (5) år efter emissionen av lånet, såvida FI inte beviljar tillstånd för tidigare återbetalning.	Debenturens kapital återbetalas i poster med jämnt nominellt värde årligen 30.6, första gången 30.6.2022 och sista gången 30.6.2026. Emittenten förbehåller sig rätten att återbetala debenturen före förfallodagen. Återbetalning kan tidigast ske fem (5) år efter emissionen av lånet, såvida FI inte beviljar tillstånd för tidigare återbetalning.
Eventuella senare återinlösendagar	se punkten ovan	se punkten ovan

Modell för kapitalinstrumentens centrala egenskaper	Debentur I/2015	Debentur I/2016
Kuponger/Utdelning		
Fast eller rörlig utdelning/kupong	rörlig kupong	rörlig kupong
Ränta på kupongen och relaterade index	Euribor 12 mån. + 1,5 % per annum	Euribor 12 mån. + 1,8 % per annum
Dividend stopper-klausul	nej	nej
Helt behovsprövad, delvis behovsprövad eller obligatorisk (när det gäller tajmningen)	obligatorisk	obligatorisk
Helt behovsprövad, delvis behovsprövad eller obligatorisk (när det gäller beloppet)	obligatorisk	obligatorisk
Step-up-villkor eller annat inlösenincitament	nej	nej
Icke-kumulativ eller kumulativ	icke-kumulativ	icke-kumulativ
Bytbar eller bunden	bunden	bunden
Vilka faktorer inverkar på bytet om instrumentet är bytbart?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Ska instrumentet bytas helt och hållet eller delvis om det är bytbart?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Vilken är växelkursen om instrumentet ska bytas?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Är bytet obligatoriskt eller valfritt om instrumentet kan bytas?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Specificera mot ett hurtant instrument instrumentet kan bytas om det är utbytbar.	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Specificera mot vilken emittents instrument instrumentet kan bytas om det är utbytbar.	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Egenskaper för sänkning av bokföringsvärdet	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Vilka faktorer utlöser sänkningen av bokföringsvärdet om det kan sänkas?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Ska bokföringsvärdet sänkas helt eller delvis om en sänkning är möjlig?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Ska bokföringsvärdet sänkas permanent eller temporärt om en sänkning är möjlig?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Beskriv mekanismen för en höjning av bokföringsvärdet om sänkningen är temporär.	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Hierarkisk ställning vid likvidation (specificera instrumentslaget, som har omedelbart bättre företrädesrätt).	Debenturer är skuldinstrument med en sämre företrädesrätt, och enligt artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ingår de i supplementärkapitalet (T2), om förutsättningarna i ifrågavarande artikel och de övriga förutsättningarna i förordningen uppfylls. Debenturen har sämre företrädesrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för kvittning av motfordringar.	Debenturer är skuldinstrument med en sämre företrädesrätt, och enligt artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ingår de i supplementärkapitalet (T2), om förutsättningarna i ifrågavarande artikel och de övriga förutsättningarna i förordningen uppfylls. Debenturen har sämre företrädesrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för kvittning av motfordringar.
Egenskaper som inte uppfyller kraven	nej	nej
Precisera eventuella egenskaper som inte uppfyller kraven	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte

31.12.2016						
15. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder	0-3 mån.	3-12 mån.	1-5 år	5-10 år	Över 10 år	Totalt
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	15 073	23 650	814 641	76 878	0	930 242
Fordringar på kreditinstitut	31 214	0	0	0	0	31 214
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	215 337	322 487	1 249 436	621 477	1 083 495	3 492 232
Skuldebrev	137 274	88 472	298 292	27 257	0	551 296
Derivatinstrument (tillgångar)	0	236	1 035	6	0	1 278
Finansiella tillgångar totalt	398 898	434 845	2 363 405	725 618	1 083 495	5 006 621
Skulder till kreditinstitut	5 006	20 000	0	0	0	25 006
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 573 261	7 726	2 859	0	0	4 583 846
Skuldebrev emitterade till allmänheten	10 000	1 000	0	0	0	11 000
Efterställda skulder	0	0	8 400	33 600	0	42 000
Derivatinstrument (skulder)	732	998	7 194	2 019	580	11 523
Finansiella skulder totalt	4 589 000	29 724	18 452	35 619	580	4 673 376

31.12.2015						
	0-3 mån.	3-12 mån.	1-5 år	5-10 år	Över 10 år	Totalt
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	85 569	160 178	821 920	55 893	0	1 123 559
Fordringar på kreditinstitut	19 684	0	0	0	0	19 684
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	165 915	247 726	971 245	595 539	850 710	2 831 137
Skuldebrev	29 790	89 282	337 659	13 929	0	470 660
Derivatinstrument (tillgångar)	100	659	954	0	0	1 714
Finansiella tillgångar totalt	301 059	497 846	2 131 779	665 361	850 710	4 446 755
Skulder till kreditinstitut	10	11 800	0	0	0	11 810
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 101 045	35 317	10 015	0	0	4 146 376
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16 495	27 585	0	0	0	44 081
Efterställda skulder	3 000	16 000	8 000	16 000	0	43 000
Derivatinstrument (skulder)	1 113	2 793	6 309	2 210	0	12 425
Finansiella skulder totalt	4 121 663	93 495	24 324	18 210	0	4 257 692

31.12.2016				
16. Specifikation av balansposter i inhemsk och i utländsk valuta och i poster gentemot företag inom samma koncern	Inhemsk valuta	Utländsk valuta	Motpart inom Totalt samma koncern	
Balanspost				
Fordringar på kreditinstitut	16 718	14 495	31 214	22 680
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	3 492 232	0	3 492 232	0
Skuldebrev	1 481 538	0	1 481 538	0
Derivatinstrument	1 278	0	1 278	0
Aktier och andelar	30 607	0	30 608	30 102
Immateriella tillgångar	42 466	0	42 466	1 867
Materiella tillgångar	503	0	503	0
Övriga tillgångar (inkl. kontanta medel)	123 727	7	123 734	1 418
Totalt	5 189 069	14 503	5 203 571	56 067
Skulder till kreditinstitut	25 006	0	25 006	0
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 570 804	13 042	4 583 846	22 680
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 000	0	11 000	0
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	11 523	0	11 523	0
Övriga skulder	128 669	98	128 767	1 414
Efterställda skulder	42 000	0	42 000	0
Totalt	4 789 002	13 140	4 802 143	24 095

	31.12.2015			
	Inhemsk valuta	Utländsk valuta	Motpart inom Totalt samma koncern	
Balanspost				
Fordringar på kreditinstitut	18 570	1 114	19 684	0
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	2 831 137	0	2 831 137	31 175
Skuldebrev	1 594 220	0	1 594 220	0
Derivatinstrument	1 714	0	1 714	0
Aktier och andelar	31 047	0	31 047	30 309
Immateriella tillgångar	35 576	0	35 576	0
Materiella tillgångar	12 244	0	12 244	0
Övriga tillgångar (inkl. kontanta medel)	242 521	252	242 773	149
Totalt	4 767 028	1 366	4 768 394	61 634
Skulder till kreditinstitut	11 810	0	11 810	0
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 146 376	0	4 146 376	42 089
Skuldebrev emitterade till allmänheten	44 081	0	44 081	0
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	12 073	0	12 073	0
Övriga skulder	120 434	0	120 434	-444
Efterställda skulder	43 000	0	43 000	0
Totalt	4 377 774	0	4 377 774	41 645

	31.12.2016		31.12.2015	
	Bokfört värde	Nominellt värde	Bokfört värde	Nominellt värde
17. Värdepapperslån				
Som kan säljas				
Statsobligationer	12 165	12 000	10 294	10 000
Totalt	12 165	12 000	10 294	10 000

18. Finansiella tillgångars och skulders verkliga och bokförda värden	31.12.2016		31.12.2015	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Kontanta medel	96 964	96 964	207 298	207 298
Fordringar på kreditinstitut	31 214	31 231	19 684	19 684
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	3 492 232	3 724 304	2 831 137	2 987 973
Skuldebrev	1 481 538	1 490 490	1 594 220	1 610 536
Aktier och andelar	30 605	30 525	31 044	30 964
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	3	14	2	10
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	0	0	0	0
Derivatinstrument	1 278	1 278	1 714	1 714
Finansiella skulder				
Skulder till kreditinstitut	25 006	25 033	11 810	11 819
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 583 846	4 630 482	4 146 376	4 162 979
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 000	11 002	44 081	44 111
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	11 523	11 523	12 073	12 073
Efterställda skulder	42 000	42 259	43 000	43 140

Inom S-Banken-koncernen tillämpas ett förfarande där finansiella tillgångar och skulder upptas i balansräkningen enligt avräkningsdagen, med undantag av finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. I fråga om finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen tillämpas ett förfarande där de upptas i balansräkningen enligt handelsdagen. När poster som ingår i finansiella tillgångar och skulder för första gången upptas i bokföringen används verkligt värde inklusive transaktionskostnader.

Finansiella tillgångar och skulder indelas i samband med den ursprungliga bokföringen i finansiella tillgångar respektive skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, i investeringar som hålls till förfall, i finansiella tillgångar som kan säljas, i lånefordringar och kundfordringar samt i övriga finansiella skulder. Finansiella tillgångar och skulder värderas utgående från klassificeringen antingen till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

De finansiella instrumentens verkliga värde fastställs enligt de noterade priserna på den aktiva marknaden eller med värderingsmetoder som är allmänt vedertagna på värdepappersmarknaden. Bankcertifikatens, företagscertifikatens och derivatkontraktens (exkl. futurer) verkliga värden fastställs genom att framtida kassaflöden diskonteras till nuläget med bokslutsdagens marknadsräntor. Obligationslån, andelar i placeringsfonder och futurer värderas till marknadspriser. Finansiella tillgångar som ska värderas till verkligt värde värderas med hjälp av köpkurser och finansiella skulder med hjälp av säljkurser.

31.12.2016				
Finansiella instrument värderade till verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel	1 287			1 287
Finansiella tillgångar som kan säljas	1 164 634	355 827		1 520 460
Derivatfordringar		1 278		1 278
Derivatskulder		10 791		10 791

31.12.2015				
Finansiella instrument värderade till verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel	3 742			3 742
Finansiella tillgångar som kan säljas	1 397 689	240 133		1 637 822
Derivatfordringar		1 714		1 714
Derivatskulder		11 807		11 807

Finansiella tillgångar och skulder som ska värderas till verkligt värde indelas i tre klasser enligt definitionen av verkligt värde. Verkliga värden på nivå 1 fastställs genom att använda noterade icke korrigerade priser för identiska finansiella tillgångar och skulder på aktiva marknader. Verkliga värden på nivå 2 fastställs med hjälp av allmänt godkända värderingsmodeller, vars indata till betydande del bygger på observerade marknadspriser. Marknadspriserna på nivå 3 bygger på indata för tillgången eller skulden i fråga som inte bygger på observerbara marknadsdata, utan till betydande del på ledningens uppskattningar.

19. Eget kapital	31.12.2016	31.12.2015
Aktiekapital 1.1	82 880	82 880
Aktiekapital 31.12	82 880	82 880
Fonden för verkligt värde 1.1	7 042	20 530
Ökning (+)/minskning (-)	4 317	-13 488
Fonden för verkligt värde 31.12	11 359	7 042
Fonden för inbetalt fritt eget kapital 1.1	243 813	243 812
Ökning (+)/minskning (-)	0	0
Fonden för inbetalt fritt eget kapital 31.12	243 813	243 813
Förlust från tidigare räkenskapsperioder	44 858	32 021
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	18 404	12 837
	63 262	44 858
Minoritetsandel	114	12 027
Eget kapital totalt	401 428	390 620

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN, KONCERNEN, 1 000 €

20. Ränteintäkter och räntekostnader	31.12.2016	31.12.2015
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut	-51	119
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	61 663	60 549
Skuldebrev	16 260	19 851
Derivatinstrument	0	168
Övriga ränteintäkter	0	0
Totalt	77 872	80 687
Ränteintäkter från nedskrivna lånefordringar och kundfordringar	1 962	2 367
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	303	2
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	3 273	4 596
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0	0
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	4 294	3 610
Efterställda skulder	608	425
Övriga räntekostnader	1	9
Totalt	8 479	8 642

21. Nettointäkter från leasingverksamhet	31.12.2016	31.12.2015
Hysesintäkter	0	61
Avskrivningar av leasingtillgångar enligt plan	0	-3 949
Realisationsvinster och -förluster (netto) på leasingtillgångar	0	3 931
Övriga intäkter	0	12
	0	55

Finansieringsleasingverksamheten avvecklades under 2015

22. Intäkter från egetkapitalinstrument	31.12.2016	31.12.2015
Investeringar klassificerade som finansiella tillgångar som innehas för handel	9	6
	9	6

23. Provisionsintäkter och -kostnader	31.12.2016	31.12.2015
Provisionsintäkter		
utlåningsprovisioner	20 811	15 432
inlåningsprovisioner	3 857	3 590
betalningsförmedlingsprovisioner	7 366	6 481
fondandelsprovisioner	44 884	45 609
förvaltningsprovisioner	1 171	2 597
avgifter för juridiska tjänster	1 423	380
courtage	6 553	10 944
provisioner för förmedling av försäkringar	904	453
garantiprovisioner	182	165
övriga provisioner	1 593	4 032
	88 745	89 682

Provisionskostnader		
utbetalda expeditionsavgifter	33	20
övriga	35 338	35 975

24. Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	31.12.2016		Totalt
	Reavinst och -förluster (netto)	Förändringar av verkligt värde (netto)	
Skuldebrev	129	-852	-723
Aktier och andelar	-18	-7	-25
Derivatinstrument	-790	1 568	778
Summa nettointäkter från värdepappershandel	-679	709	30
Nettointäkter från valutaverksamhet	0	-30	-30
Summa resultatpost	-679	678	0

	31.12.2015		Totalt
	Reavinst och -förluster (netto)	Förändringar av verkligt värde (netto)	
Skuldebrev	0	-1 037	-1 037
Aktier och andelar	0	0	0
Derivatinstrument	-2 025	3 736	1 711
Summa nettointäkter från värdepappershandel	-2 025	2 699	674
Nettointäkter från valutaverksamhet	-17	156	139
Summa resultatpost	-2 042	2 855	814

25. Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	31.12.2016	31.12.2015
Nettointäkter från avyttring av finansiella tillgångar	22 524	10 741
Övriga intäkter från och kostnader för finansiella tillgångar som kan säljas	53	-39

26. Nettoresultat av sÄkringsredovisning	31.12.2016	31.12.2015
Nettoresultat av sÄkringsinstrument	-993	-875
Nettoresultat av sÄkringsobjekt	448	1 471

27. Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	31.12.2016	31.12.2015
Hysesintäkter	321	1 857
Avskrivningar enligt plan	-112	-672
	209	1 185

Koy Lempäälän Terminaali och Koy Limingan terminaali såldes till en ägare utanför koncernen under 2016.

28. Övriga rörelseintäkter	31.12.2016	31.12.2015
Övriga intäkter	15 458	14 734

29. Övriga rörelsekostnader	31.12.2016	31.12.2015
Hyseskostnader	5 325	5 558
Övriga kostnader	1 404	1 757
Totalt	6 729	7 315
Avgifter till Verket för finansiell stabilitet		
stabilitetsavgift	314	271
insättningsgarantiavgift	3 535	2 705
förvaltningsavgift	0	25
Totalt	3 849	3 001

Insättningsgarantifonden krediterade insättningsgarantiavgiften som betalas till Stabilitetsfonden och stabilitetsavgiften som ersatte bankskatten. Bankens resultat har inte påverkats av detta. Medlen som betalats till den gamla Insättningsgarantifonden samt bankskatten som betalats under tidigare år uppskattas räcka till de avgifter som Verket för finansiell stabilitet debiterar fram till 2020.

30. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	31.12.2016	31.12.2015
Avskrivningar enligt plan, immateriella	8 127	12 584
Avskrivningar enligt plan, materiella	242	46
Nedskrivningar	70	0

31. Nedskrivningar av krediter, andra åtaganden och övriga finansiella tillgångar	31.12.2016				
	Individuella nedskrivningar brutto	Individuella nedskrivningar brutto	Gruppvisa nedskrivningar brutto	Avräknade belopp	Resultatförda
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	10 595	368	3 253	11 207	3 009

	31.12.2015				
	Individuella nedskrivningar brutto	Individuella nedskrivningar brutto	Gruppvisa nedskrivningar brutto	Avräknade belopp	Resultatförda
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	8 602	100	2 812	11 091	423

NOTER OM SÄKERHETER OCH ANSVARFÖRBINDELSER, KONCERNEN, 1 000 €

32. Ställda säkerheter	Övriga säkerheter	
	31.12.2016	31.12.2015
För egen skuld, balanspost:		
Skulder till kreditinstitut	174 000	157 500
Derivatinstrument	11 737	11 616
Summa säkerheter för egen skuld	185 737	169 116
För egen räkning av andra skäl	136	13 771
För andras räkning	31	18

33. Pensionsåtaganden

Personalens lagstadgade pensionsskydd har ordnats genom Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo och Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen.

34. Leasing- och andra hyresåtaganden	31.12.2016	31.12.2015
Under 1 år	1 573	1 720
Över 1 år och under 5 år	642	3 975
Totalt	2 216	5 695

Leasing- och andra hyresåtaganden avser lokalhyra, fordon och telefoner. Avtalen kan inte hävas under pågående avtalsperiod.

35. Åtaganden utanför balansräkningen	31.12.2016	31.12.2015
Garantier	20 915	20 186
Outnyttjade kreditmöjligheter	1 140 576	1 224 896

Banken har ingått åtaganden om 20,99 miljoner euro utanför balansräkningen för företag som hör till koncernen.

36. Förmedlingsfordringar och -skulder	31.12.2016	31.12.2015
Sparmedel i enlighet med LS-lagen	174	162
Övriga förmedlingsfordringar och -skulder		
Köp från förmedlare	6 267	7 133
Förmedlingsskuld till kunder	13 372	11 063

NOTER OM PERSONALEN OCH FÖRVALTNINGS- OCH TILLSYNSORGANENS LEDAMÖTER

	31.12.2016		31.12.2015	
	Medelantal anställda	anställda	Medelantal anställda	anställda
37. Anställda				
Fast heltidsanställda	535	529	585	572
Fast deltidsanställda	75	74	72	73
Visstidsanställda	66	63	55	51
Totalt	676	666	712	696
Löner och arvoden till koncernledningen (1 000 €)			31.12.2016	31.12.2015
Koncernbolag/verkställande direktören och dennes ställföreträdare			939	885
Koncernbolag/styrelsen			67	98

De krediter som beviljats verkställande direktören, dennes ställföreträdare och styrelsen meddelas i noterna gällande kreditgivning till närmaste kretsen. Det finns en separat pensionsförbindelse för S-Banken Ab:s ledningsgrupp.

DEN NÄRMASTE KRETSENS AFFÄRSTRANSAKTIONER, KONCERNEN, 1 000 €

38. Lån och övriga finansiella fordringar på närstående till kreditinstitutet, investeringar i sådana företag samt garantier och säkerheter ställda för deras räkning för återbetalning av lån från tredje part	31.12.2016		31.12.2015	
	Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	Totalt	Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	Totalt
Närstående relation				
Ledning	1 677	1 677	464	464
Ledning i holdingföretag	2 930	2 930	1 433	1 433
Släktskap	186	186	1 577	1 577
Nedskrivningar vid räkenskapsperiodens slut				
Totalt	4 791	4 791	3 474	3 474

Det finns inga individuella nedskrivningar i anslutning till kreditgivningen till den närmaste kretsen. I villkoren för kortkrediter till företagets närstående iaktas samma sedvanliga principer och allmänna villkor som vid kreditgivning till allmänheten. S-Banken köper och levererar tjänster till sina holdingföretag med tillämpning av sedanlig affärsverksamhet och avtalsvillkor. Köpevillkoren för de förvaltningsfastigheter som såldes till ett holdingföretag under räkenskapsperioden motsvarade likaså de rådande marknadsvillkoren.

DOTTER- OCH INTRESSEBOLAG

39. Dotterbolag	Hemort	Ägarandel
S-Asiakaspalvelu Oy	Helsingfors	100 %
FIM Kapitalförvaltning Ab	Helsingfors	100 %
FIM Investeringstjänster Ab	Helsingfors	100 %
FIM Fastighet Ab	Helsingfors	80 %

Dotterbolagen har konsoliderats i koncernen med hjälp av förvärvsmetoden.

Intressebolag	Hemort	Ägarandel
S-Crosskey Ab	Mariehamn	40 %

Intressebolagen har konsoliderats i koncernen med hjälp av kapitalandelsmetoden.

ÖVRIGA NOTER, KONCERNEN, 1 000 €

40. Upplysningar om notariatverksamhet och summa kundmedel som förvaltas	31.12.2016	31.12.2015
Förvaltade kundmedel i slutet av perioden	6 264 184	6 012 039
Förvalt kapital	2 497 042	2 433 527
Diskretionär kapitalförvaltning	874 628	759 545
Övrig kapitalförvaltning	1 622 415	1 673 981
Tillgångar på penningkonton	0	0
Tillgångar i konsultativ kapitalförvaltning	25 243	24 398

S-Bankens dotterbolag FIM Kapitalförvaltning Ab bedriver kapitalförvaltningsverksamhet samt fondverksamhet och till fondverksamheten väsentligen hörande affärsverksamhet i enlighet med ett utvidgat verksamhetstillstånd enligt lagen om placeringsfonder. Bolaget förvaltade vid årets slut totalt 56 placerings- eller specialplaceringsfonder. Till bolagets kapitalförvaltningstjänster hör individuella kapitalförvaltningstjänster och fondkapitalförvaltning. Kunderna är både privatpersoner och institutionella placerare. Den konsultativa kapitalförvaltningen, private banking, den institutionella försäljningen och kundtjänsten överfördes från FIM Investeringstjänster Ab till S-Banken den 31 december 2016 genom en verksamhetsöverlåtelse.

NOTER OM REVISORSARVODEN, KONCERNEN, 1 000 €

41. Uppgifter om revisorsarvoden	31.12.2016	31.12.2015
Revision	304	292
Skatterådgivning	6	11
Övriga tjänster	5	111

S-BANKEN AB:S BOKSLUT

BALANSRÄKNING

AKTIVA (t€)	Not	31.12.2016	31.12.2015
Kontanta medel	1, 15, 16, 19	96 964	207 298
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker			
Övriga	3, 15, 16, 19	930 242	1 123 559
Fordringar på kreditinstitut	1, 15, 16	29 823	12 257
På anfordran betalbara		18 072	459
Övriga		11 751	11 799
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	2, 15, 16, 19	3 492 096	2 860 912
På anfordran betalbara		2 998	3 107
Övriga		3 489 098	2 857 805
Skuldebrev	3, 15, 16, 19	551 296	467 626
Övriga		551 296	467 626
Aktier och andelar	4, 16, 18	30 551	30 418
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	4, 16, 19	3	3
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	4, 16, 19	29 942	30 309
Derivatinstrument	5, 15, 16, 19	1 278	1 714
Immateriella tillgångar	6, 16	42 528	29 677
Materiella tillgångar	6, 16	305	293
Övriga materiella tillgångar		305	293
Övriga tillgångar	11	2 952	12 138
Aktieemissionsfordringar/Placeringsandelsemmissionsfordringar/ Grundfondsemmissionsfordringar			
Övriga tillgångar	7	3 884	2 952
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	16 674	25 017
Uppskjutna skattefordringar	9		
AKTIVA SAMMANLAGT		5 225 586	4 792 036

PASSIVA (t€)	Not	31.12.2016	31.12.2015
FRÄMMANDE KAPITAL			
Skulder till kreditinstitut	15, 16, 19	25 006	11 810
Kreditinstitut		25 006	11 810
På anfordran betalbara		6	10
Övriga		25 000	11 800
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	15, 16, 19	4 606 526	4 188 465
Inlåning		4 569 639	4 154 100
På anfordran betalbara		4 551 947	4 072 513
Övriga		17 693	81 587
Övriga skulder		36 887	34 365
På anfordran betalbara		30 513	33 255
Övriga		6 374	1 110
Skuldebrev emitterade till allmänheten	10, 15, 16, 19	11 000	44 081
Obligationslån		0	2 601
Övriga		11 000	41 480
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	5, 11, 15, 16, 19	11 523	11 807
Övriga skulder	12, 16	97 238	86 930
Övriga skulder		97 238	86 930
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	16 166	12 425
Efterställda skulder	14, 15, 16, 19	42 000	43 000
Övriga		42 000	43 000
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT		4 809 461	4 398 518
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER			
Avskrivningsdifferens		5 686	5 670
Reserver		21 057	13 013
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER TOTALT		26 743	18 684
EGET KAPITAL			
Aktiekapital	20, 21, 22	82 880	82 880
Övriga bundna fonder			
Fonden för verkligt värde	20	14 198	8 791
Värdering till verkligt värde		14 198	8 791
Fria fonder			
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	20	243 832	243 832
Balanserad vinst (förlust) från tidigare räkenskapsperioder	20	39 331	30 413
Räkenskapsperiodens vinst (förlust)	20	9 140	8 919
TOTALT EGET KAPITAL	20	389 382	374 835
PASSIVA SAMMANLAGT		5 225 586	4 792 036
ÅTAGANDEN UTANFÖR BALANSRÄKNINGEN			
Oåterkalleliga åtaganden till förmån för kund	38		
Återköpsförbindelser avseende värdepapper		201 294	290 549
Övriga		968 317	991 259

RESULTATRÄKNING

(t €)	Not	31.12.2016	31.12.2015
Ränteintäkter	23	78 081	80 982
Nettointäkter från leasingverksamhet	24	0	55
Räntekostnader	23	-8 493	-8 679
RÄNTENETTO		69 588	72 358
Intäkter från egetkapitalinstrument	25	998	1 236
Motpart inom samma koncern		998	1 236
Provisionsintäkter	26	42 772	29 677
Provisionskostnader	26	-7 495	-4 383
Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	27	25	-44
Nettointäkter från värdepappershandel		49	-30
Nettointäkter från valutaverksamhet		-25	-14
Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	28	22 570	10 703
Nettoresultat av säkringsredovisning	29	-545	595
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	30	114	602
Övriga rörelseintäkter	31	17 146	15 400
Förvaltningskostnader			
Personalkostnader		-31 524	-33 487
Löner och arvoden		-25 273	-27 534
Lönebikostnader		-6 250	-5 954
Pensionskostnader		-4 637	-4 435
Övriga lönebikostnader		-1 614	-1 518
Övriga administrationskostnader		-68 096	-59 146
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	33	-8 497	-9 035
Övriga rörelsekostnader	32	-13 156	-4 300
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden	34	-2 559	-423
RÖRELSEVINST (-FÖRLUST)		21 342	19 754
Bokslutsdispositioner		-8 060	-10 926
Inkomstskatt		-4 143	91
VINST (FÖRLUST) AV ORDINARIE VERKSAMHET EFTER SKATT		9 140	8 919
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST (FÖRLUST)		9 140	8 919

FINANSIERINGSANALYS

MN €	2016	2015
KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN		
Räkenskapsperiodens resultat	9	9
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat	14	12
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	-623	-238
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	-629	-253
Övriga tillgångar	6	15
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	403	24
Skulder till kreditinstitut	13	-56
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	418	76
Övriga skulder	-28	5
A. Rörelseverksamhetens kassaflöde sammanlagt	-197	-192
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE		
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-7	-11
Aktier och andelar	-17	
B. Investeringarnas kassaflöde sammanlagt	-25	-11
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE		
Efterställda skulder, minskning	-1	2
C. Finansieringens kassaflöde sammanlagt	-1	2
NETTOFÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL (A+B+C)		
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	1 854	2 055
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	1 631	1 854
Ränteintäkter	74	82
Räntekostnader	-9	-7

MN €	2015	2014
JUSTERINGAR I PERIODENS VINST		
Nettoresultat av säkringsredovisning	1	-1
Avskrivningar enligt plan	8	9
Nedskrivningar av krediter och andra åtaganden	1	-1
Poster utan betalningstransaktioner och övriga justeringar	5	5
Justeringar sammanlagt	14	12
LIKVIDA MEDEL		
Kontanta medel	97	207
Skuldebrev	1 482	1 614
Aktier och andelar	23	21
Fordringar på kreditinstitut	30	12
Totalt	1 631	1 854

PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

S-Banken Ab är moderbolag i S-Banken-koncernen. S-Banken är en inlåningsbank som bedriver kreditinstitutsverksamhet enligt kreditinstitutslagen (610/2014). Banken och koncernbolagen tillhandahåller även sådana investeringstjänster som avses i 1 kap. 11 § i lagen om investeringstjänster (747/2012). Banken svarar i egenskap av moderbolag för uppgifter som hanteras centralt för de bolag som ingår i koncernen, bland annat administration, styrning och övervakning av koncernen.

S-Bankens huvudkontor finns på Flemingsgatan 34, 00510 Helsingfors. Handelslagen i S-gruppen och Lokal-Tapiola-gruppens regionbolag sköter i egenskap av ombud kundservice på handelslagens verksamhetsställen utgående från ombudsavtal.

Den 1 augusti 2013 förvärvade S-Banken Ab 51 procent av FIM Abp:s aktiestock och bestämmanderätt och den 1 juni 2016 återstående 49 procent. FIM Abp fusionerades med S-Banken Ab den 30 november 2016. S-Banken sålde sitt innehav i Koy Lempäälän Terminaali och Koy Limingan terminaali den 1 mars 2016.

I S-Banken Ab:s resultaträkning och balansräkning upptas inga uppskjutna skatteskulder eller -fordringar. De viktigaste uppskjutna skatteskulderna eller -fordringarna anges i noterna i samband med specificeringen av skatterna.

Till övriga delar hänvisas till principerna för upprättandet av koncernens bokslut.

NOTER TILL S-BANKEN AB:S BALANSRÄKNING, 1 000 €

1. Fordringar på kreditinstitut	31.12.2016		
	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt
Centralbanker	96 964	0	96 964
Inhemska kreditinstitut	8 146	11 751	19 897
Utländska kreditinstitut	9 926	0	9 926
Summa fordringar på kreditinstitut	115 036	11 751	126 787

	31.12.2015		
	På anfordran betalbara	Övriga	Totalt
Centralbanker	207 298	0	207 298
Inhemska kreditinstitut	458	10 681	11 139
Utländska kreditinstitut	1	1 118	1 118
Summa fordringar på kreditinstitut	207 757	11 799	219 555

2. Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	31.12.2016	31.12.2015
Icke-finansiella företag och bostadssammanslutningar	657 959	386 538
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	57 458	57 670
Hushåll	2 766 236	2 407 134
Hushållens ideella organisationer	7 876	2 811
Utlandet	2 567	6 759
Summa fordringar på allmänheten och offentlig sektor	3 492 096	2 860 912

Kreditförlustreserveringar som görs för posten Fordringar på allmänheten och offentlig sektor uppgår till sammanlagt 21 057 TEUR.

Nedskrivningar vid årets början	2 912	3 676
Individuella nedskrivningar som redovisats under perioden	368	100
Gruppvisa nedskrivningar som redovisats under perioden	3 253	2 812
Gruppvisa nedskrivningar som återförts under perioden	-2 912	-3 676
Nedskrivningar vid årets slut	3 620	2 912
Kreditförlusternas belopp vid räkenskapsperiodens slut	2 559	423
Oreglerade fordringar vid räkenskapsperiodens slut	12 419	14 937
Nedskrivna fordringar vid räkenskapsperiodens slut	-3 620	-2 912

3. Skuldebrev			31.12.2016	
	Onoterade	Totalt		
Emitterade av offentlig sektor				
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Kommuncertifikat	115 554	115 554		
Statsobligationer	23 411	23 411		
Obligationer emitterade av andra offentliga organ	47 217	47 217		
Övriga skuldebrev	81 182	81 182		
Summa skuldebrev emitterade av offentlig sektor	267 365	267 365		
Skuldebrev exkl. offentlig sektor				
Finansiella tillgångar som innehas för handel				
Obligationer emitterade av banker	240	240		
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Företagscertifikat	27 022	27 022		
Obligationer emitterade av banker	850 697	850 697		
Övriga skuldebrev	336 214	336 214		
Summa skuldebrev exkl. offentlig sektor	1 214 173	1 214 173		
Summa skuldebrev	1 481 538	1 481 538		
– varav belåningsbara i centralbanker	930 242	930 242		
– varav skuldebrev som inte löper med ränta	6 830	6 830		

			31.12.2015	
	Onoterade	Totalt		
Emitterade av offentlig sektor				
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Statsobligationer	28 600	28 600		
Obligationer emitterade av andra offentliga organ	73 567	73 567		
Övriga skuldebrev	20 015	20 015		
Summa skuldebrev emitterade av offentlig sektor	122 182	122 182		
Skuldebrev exkl. offentlig sektor				
Finansiella tillgångar som innehas för handel				
	0	0		
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Företagscertifikat	12 003	12 003		
Obligationer emitterade av banker	1 122 560	1 122 560		
Övriga skuldebrev	334 441	334 441		
Summa skuldebrev exkl. offentlig sektor	1 469 004	1 469 004		
Summa skuldebrev	1 591 186	1 591 186		
– varav belåningsbara i centralbanker	1 123 559	1 123 559		
– varav skuldebrev som inte löper med ränta	0	0		

4. Aktier och andelar	31.12.2016		
	Publikt noterade	Övriga	Totalt
Aktier och andelar			
Finansiella tillgångar som innehas för handel	555	0	555
Finansiella tillgångar som kan säljas	29 793	203	29 996
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0	3	3
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	0	29 942	29 942
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0	3	3
Totalt	30 348	30 148	60 496

– varav i kreditinstitut

4. Aktier och andelar	31.12.2015		
	Publikt noterade	Övriga	Totalt
Aktier och andelar			
Finansiella tillgångar som innehas för handel	0	0	0
Finansiella tillgångar som kan säljas	30 215	202	30 418
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	0	30 309	30 309
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	0	3	3
Totalt	30 215	30 515	60 730

– varav i kreditinstitut

5. Derivatinstrument	31.12.2016		
	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
Säkringsinstrument			
Räntederivat			
Ränteswapavtal	456 200	0	-8 284
Av det nominella värdet på de derivatansvarsförbindelser som ingår i säkringsredovisningen har			
tusen euro en löptid på under 1 år,	95 000		
tusen euro en löptid på 1–5 år och	305 000		
tusen euro en löptid på över 5 år.	56 200		

5. Derivatinstrument	31.12.2016		
	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
Övriga derivatinstrument			
Räntederivat			
Optionskontrakt, köpta	200 000	382	0
Optionskontrakt, utfärdade	200 000	0	-1 528
Ränteswapavtal	45 000	6	-89
Aktiederivat			
Optionskontrakt, köpta	3 723	236	0
Optionskontrakt, utfärdade	3 723	0	-236
Av det nominella värdet på de derivatansvarsförbindelser som inte ingår i säkringsredovisningen har			
tusen euro en löptid på under 1 år,	3 723		
tusen euro en löptid på 1–5 år och	220 000		
tusen euro en löptid på över 5 år.	225 000		

	31.12.2015		
	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
Säkringsinstrument			
Räntederivat			
Ränteswapavtal	589 000	8	-9 158
Av det nominella värdet på de derivatansvarsförbindelser som ingår i säkringsredovisningen har			
tusen euro en löptid på under 1 år,	208 000		
tusen euro en löptid på 1–5 år och	342 000		
tusen euro en löptid på över 5 år.	39 000		

	31.12.2015		
	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde
Övriga derivatinstrument			
Räntederivat			
Optionskontrakt, köpta	220 000	768	0
Optionskontrakt, utfärdade	245 000	0	-1 440
Ränteswapavtal	20 200	0	-325
Aktiederivat			
Optionskontrakt, köpta	20 942	1 050	0
Optionskontrakt, utfärdade	20 942	0	-995
Av det nominella värdet på de derivatansvarsförbindelser som inte ingår i säkringsredovisningen har			
tusen euro en löptid på under 1 år,	98 942		
tusen euro en löptid på 1–5 år och	350 000		
tusen euro en löptid på över 5 år.	57 200		

6. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar under räkenskapsperioden	IT-program och licensavgifter	Förskotts-betalningar	Goodwill	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2015	42 983	10 195	4 000	57 178
Ökning	11 118	0	0	11 118
Minskning	-5 778	-364	0	-6 142
Överföringar mellan posterna	9 471	-9 471	0	0
Anskaffningsvärde 31.12.2015	57 793	360	4 000	62 154
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2015	28 884		-533	28 351
Avskrivningar	-2 259		-800	-3 059
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2015	-31 143		-1 333	-32 476
Bokfört värde 1.1.2015	0	0	0	0
Bokfört värde 31.12.2015	26 650	360	2 667	29 677

Förändringar i immateriella tillgångar 2016	IT-program och licensavgifter	Förskotts-betalningar	Goodwill	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2016	57 793	360	4 000	62 154
Ökning	765	6 963	13 628	21 356
Överföringar mellan posterna	90	-106	0	-17
Anskaffningsvärde 31.12.2016	58 648	7 217	17 628	83 494
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2016	-31 143		-1 333	-32 476
Ackumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar	-169		0	-169
Avskrivningar	-7 159		-1 161	-8 320
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2016	-38 471		-2 495	-40 966
Bokfört värde 1.1.2016	26 650	360	2 667	29 677
Bokfört värde 31.12.2016	20 177	7 217	15 134	42 528

Förändringar i materiella tillgångar 2015, 1 000 EUR	Maskiner och inventarier	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2015	229	229
Ökning	336	336
Minskning	-32	-32
Anskaffningsvärde 31.12.2015	533	533
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2015	-73	-73
Avskrivningar	-167	-167
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2015	-240	-240
Bokfört värde 1.1.2015	0	0
Bokfört värde 31.12.2015	293	293

Förändringar i materiella tillgångar 2016	Maskiner och inventarier	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2016	533	533
Ökning	176	176
Överföringar mellan posterna	17	17
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2016	-240	-240
Akkumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar	-3	-3
Avskrivningar	-177	-177
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2016	-420	-420
Bokfört värde 1.1.2016	293	293
Bokfört värde 31.12.2016	305	305

7. Övriga tillgångar	31.12.2016	31.12.2015
Betalningsförmedlingsfordringar	23	0
Kundfordringar för sålda värdepapper	573	
Övriga	3 289	2 952
Totalt	3 884	2 952

Av kundfordringarna för sålda värdepapper är 32 TEUR på värdepappersföretag.

8. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	31.12.2016	31.12.2015
Räntefordringar	13 230	20 812
Övriga upplupna intäkter	3 444	4 205
Totalt	16 674	25 017

9. Uppskjutna skattefordringar och -skulder	31.12.2015	31.12.2015
Uppskjutna skattefordringar för fastställda förluster	12	0
Uppskjuten skatteskuld för fonden för verkligt värde	2 840	1 758
Uppskjuten skatteskuld för bokslutsdispositioner	5 349	3 737

10. Skuldebrev som kreditinstitutet emitterat till allmänheten	31.12.2016		31.12.2015	
	Bokfört värde	Nominellt värde	Bokfört värde*	Nominellt värde
Bankcertifikat	11 000	10 992	41 480	41 443
Obligationslån	0	0	2 601	2 601
Totalt	11 000	10 992	44 081	44 044

11. Andra skulder som innehas för handel	31.12.2016	31.12.2015
Uppkommit vid blankning av aktier	732	0
Andra skulder som innehas för handel totalt	732	0

12. Övriga skulder	31.12.2016	31.12.2015
Betalningsförmedlingsskulder	88 655	79 338
Leverantörsskulder för köpta värdepapper	87	0
Övriga	8 496	7 592
Övriga skulder totalt	97 238	86 930

13. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31.12.2016	31.12.2015
Ränteskulder	459	1 083
Övriga förutbetalda intäkter	15 707	11 342
Totalt	16 166	12 425

14. Efterställda skulder	31.12.2016		
	Bokfört värde*	Nominellt värde	Ränta Förfallodag
Debentur I/2015	16 019	16 000 Euribor 12 mån. + 1,5 %	1.12.2025
Debentur I/2016	26 233	26 000 Euribor 12 mån. + 1,8 %	30.6.2026

*) inklusive upplupna räntor
Villkor för lånen med debenturlånevillkor: Emittenten förbehåller sig rätten att återköpa en del av lånet före förfallodagen. Emittenten eller ett företag som hör till emittentens koncern kan endast i begränsad utsträckning lösa in ett lån innan lånetiden går ut utan Finansinspektionens tillstånd. En förutsättning för inlösen är att lånen inom kort tid säljs till en ny placerare. Skuldebrevets innehavare har inte rätt att kräva att lånet återbetalas i förtid. Lånen med debenturlånevillkor är efterställda bankens övriga skuldförbindelser. Vid beräkningen av kapitaltäckningen har lånen med debenturlånevillkor grupperats i supplementärkapitalet (Tier II) i enlighet med CRR. I fråga om kapitallånet tillämpas bestämmelserna om kapitallån i 12 kap. i aktiebolagslagen.

Modell för kapitalinstrumentens centrala egenskaper	Debentur I/2015	Debentur I/2016
Emittent	S-Banken Ab	S-Banken Ab
Individuell kod	FI4000185418	FI4000210877
Lagstiftning som tillämpas på instrumentet	Finlands lag	Finlands lag
Reglering		
Regler för kapitaltäckning under övergångsperioden	Supplementärkapital (T2)	Supplementärkapital (T2)
Regler för kapitaltäckning efter övergångsperioden	Supplementärkapital (T2)	Supplementärkapital (T2)
Kan användas på enskilda företags nivå eller på basis av konsolidering/ underkonsolideringsnivå/på enskilda företags nivå och på basis av konsolidering/ underkonsolideringsgruppens nivå	enskilt företag och på basis av konsolidering	enskilt företag och på basis av konsolidering
Instrumentslag		
Belopp som upptagits i lagstadgat kapital mn euro (på den sista rapporteringsdagen)	16	26
Instrumentets nominella belopp mn euro	16	26
Emissionspris	100 %	100 %
Inlösenpris	100 %	100 %
Bokföringsmässig klassificering	Anskaffningsutgift periodiserad enligt ansvar	Anskaffningsutgift periodiserad enligt ansvar
Ursprunglig emissionsdag	1.12.2015	30.6.2016
Ursprunglig maturitet	15.1.2018	15.9.2018
Inlösen av emittenten kräver förhandsgodkännande av myndighet	ja	ja
Utan eller med förfallodag	Med förfallodag	Med förfallodag
Ursprunglig maturitet	1.12.2025	30.6.2026

Modell för kapitalinstrumentens centrala egenskaper	Debentur I/2015	Debentur I/2016
Eventuell återinlösendag, villkorliga återinlösendagar och inlösenbelopp	Debenturens kapital återbetalas i poster med jämnt nominellt värde årligen 1.12, första gången 1.12.2021 och sista gången 1.12.2025. Emittenten förbehåller sig rätten att återbetala debenturen före förfallodagen. Återbetalning kan tidigast ske fem (5) år efter emissionen av lånet, såvida FI inte beviljar tillstånd för tidigare återbetalning.	Debenturens kapital återbetalas i poster med jämnt nominellt värde årligen 30.6, första gången 30.6.2022 och sista gången 30.6.2026. Emittenten förbehåller sig rätten att återbetala debenturen före förfallodagen. Återbetalning kan tidigast ske fem (5) år efter emissionen av lånet, såvida FI inte beviljar tillstånd för tidigare återbetalning.
Eventuella senare återinlösendagar	se punkten ovan	se punkten ovan
Kuponger/Utdelning		
Kuponger/Utdelning		
Fast eller rörlig utdelning/kupong	rörlig kupong	rörlig kupong
Ränta på kupongen och relaterade index	Euribor 12 mån. + 1,5 % per annum	Euribor 12 mån. + 1,8 % per annum
Dividend stopper-klausul	nej	nej
Helt behovsprövad, delvis behovsprövad eller obligatorisk (när det gäller tajmningen)	obligatorisk	obligatorisk
Helt behovsprövad, delvis behovsprövad eller obligatorisk (när det gäller beloppet)	obligatorisk	obligatorisk
Step-up-villkor eller annat inlösenincitament	nej	nej
Icke-kumulativ eller kumulativ	icke-kumulativ	icke-kumulativ
Bytbar eller bunden	bunden	bunden
Vilka faktorer inverkar på bytet om instrumentet är bytbart?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Ska instrumentet bytas helt och hållet eller delvis om det är bytbart?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Vilken är växelkursen om instrumentet ska bytas?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Är bytet obligatoriskt eller valfritt om instrumentet kan bytas?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Specificera mot ett hurtant instrument instrumentet kan bytas om det är utbytbart.	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Specificera mot vilken emittents instrument instrumentet kan bytas om det är utbytbart.	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Egenskaper för sänkning av bokföringsvärdet	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Vilka faktorer utlöser sänkningen av bokföringsvärdet om det kan sänkas?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Ska bokföringsvärdet sänkas helt eller delvis om en sänkning är möjlig?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Ska bokföringsvärdet sänkas permanent eller temporärt om en sänkning är möjlig?	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte
Beskriv mekanismen för en höjning av bokföringsvärdet om sänkningen är temporär.	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte

Modell för kapitalinstrumentens centrala egenskaper	Debentur I/2015	Debentur I/2016
Hierarkisk ställning vid likvidation (specificera instrumentslaget, som har omedelbart bättre företrädesrätt).	Debenturer är skuldinstrument med en sämre företrädesrätt, och enligt artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ingår de i supplementärkapitalet (T2), om förutsättningarna i ifrågavarande artikel och de övriga förutsättningarna i förordningen uppfylls. Debenturen har sämre företrädesrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för kvittning av motfordringar.	Debenturer är skuldinstrument med en sämre företrädesrätt, och enligt artikel 63 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 ingår de i supplementärkapitalet (T2), om förutsättningarna i ifrågavarande artikel och de övriga förutsättningarna i förordningen uppfylls. Debenturen har sämre företrädesrätt än emittentens övriga förbindelser. Debenturen kan inte användas för kvittning av motfordringar.
Egenskaper som inte uppfyller kraven	nej	nej
Precisera eventuella egenskaper som inte uppfyller kraven	Lämpar sig inte	Lämpar sig inte

15. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder	31.12.2016					Totalt
	0-3 mån.	3-12 mån.	1-5 år	5-10 år	Över 10 år	
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	15 073	23 650	814 641	76 878	0	930 242
Fordringar på kreditinstitut	29 823	0	0	0	0	29 823
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	215 200	322 487	1 249 436	621 477	1 083 495	3 492 095
Skuldebrev	137 274	88 472	298 292	27 257	0	551 296
Derivatinstrument (tillgångar)	0	236	1 035	6	0	1 278
Finansiella tillgångar totalt	397 371	434 845	2 363 405	725 618	1 083 495	5 004 734
Skulder till kreditinstitut	5 006	20 000	0	0	0	25 006
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 595 942	7 726	2 859	0	0	4 606 526
Skuldebrev emitterade till allmänheten	10 000	1 000	0	0	0	11 000
Efterställda skulder	0	0	8 400	33 600	0	42 000
Derivatinstrument (skulder)	732	998	7 194	2 019	580	11 523
Finansiella skulder totalt	4 611 681	29 724	18 452	35 619	580	4 696 056

	31.12.2015					Totalt
	0-3 mån.	3-12 mån.	1-5 år	5-10 år	Över 10 år	
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	85 569	160 178	821 920	55 893	0	1 123 559
Fordringar på kreditinstitut	12 257	0	0	0	0	12 257
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	189 365	254 052	971 245	595 539	850 710	2 860 912
Skuldebrev	27 036	89 210	337 451	13 929	0	467 626
Derivatinstrument (tillgångar)	100	659	954	0	0	1 714
Finansiella tillgångar totalt	314 328	504 099	2 131 570	665 361	850 710	4 466 069
Skulder till kreditinstitut	10	11 800	0	0	0	11 810
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 143 134	35 317	10 015	0	0	4 188 465
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16 495	27 585	0	0	0	44 081
Efterställda skulder	3 000	16 000	8 000	16 000	0	43 000
Derivatinstrument (skulder)	1 113	2 793	6 309	2 210	0	12 425
Finansiella skulder totalt	4 163 752	93 495	24 324	18 210	0	4 299 781

16. Specifikation av balansposter i inhemsk och utländsk valuta och i poster gentemot företag inom samma koncern	31.12.2016			
	Inhemsk valuta	Utländsk valuta	Motpart inom Totalt samma koncern	
Fordringar på kreditinstitut	15 347	14 476	29 823	0
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	3 492 096	0	3 492 096	0
Skuldebrev	1 481 538	0	1 481 538	0
Derivatinstrument	1 278	0	1 278	0
Aktier och andelar	60 495	0	60 496	29 942
Immateriella tillgångar	42 528	0	42 528	0
Materiella tillgångar	305	0	305	0
Övriga tillgångar (inkl. kontanta medel)	117 522	0	117 522	72
Totalt	5 211 109	14 477	5 225 586	30 013
Skulder till kreditinstitut	25 006	0	25 006	0
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 593 484	13 042	4 606 526	22 680
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 000	0	11 000	0
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	11 523	0	11 523	0
Övriga skulder	113 306	98	113 405	4 051
Efterställda skulder	42 000	0	42 000	0
Totalt	4 796 320	13 140	4 809 461	26 731

Specifikation av balansposter i inhemsk och i utländsk valuta och i poster gentemot företag inom samma koncern	31.12.2015			
	Inhemsk valuta	Utländsk valuta	Motpart inom Totalt samma koncern	
Fordringar på kreditinstitut	12 257	0	12 257	0
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	2 860 912	0	2 860 912	31 175
Skuldebrev	1 591 186	0	1 591 186	0
Derivatinstrument	1 714	0	1 714	0
Aktier och andelar	60 730	0	60 730	30 309
Immateriella tillgångar	29 677	0	29 677	0
Materiella tillgångar	293	0	293	0
Övriga tillgångar (inkl. kontanta medel)	235 133	134	235 267	149
Totalt	4 791 902	134	4 792 036	61 634
Skulder till kreditinstitut	11 810	0	11 810	0
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 188 465	0	4 188 465	42 089
Skuldebrev emitterade till allmänheten	44 081	0	44 081	0
Derivatinstrument och skulder som innehas för handel	11 807	0	11 807	0
Övriga skulder	99 355	0	99 355	-444
Efterställda skulder	43 000	0	43 000	0
Totalt	4 398 518	0	4 398 518	41 645

17. Värdepapperslån	31.12.2016	
	Bokfört värde	Nominellt värde
Som kan säljas		
Statsobligationer	12 165	12 000
Totalt	12 165	12 000

17. Värdepapperslån	31.12.2015	
	Bokfört värde	Nominellt värde
Som kan säljas		
Statsobligationer	10 294	10 000
Totalt	10 294	10 000

18. Fastställande av verkligt värde på annan grund än marknadsvärdet samt resultatförda förändringar av verkligt värde

Om ett finansiellt instruments verkliga värde inte kan fastställas på basis av priser noterade på den aktiva marknaden, används värderingsmetoder som är allmänt vedertagna på värdepappersmarknaden. Finansiella tillgångars och skulders verkliga värde fastställs genom att framtida kassaflöden diskonteras till nuläget med bokslutsdagens marknadsräntor.

I resultaträkningen upptas inga sådana förändringar i verkligt värde i bokföringen för räkenskapsperioderna 2016 och 2015, med undantag av räntederivat.

19. Finansiella tillgångars och skulders verkliga och bokförda värden	31.12.2016		31.12.2015	
	Bokfört värde	Verkligt värde	Bokfört värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Kontanta medel	96 964	96 964	207 298	207 298
Fordringar på kreditinstitut	29 823	29 840	12 257	12 257
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	3 492 096	3 724 169	2 860 912	3 017 748
Skuldebrev	1 481 538	1 490 490	1 591 186	1 607 485
Aktier och andelar	30 551	30 471	30 418	30 338
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	3	12	3	11
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	29 942	46 438	30 309	55 613
Derivatinstrument	1 278	1 278	1 714	1 714
Finansiella skulder				
Skulder till kreditinstitut	25 006	25 033	11 810	11 831
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	4 606 526	4 653 162	4 188 465	4 205 068
Skuldebrev emitterade till allmänheten	11 000	11 002	44 081	44 111
Derivatinstrument och andra skulder som innehas för handel	11 523	11 523	11 807	11 807
Efterställda skulder	42 000	42 259	43 000	43 140

	31.12.2016			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella instrument värderade till verkligt värde				
Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel	1 287			1 287
Finansiella tillgångar som kan säljas	1 164 634	355 933		1 520 566
Derivatfordringar		1 278		1 278
Derivatskulder		10 791		10 791

	31.12.2015			
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella instrument värderade till verkligt värde				
Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel				0
Finansiella tillgångar som kan säljas	1 397 689	240 133		1 637 822
Derivatfordringar		1 714		1 714
Derivatskulder		11 807		11 807

20. Eget kapital	31.12.2016	31.12.2015
Aktiekapital 1.1	82 880	82 880
Aktiekapital 31.12	82 880	82 880
Fonden för verkligt värde 1.1	8 791	25 653
Ökning (+)/minskning (-)	5 407	-16 862
Fonden för verkligt värde 31.12	14 198	8 791
Fonden för inbetalt fritt eget kapital 1.1	243 832	243 832
Fonden för inbetalt fritt eget kapital 31.12	243 832	243 832
Vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder 1.1	39 331	30 413
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	9 140	8 919
Totalt	389 382	374 835

21. Aktiekapital

6 702 892 st., tot. 82 880 200 euro.

Inga aktieslag som berättigar till olika röstetal eller utdelning av olika storlek.

22. Aktieägare och aktieinnehavets fördelning

Ägare	Ägarandel
Centrallaget för handelslagen i Finland	37,5 %
LokalTapiola Ömsesidigt Försäkringsbolag	20,0 %
Helsingfors Handelslag Elanto	7,5 %
LokalTapiola Ömsesidigt Livförsäkringsbolag	3,5 %
Osuuskauppa Hämeenmaa	2,9 %
Pirkanmaan Osuuskauppa	2,7 %
Osuuskauppa Keskimaa	2,5 %
Osuuskauppa Arina	2,5 %
Turun Osuuskauppa	2,2 %
Osuuskauppa PeeÄssä	2,2 %
Handelslaget KPO	2,1 %
Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa	1,8 %
Kymen Seudun Osuuskauppa	1,8 %
Suur-Seudun Osuuskauppa SSO	1,7 %
Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo	1,5 %
Osuuskauppa Suur-Savo	1,4 %
Pohjois-Karjalan Osuuskauppa	1,2 %
Satakunnan Osuuskauppa	1,1 %
Osuuskauppa Varuboden-Osla Handelslag	1,1 %
Etelä-Karjalan Osuuskauppa	1,0 %
Osuuskauppa Maakunta	0,7 %
Osuuskauppa Keula	0,6 %
Koillismaan Osuuskauppa	0,3 %
Jukolan Osuuskauppa	0,2 %
Totalt	100,0 %

NOTER TILL S-BANKEN AB:S RESULTATRÄKNING, 1 000 €

23. Ränteintäkter och räntekostnader	31.12.2016	31.12.2015
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut	-52	112
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	61 873	60 851
Skuldebrev	16 260	19 851
Derivatinstrument	0	168
Övriga ränteintäkter	-1	0
Totalt	78 081	80 982
varav koncerninterna	210	310
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	303	17
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	3 280	4 622
Skuldebrev emitterade till allmänheten	0	0
Derivatinstrument	4 294	3 607
Övriga räntekostnader	9	8
Efterställda skulder	608	425
Totalt	8 493	8 679
varav koncerninterna	8	19
24. Nettointäkter från leasingverksamhet	31.12.2016	31.12.2015
Hysesintäkter	0	61
Avskrivningar av leasingtillgångar enligt plan	0	-3 949
Realisationsvinster och -förluster (netto) på leasingtillgångar	0	3 931
Övriga intäkter	0	12
	0	55

Finansieringsleasingverksamheten avvecklades under 2015

25. Intäkter från egetkapitalinstrument	31.12.2016	31.12.2015
Företag inom samma koncern och ägarintresseföretag	998	1 236
	998	1 236

26. Provisionsintäkter och -kostnader	31.12.2016	31.12.2015
--	-------------------	-------------------

Provisionsintäkter		
Provisionsintäkter		
utlåningsprovisioner	20 811	14 925
inlåningsprovisioner	3 857	3 590
betalningsförmedlingsprovisioner	7 635	6 598
avgifter för juridiska tjänster	1 423	380
courtage	5 237	0
provisioner för förmedling av försäkringar	40	56
garantiprovisioner	182	165
övriga provisioner	3 586	3 964
	42 772	29 677
Provisionskostnader		
Utbetalda expeditionsavgifter	33	20
Övriga	7 462	4 363
	7 495	4 383

27. Nettointäkter från värdepappershandel och valutaverksamhet	31.12.2016		Totalt
	Reavinst och -förluster (netto)	Förändringar av verkligt värde (netto)	
Skuldebrev	129	-829	-700
Aktier och andelar	-9	-20	-29
Derivatinstrument	-790	1 568	778
Summa nettointäkter från värdepappershandel	-670	719	49
Nettointäkter från valutaverksamhet	0	-25	-25
Summa resultatpost	-670	694	25

	31.12.2015		Totalt
	Reavinst och -förluster (netto)	Förändringar av verkligt värde (netto)	
Skuldebrev	0	-802	-802
Aktier och andelar	0	0	0
Derivatinstrument	-2 948	3 719	772
Summa nettointäkter från värdepappershandel	-2 948	2 918	-30
Nettointäkter från valutaverksamhet	-170	156	-14
Summa resultatpost	-3 118	3 074	-44

28. Nettointäkter från finansiella tillgångar som kan säljas	31.12.2016	31.12.2015
Nettointäkter från avyttring av finansiella tillgångar	22 517	10 741
Övriga intäkter från och kostnader för finansiella tillgångar som kan säljas	53	-39

I nettointäkterna från avyttring av finansiella tillgångar ingår intäkterna från försäljningen av aktierna i Visa Europe i form av en engångspost om 13,4 miljoner euro. S-Banken godkände försäljningen av aktierna i Visa Europe till Visa Inc. och affären genomfördes i juni 2016.

29. Nettoresultat av såringsredovisning	31.12.2016	31.12.2015
Nettoresultat av såringsinstrument	-993	-875
Nettoresultat av såringsobjekt	448	1 471

30. Nettointäkter från förvaltningsfastigheter	31.12.2016	31.12.2015
Hysesintäkter	321	1 857
Hyeskostnader	-207	-1 256
	114	602

Koy Lempäälän Terminaali och Koy Limingan terminaali såldes under 2016.

31. Övriga rörelseintäkter	31.12.2016	31.12.2015
Övriga intäkter	17 146	15 400

32. Övriga rörelsekostnader	31.12.2016	31.12.2015
Hyeskostnader	3 591	3 543
Fusionsförluster	8 591	0
Övriga kostnader	973	757
Totalt	13 156	4 300

Avgifter till Verket för finansiell stabilitet

stabilitetsavgift	314	271
insättningsgarantiavgift	3 535	2 705
förvaltningsavgift	0	25
Totalt	3 849	3 001

Insättningsgarantifonden krediterade insättningsgarantiavgiften som betalas till Stabilitetsfonden och stabilitetsavgiften som ersatte bankskatten. Bankens resultat har inte påverkats av detta. Medlen som betalats till den gamla Insättningsgarantifonden samt bankskatten som betalats under tidigare år uppskattas räcka till de avgifter som Verket för finansiell stabilitet debiterar fram till 2020.

33. Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	31.12.2016	31.12.2015
---	-------------------	-------------------

Immateriella tillgångar

Avskrivningar enligt plan	8 320	8 837
---------------------------	-------	-------

Materiella tillgångar

Avskrivningar enligt plan	177	199
---------------------------	-----	-----

Det finns inga nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

	31.12.2016				
34. Nedskrivningar av krediter, andra åtaganden och övriga finansiella tillgångar	Individuella realiserade kreditförluster brutto	Individuella nedskrivningar brutto	Grupp-specifika nedskrivningar brutto	Avräknade belopp	Resultatförda
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	10 145	368	3 253	11 207	2 559

	31.12.2015				
	Individuella realiserade kreditförluster brutto	Individuella nedskrivningar brutto	Grupp-specifika nedskrivningar brutto	Avräknade belopp	Resultatförda
Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	8 602	100	2 812	11 091	423

NOTER TILL S-BANKEN AB:S SÄKERHETER OCH ANSVARFÖRBINDELSER, 1 000 €

	Övriga säkerheter	
	31.12.2016	31.12.2015
35. Ställda säkerheter		
För egen skuld		
Skulder till kreditinstitut	174 000	157 500
Skulder till allmänheten och offentlig sektor	11 737	11 616
Derivatinstrument	11 737	11 616
För andras räkning	26	0

36. Pensionsåtaganden

Personalens lagstadgade pensionsskydd har ordnats genom Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo.

	31.12.2016	31.12.2015
37. Leasing- och andra hyresåtaganden		
Under 1 år	1 455	318
Över 1 år och under 5 år	616	277
Totalt	2 070	595

Leasingåtagandena avser fordon, hyror för kontorslokaler, utrustning och telefoner. Avtalen kan inte hävas under pågående avtalsperiod.

	31.12.2016	31.12.2015
38. Åtaganden utanför balansräkningen		
Garantier	20 915	20 186
Outnyttjade kreditmöjligheter	1 148 696	1 261 621

Banken har ingått åtaganden om 20,99 miljoner euro utanför balansräkningen för företag som hör till koncernen.

	31.12.2016	31.12.2015
39. Förmedlingsfordringar och -skulder		
Sparmedel i enlighet med LS-lagen	174	162
Övriga förmedlingsfordringar och -skulder		
Köp från förmedlare	6 267	7 133
Förmedlingsskuld till kunder	13 372	11 063

NOTER OM PERSONALEN OCH FÖRVALTNINGS- OCH TILLSYNSORGANENS LEDAMÖTER

	2016		2015	
	Medelantal anställda	Antal 31.12.2016	Medelantal anställda	Antal 31.12.2015
40. Anställda				
Fast heltidsanställda	381	388	382	379
Fast deltidsanställda	35	32	43	49
Visstidsanställda	45	46	38	31
Totalt	460	466	463	459
Löner och arvoden till ledningen (t €)		2016		2015
Verkställande direktören och dennes ställföreträdare		483		686
Styrelsen		30		30

Dessutom finns det en separat pensionsförbindelse för S-Banken Ab:s ledningsgrupp. De krediter som beviljats verkställande direktören, dennes ställföreträdare och styrelsen meddelas i noterna gällande kreditgivning till närmaste kretsen.

DEN NÄRMASTE KRETSENS AFFÄRSTRANSAKTIONER, 1 000 €

	31.12.2016	31.12.2015
41. Lån och övriga finansiella fordringar på närstående till kreditinstitutet, investeringar i sådana företag samt garantier och säkerheter ställda för deras räkning för återbetalning av lån från tredje part		
	Fordringar på allmänheten och offentlig sektor	Fordringar på allmänheten och offentlig sektor
Ägarandel	0	0
Ledning	1 677	464
Ledning i holdingföretag	2 930	1 433
Släktskap	186	1 577
Totalt	4 793	3 474

Det finns inga individuella nedskrivningar i anslutning till kreditgivningen till den närmaste kretsen. I villkoren för kortkrediter till företagets närstående iaktas samma sedvanliga principer och allmänna villkor som vid kreditgivning till allmänheten. S-Banken köper och levererar tjänster till sina holdingföretag med tillämpning av sedanlig affärsverksamhet och avtalsvillkor. Köpevillkoren för de förvaltningsfastigheter som såldes till ett holdingföretag under räkenskapsperioden motsvarade likaså de rådande marknadsvillkoren.

NOTER OM AKTIEINNEHAV, 1 000 €

42. Innehav i andra företag

S-Asiakaspalvelu Oy, hemort Helsingfors

Ägarandel 100 %

Eget kapital (1 000 €) 669

Räkenskapsperiodens resultat (1 000 €) 366

FIM Investerings tjänster Ab

Ägarandel 100 %

Eget kapital (1 000 €) 8 926

Räkenskapsperiodens resultat (1 000 €) -1 234

FIM Kapitalförvaltning Ab

Ägarandel 100 %

Eget kapital (1 000 €) 14 095

Räkenskapsperiodens resultat (1 000 €) -1 648

S-Crosskey Ab, hemort Mariehamn

Ägarandel 40 %

Eget kapital (1 000 €) 30

Räkenskapsperiodens resultat (1 000 €) 1

ÖVRIGA NOTER

43. Upplysningar om notariatverksamhet och summa kundmedel som förvaltas

	31.12.2016	31.12.2015
Tillgångar på penningkonton	0	0
Tillgångar i konsultativ kapitalförvaltning	25 243	0

Den konsultativa kapitalförvaltningen överfördes från FIM Investerings tjänster Ab till S-Banken den 31 december 2016 genom en verksamhetsöverlåtelse.

NOTER OM REVISORSARVODEN, 1 000 €

44. Uppgifter om revisorsarvoden

	31.12.2016	31.12.2015
Revision	152	118
Skatterådgivning	6	9
Övriga tjänster	5	111

S=Banken

S-BANKEN AB, PB 77, 00088 S-GRUPPEN, S-BANKEN.FI.